

Päivitetty 11.11.2020

Materiaali täydentyy
palvelustrategia-
työskentelyn ja
POPsoten muiden
osahankkeiden työn
edetessä

Pohjois-Pohjanmaa

Alueiden tilannekuva

Tilannekuva alueilta

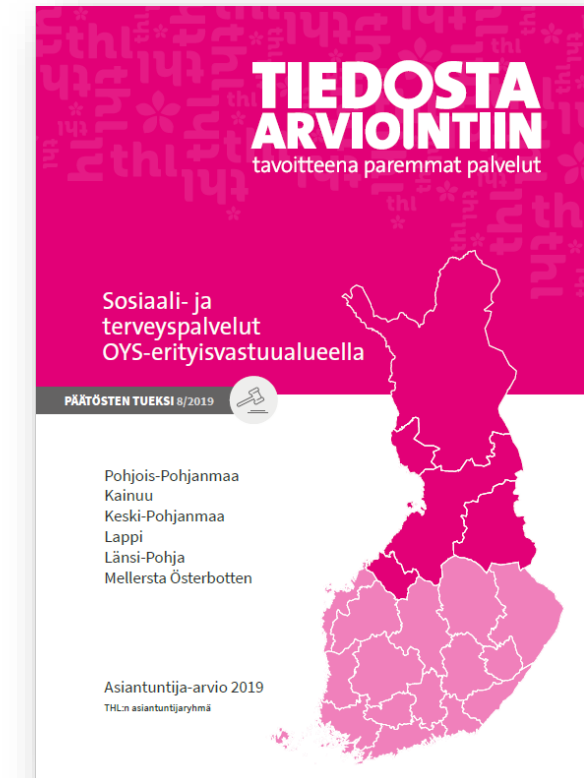
Tilannekuvaa hyödynnetään mm.

- Pohjois-Pohjanmaan ja ministeriöiden välisissä neuvotteluissa
- sote-palvelustrategian työstämisessä
- POPsoten eri osahankkeissa

Tilannekuva on tiivis kuvaus alueiden väestöstä, palvelutarpeista, toimintaympäristöstä, palveluista ja resursseista. Tilannekuva taustoittaa alueiden erityispiirteitä, hyviä käytäntöjä, muutospaineita sekä kehittämis- ja uudistustarpeita.

Tilannekuvassa painopiste on alueiden näkökulmassa, ei yksittäisen kunnan tilanteessa. Alueellinen tilannekuva peilaa tietoja THL:n arviointiraporttiin, jonka uusin versio julkaistaan marraskuussa 2020.

Tilannekuva tarkentuu mm. alueellisen työskentelyn edetessä.

Linkki edelliseen THL:n arviointiraporttiin

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-429-5>

Alueellinen kehittämistyö

Lakeus

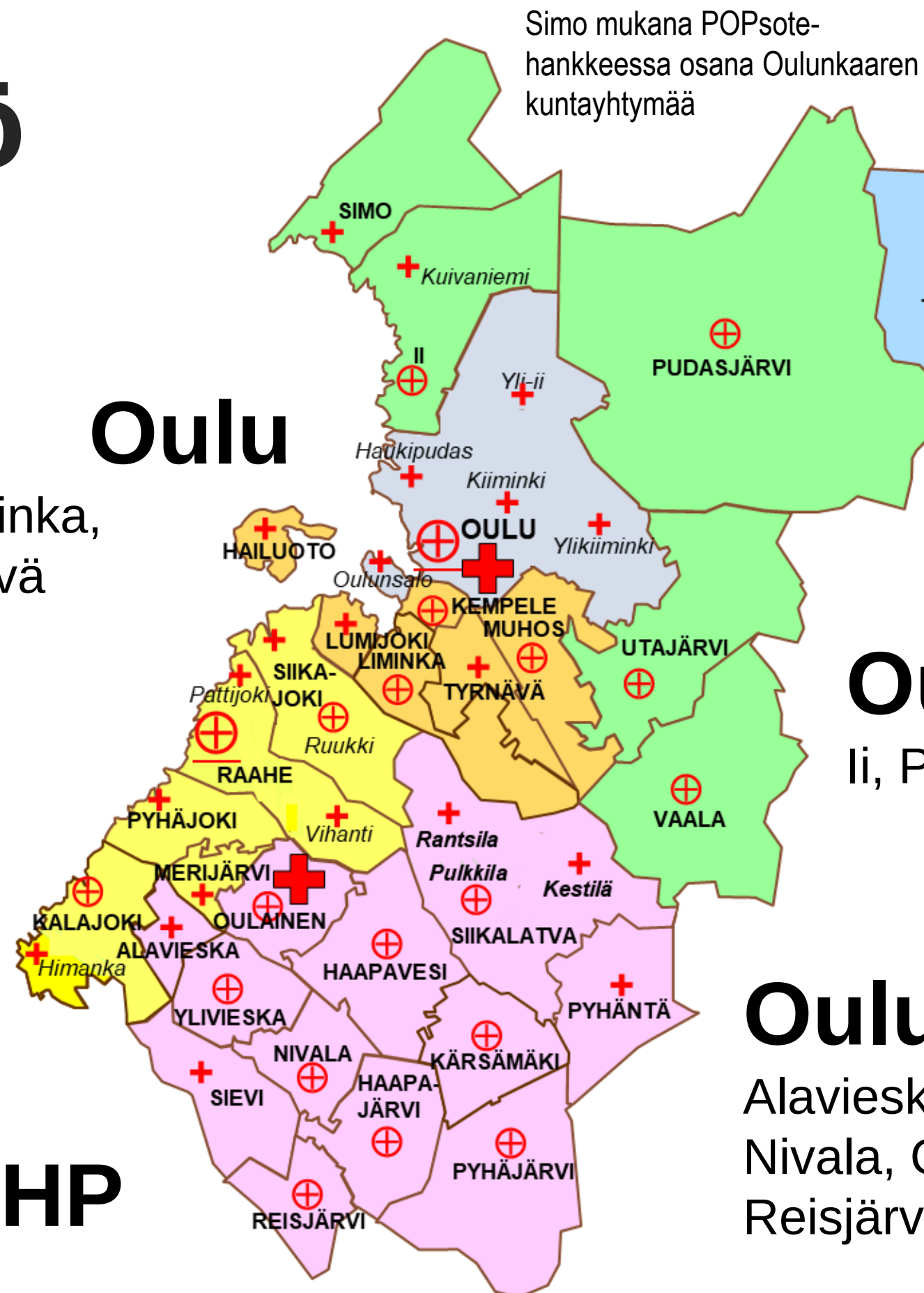
Hailuoto, Kempele, Liminka,
Lumijoki, Muhos, Tyrnävä

Rannikkoseutu

Kalajoki, Merijärvi, Pyhäjoki,
Raahe, Siikajoki

Alueiden yhteinen PPSHP

Oulu

Koillismaa

Kuusamo, Taivalkoski

Oulunkaari

Ii, Pudasjärvi, Simo, Utajärvi, Vaala

Oulun eteläinen

Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Käsämäki,
Nivala, Oulainen, Pyhäjärvi, Pyhäntä,
Reisjärvi, Sievi, Siikalatva, Ylivieska

Alueiden tilannekuva

1

Keskeisiä nostoja ja
huomioita alueilta

2

Katsaus väestöön,
palvelutarpeisiin,
toimintaympäristöön ja
muutospaineisiin

3

Tietoa sote-
kustannuksista ja
niiden kehityksestä

4

Sote-palveluiden
rahoitus uudella
hyvinvointialueella

5

Tietoa palvelu-
kokonaisuuksista

6

Tietoa
erikoissairaanhoidon
käytöstä ja
kustannuksista

1

Nostoja ja huomioita alueilta

Huomioita tilannekuvasta 1/3

- Pohjois-Pohjanmaa on monella mittarilla tarkasteltuna **ääripäiden maakunta**. Mikään alueista ei ole Pohjois-Pohjanmaa ”pienoiskoossa”, joten keskiarvotarkastelun lisäksi tarvitaan syvempää analyysia. Erot alueiden välillä ovat merkittävät ja alueellisten erojen kasvun ehkäisyyn tarvitaan uusia keinoja.
- Pohjois-Pohjanmaa on **lasten ja nuorten maakunta**, mutta samalla alue, jossa **75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa maakunnista toiseksi nopeimmin**. Palvelurakenteita, -verkostoja ja toimintamalleja on uudistettava, jotta yhdenvertaiset palvelut pystytään turvaamaan kaikille ikäryhmille.
- Maakunnassa on alueita, joissa etäisyydet ovat pitkät ja asutus harvaa. Tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja **lähipalveluiden tarjoamiseen ja palveluverkostojen muodostamiseen**. Sähköiset palvelut ja teknologia ovat tässä keskeisessä roolissa.
- Sote-palveluiden tarpeet vaihtelevat voimakkaasti eri alueilla. Tarvitaan uusia keinoja **hyvinvointierojen vähentämiseen ja toisaalta myös työkaluja kohdentaa resursseja alueille palvelutarpeita vastaavasti**. Tiedolla johtamisen merkitys korostuu vaikuttavien palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa.

Huomioita tilannekuvasta 2/3

- **Toteutetut rakennemuutokset näkyvät** Pohjois-Pohjanmaan palvelukokonaisuuksissa ja kustannuksissa. Laitosvaltaisuutta on onnistuneesti purettu erityisesti ikäihmisten ja vammaisten palveluissa. Lasten ja nuorten sekä vammaispalvelujen kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet voimakkaasti. Mielenterveys- ja päihdepalvelut on valittu yhdeksi kehittämisen kärjeksi mm. POPsote-hankkeessa.
- **Palvelurakenteissa on kuntien ja alueiden välillä merkittäviä eroja** mm. lasten ja nuorten, vammaisten sekä ikäihmisten palveluissa. Tämä heijastuu kustannuksiin ja mm. erikoissairaanhoidon palvelujen käyttöön. Tarvitaan osaamista, tiedolla johtamista ja yhteistä päätöksentekoa integroitujen palvelukokonaisuuksien ja vaikuttavien toimintamallien toteuttamiseksi hyvinvointialueella.
- Palvelujen **järjestämistavat vaihtelevat** Pohjois-Pohjanmaan eri alueilla. Erot yksityisten palvelujen käytössä liittyvät mm. palvelujen tarjontaan, väestön sosioekonomiseen asemaan ja toimintakulttuuriin. Yksityisten sote-toimijoiden toimipaikkojen määrä on viime vuosina kasvanut Pohjois-Pohjanmaalla, mutta alueiden välillä on merkittäviä eroja. Myös tulevilla hyvinvointialueella tarvitaan monituottajuutta sekä uusia kumppanuuksia ja hankintamalleja. Tämä edellyttää lisää tietoa mm. eri järjestämistapojen kustannuksista, hyödyistä ja riskeistä alueelliset erityispiirteet huomioiden.

Huomioita tilannekuvasta 3/3

- **Tulevaisuuden sairaalan investointi** turvaa osaltaan laadukkaat erikoissairaanhoidon palvelut myös tulevaisuudessa, mutta noin 1,1 miljardin euron tilojen ja laitteiden uudistamisohjelma **kasvattaa merkittävästi poistoja**. Tavoitteena on, että tuottavuusohjelman vaikutuksesta poistot eivät nosta erikoissairaanhoidon kustannuksia. Haasteena ovat erityisesti hyvinvointialueen käynnistymisvaiheeseen ajoittuvat porrasmaisesti kasvavat poistokustannukset.
- Uusien hyvinvointialueiden palvelutarpeita painottava **rahoitusmalli** on perusteltu, mutta siihen **sisältyy useita epävarmuustekijöitä** Pohjois-Pohjanmaan erityiskysymyksiin liittyen, kuten nuoreen, mutta nopeasti ikääntyvään väestörakenteeseen sekä mittavaan Tulevaisuuden sairaalan investointiin. Siirtymätasaus viivästyttää tarveperusteisen rahoituksen toteutumista.
- **Resurssien ja palvelutarpeiden yhteensovittaminen** hyvinvointialueella edellyttää rakenteiden, palvelujen verkoston ja toimintatapojen uudistamista. Rahoituksen riittävydestä eri vaihtoehdoissa on laadittu **skenaarioita. Muutokustannuksiin**, erityisesti palkkojen harmonisointiin ja ict-kuluihin, tarvitaan täysimääräinen kompensatio valtiolta. Tulevaisuuden sairaalan ja muiden kiinteistöinvestointien poistoihin on varauduttava tuottavuusohjelmilla. Rahoituksen riittävyttä ja tarvittavien sopeuttamistoimien arviointia haastaa se, että rahoituksen taso ja määräytymisperiaatteet **muuttuvat ennen vuotta 2023**. Kansalliseen rahoitukseen liittyvät **kustannuskasvun hillinnän kannustimet** eivät kaikilta osin huomioi Pohjois-Pohjanmaan erityiskysymyksiä.

Suppea ja laaja
poliittinen
ohjausryhmä

Sote-ryhmä

POPsoite-hankkeen
osahankkeiden
vetäjät

Tausta-
kyselyt

Sote-
palvelustrategia-
tiimi

Sote-yrittäjät
*(kysely toteutetaan
marras-joulukuussa)*

Sote-järjestöt
*(kysely toteutetaan
marras-joulukuussa)*

Sote-palvelustrategian ja tilannekuvan työstämiseen liittyen eri ryhmille toteutettiin sähköinen taustakysely, jossa otettiin kantaa mm. muutos-
paineisiin, palvelujen uudistamiseen, palvelustrategian kärkiin, alueellisiin
erityiskysymyksiin sekä siihen, missä uudella hyvinvointialueella on
onnistuttava.

Muutospaineiksi annettiin 155 ehdotusta, joista löytyy kooste
seuraavalla sivulla. Laajempi yhteenveto kyselyistä on erikseen saatavilla.

Taustakyselyissä uuden hyvinvointialueen muutos-paineiksi ja kehityssuunniksi annettiin 155 ehdotusta

Yleisimmin mainittiin väestön ikääntymiseen liittyvä palvelutarpeen kasvu, osaavan henkilöstön saatavuuden ja työhyvinvoinnin turvaaminen, digitalisaation ja teknologian merkityksen kasvu sekä resurssien ja palvelutarpeiden yhteensovittaminen ja kustannuskehityksen hillitseminen.

Alueiden perustietoja

1/4

	Koko maa	POP _{sote} <i>P-P + Simo</i>	Oulu	Koillismaa	Oulunkaari	Lakeus	Rannikko- seutu	Oulun eteläinen
Kunnat ja sote- organisaatiot	295 kuntaa, 133 pth:n järjestäjää, 20 sh-piiriä, 5 erva-aluetta	31 kuntaa, 18 sote-järj. + PPSHP	1 kunta, 1 sote-org. + PPSHP	2 kuntaa, 2 sote-org. + PPSHP	5 kuntaa, 1 sote-org. + PPSHP	6 kuntaa, 6 sote-org. + PPSHP	5 kuntaa, 2 sote-org. + PPSHP	12 kuntaa, 6 sote-org. + PPSHP
Pinta-ala km ² ja osuus	390 900 km ²	47 900 km ²	3 800 km ² 8 %	8 500 km ² 18 %	14 300 km ² 30 %	3 400 km ² 7 %	7 500 km ² 16 %	10 400 km ² 22 %
Väestö ja ennuste vuonna 2030 (osuus ja muutos)	5 495 000 5 534 000 +0,7 %	415 800 412 500 -0,8 %	205 500 (49 %) 218 500 (53 %) + 6,3 %	19 100 (5 %) 16 800 (4 %) - 12,3 %	26 200 (6 %) 22 800 (6 %) - 13,0 %	47 100 (11 %) 47 700 (12 %) + 1,4 %	46 400 (11 %) 42 200 (10 %) - 9,0 %	71 600 (17 %) 64 600 (16 %) - 9,9 %
Väestötiheys, asukkaita/km ²	18 as./km ²	11 as./km ²	69 as./km ²	3 as./km ²	2 as./km ²	19 as./km ²	12 as./km ²	7 as./km ²
Taajamassa asuvien osuus	85 %	83 %	96 %	60 %	60 %	84 %	77 %	65 %

Ikä- ja perherakenne

	Koko maa	POP _{sote} <i>P-P + Simo</i>	Oulu	Koillismaa	Oulunkaari	Lakeus	Rannikko- seutu	Oulun eteläinen
Syntyvyys (syntyneet lapset tuhatta 15-49-v. naista kohti)	41	49	44	39	56	60	51	59
Ikärakenne ja ikäryhmän osuus	Alle 18 v. 19 % 18-64 v. 59 % 65 v. täyt. 22 %	Alle 18 v. 23 % 18-64 v. 57 % 65 v. täyt. 20 %	Alle 18 v. 21 % 18-64 v. 62 % 65 v. täyt. 16 %	Alle 18 v. 18 % 18-64 v. 54 % 65 v. täyt. 28 %	Alle 18 v. 22 % 18-64 v. 50 % 65 v. täyt. 28 %	Alle 18 v. 32 % 18-64 v. 53 % 65 v. täyt. 15 %	Alle 18 v. 23 % 18-64 v. 52 % 65 v. täyt. 25 %	Alle 18 v. 24 % 18-64 v. 52 % 65 v. täyt. 24 %
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2030	9 % → 14 %	8 % → 13 %	7 % → 11 %	12 % → 20 %	12 % → 20 %	6 % → 11 %	10 % → 18 %	11 % → 17 %
Huoltosuhte (alle 15-v. ja 65-v. täyttäneet suhteessa työikäisiin)	61	58	52	75	85	72	78	79
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä	23 %	20 %	22 %	19 %	19 %	15 %	17 %	18 %

Työllisyys ja sosioekonomiset tekijät

	Koko maa	POPsoite P-P + Simo	Oulu	Koillismaa	Oulunkaari	Lakeus	Rannikko-seutu	Oulun eteläinen
Koulutustasomittain (esim. luku 377 tarkoittaa, että koulutusaika/hlö on n. 3,8 v. peruskoulun jälkeen)	376	377	432	278 - 311	261 - 325	318 - 422	249 - 317	265 - 352
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vast. ikäisistä	7,9 %	7,2 %	6,9 %	7,1 %	9,0 %	7,1 %	7,5 %	7,7 %
Työttömät, % työvoimasta (9/2020)	12,0 %	11,8 %	12,9 %	12,2 %	12,0 %	8,8 %	11,5 %	10,5 %
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (9/2020)	25,7 %	26,3 %	29,2 %	18,0 %	24,8 %	22,1 %	19,8 %	24,2 %
Nuorisotyöttömät 18 – 24-v., % työttömistä (9/2020)	12,1 %	15,2 %	16,4 %	11,4 %	10,4 %	13,9 %	16,6 %	12,6 %
Gini-kerroin, käytett. olevat tulot (mitä suurempi arvo, sitä epätasaisempi tulonjako)	28,1	26,3	27,8	21,0 - 23,2	22,2 - 23,5	22,6 - 26,6	21,6 - 28,7	21,7 - 33,3
Kunnan yleinen pienituloisuusaste	12,8 %	14,3 %	15,1 %	13,4 %	15,5 %	10,3 %	12,3 %	15,5 %

Väestön sairastavuus ja palvelutarpeet

	Koko maa	POPsoite <i>P-P + Simo</i>	Oulu	Koillismaa	Oulunkaari	Lakeus	Rannikko-seutu	Oulun eteläinen
Palvelutarpeet (THL:n sote-tarvekerroin yli/alle maan keskiarvon, %)	0 %	+ 0,1 % (P-Pohjanmaa)	- 12 %	+ 26 % - + 40 %	+ 9 % - + 50 %	- 24 % - + 22 %	+3 % - +20 %	- 5 % - + 53 %
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja, % väestöstä	25,6 %	27,1 %	24,3 %	34,7 %	33,5 %	23,2 %	30,9 %	31,0 %
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16-64-vuotiaista	5,8 %	7,3 %	6,0 %	11,4 %	12,0 %	6,4 %	8,2 %	9,2 %

Esimerkkejä
tunnuslukuista

Turkoosi väri

Alue on lähimpänä
POPsoten keskiarvoa

Keskiarvotiedot
häivyttävät
helposti alueiden
erityispiirteet ja
-kysymykset

	POPsote <i>P-P + Simo</i>	Oulu	Koillis- maa	Oulun- kaari	Lakeus	Rannikko- seutu	Oulun eteläinen
0 - 17-vuotiaat, % väestöstä	23 %	21 %	18 %	22 %	32 %	23 %	24 %
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	8 %	7 %	12 %	12 %	6 %	10 %	11 %
Huoltosuhde	58	52	75	85	72	78	79
Syntyvyys (syntyneet lapset tuhatta 15-49-v. naista kohti)	49	44	39	56	60	51	59
Väestötiheys, asukkaita/km ²	11	69	3	2	19	12	7
Työttömät, % työvoimasta (9/20)	11,8 %	12,9 %	12,2 %	12,0 %	8,8 %	11,5 %	10,5 %
Pitkäaikaistyöttömät, % tyött. (9/20)	26,3 %	29,2 %	18,0 %	24,8 %	22,1 %	19,8 %	24,2 %
Nuorisotyöttömät, % 18 – 24-v. (9/20)	15,2 %	16,4 %	11,4 %	10,4 %	13,9 %	16,6 %	12,6 %
Kunnan yleinen pienituloisuusaste	14,3 %	15,1 %	13,4 %	15,5 %	10,3 %	12,3 %	15,5 %
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja, % väestöstä	27,1 %	24,3 %	34,7 %	33,5 %	23,2 %	30,9 %	31,0 %
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16-64-vuotiaista	7,3 %	6,0 %	11,4 %	12,0 %	6,4 %	8,2 %	9,2 %
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä	20 %	22 %	19 %	19 %	15 %	17 %	18 %
Taajama-aste	83 %	96 %	60 %	60 %	84 %	77 %	65 %
Soten nettomenot €/asukas	3 477 €	3 176 €	4 206 €	4 242 €	2 992 €	3 609 €	4 097 €

Esimerkkejä
tunnuslukuista

Pohjois-Pohjanmaa
on monella mittarilla
tarkasteltuna
ääripäiden maakunta.

Erot korostuvat, kun
siirrytään alueilta
kuntatasolle.

Suurin arvo

Pienin arvo

	POPsoite <i>P-P + Simo</i>	Oulu	Koillis- maa	Oulun- kaari	Lakeus	Rannikko- seutu	Oulun eteläinen
0 - 17-vuotiaat, % väestöstä	23 %	21 %	18 %	22 %	32 %	23 %	24 %
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	8 %	7 %	12 %	12 %	6 %	10 %	11 %
Huoltosuhde	58	52	75	85	72	78	79
Syntyvyys (syntyneet lapset tuhatta 15-49-v. naista kohti)	49	44	39	56	60	51	59
Väestötiheys, asukkaita/km²	11	69	3	2	19	12	7
Työttömät, % työvoimasta (9/20)	11,8 %	12,9 %	12,2 %	12,0 %	8,8 %	11,5 %	10,5 %
Pitkäaikaistyöttömät, % tyött. (9/20)	26,3 %	29,2 %	18,0 %	24,8 %	22,1 %	19,8 %	24,2 %
Nuorisotyöttömät, % 18 – 24-v. (9/20)	15,2 %	16,4 %	11,4 %	10,4 %	13,9 %	16,6 %	12,6 %
Kunnan yleinen pienituloisuusaste	14,3 %	15,1 %	13,4 %	15,5 %	10,3 %	12,3 %	15,5 %
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja, % väestöstä	27,1 %	24,3 %	34,7 %	33,5 %	23,2 %	30,9 %	31,0 %
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16-64-vuotiaista	7,3 %	6,0 %	11,4 %	12,0 %	6,4 %	8,2 %	9,2 %
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä	20 %	22 %	19 %	19 %	15 %	17 %	18 %
Taajama-aste	83 %	96 %	60 %	60 %	84 %	77 %	65 %
Soten nettomenot €/asukas	3 477 €	3 176 €	4 206 €	4 242 €	2 992 €	3 609 €	4 097 €

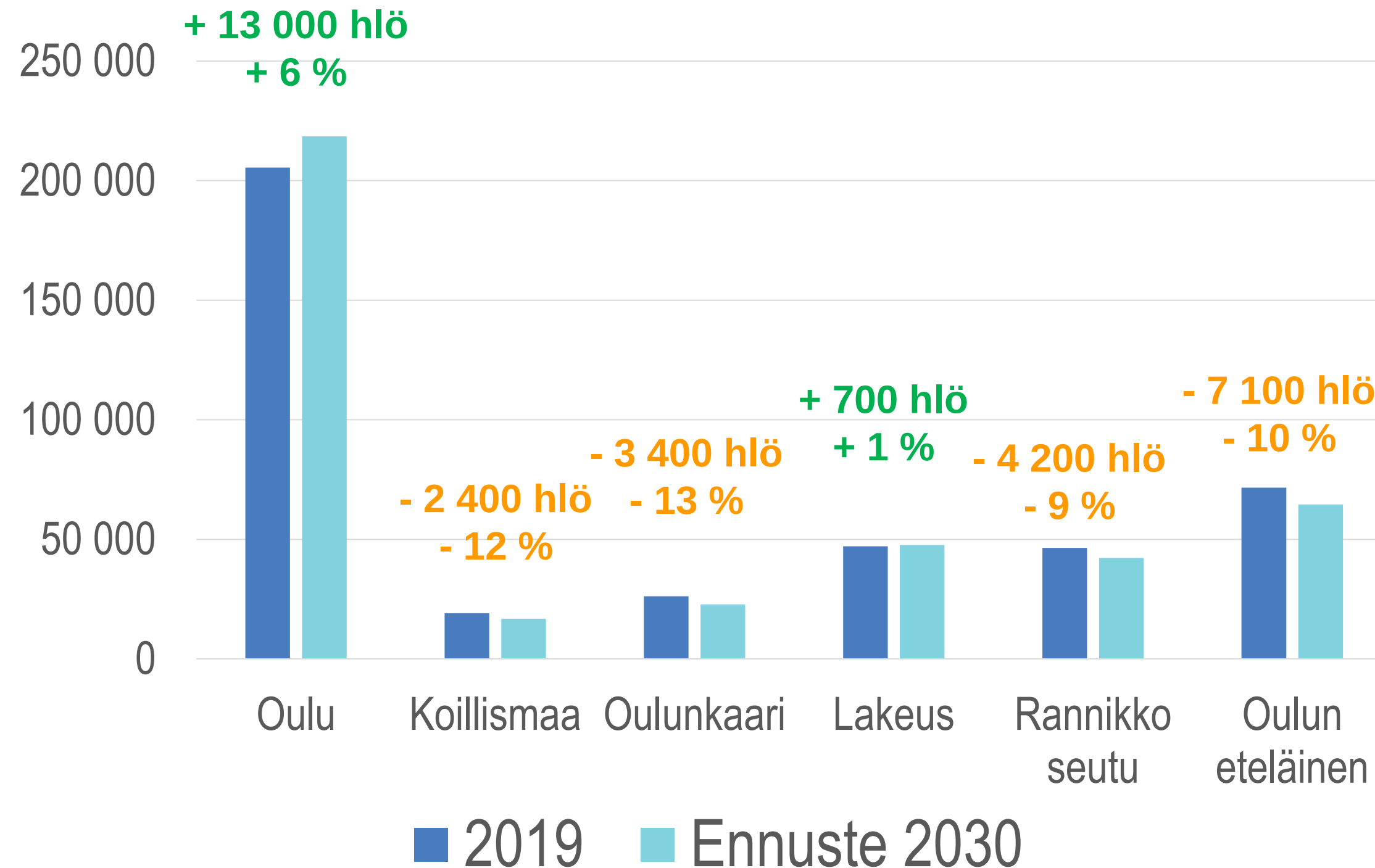

2

Katsaus väestöön, palvelutarpeisiin ja toimintaympäristöön

Voidaanko väestökehityksen suuntaan vaikuttaa?

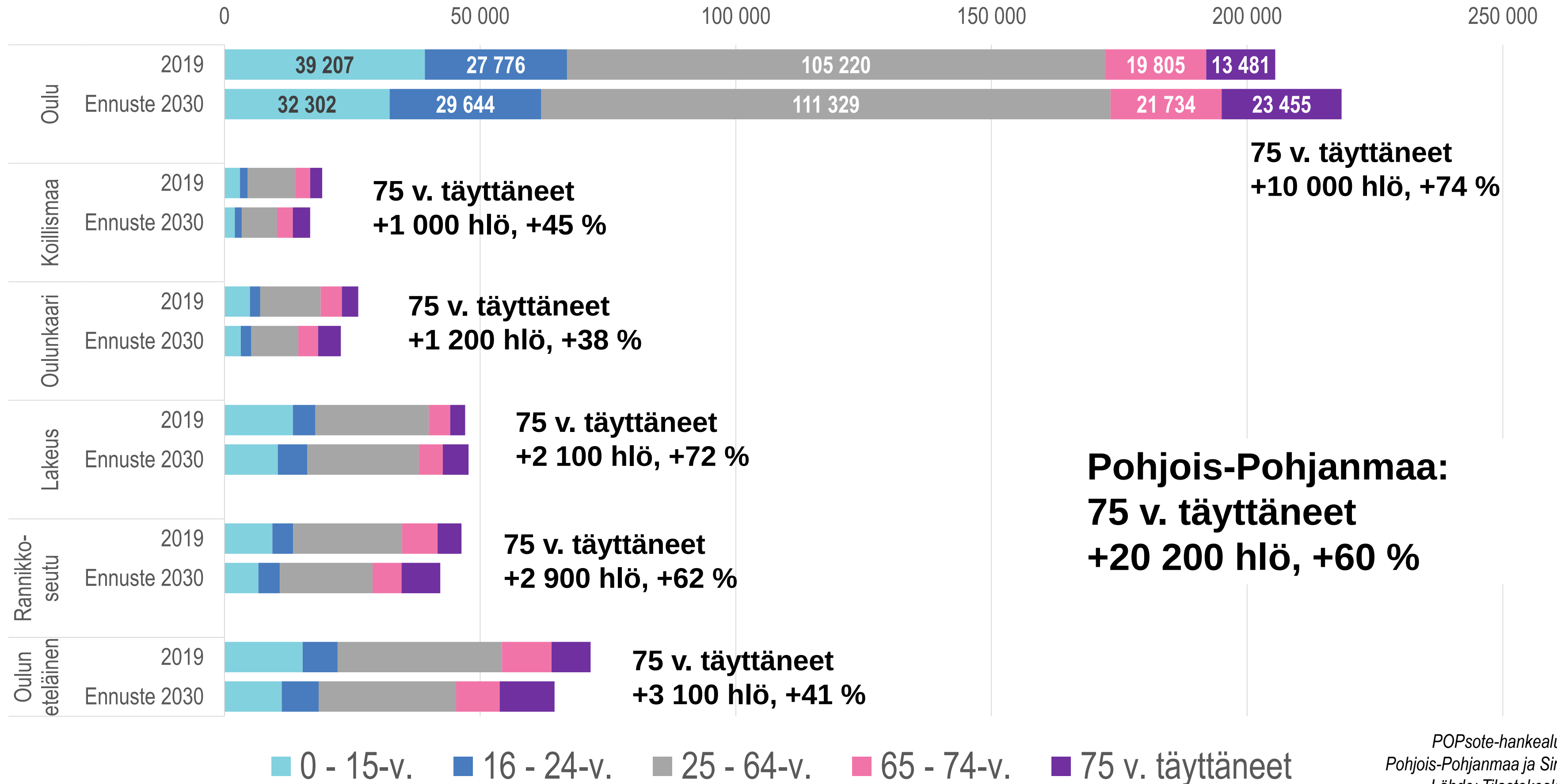
Pohjois-Pohjanmaan asukasluku oli vuonna 2019 noin 412 800.

Ennusteen mukaan vuonna 2030 asukkaita on yhteensä noin 410 000 (-0,7 %).

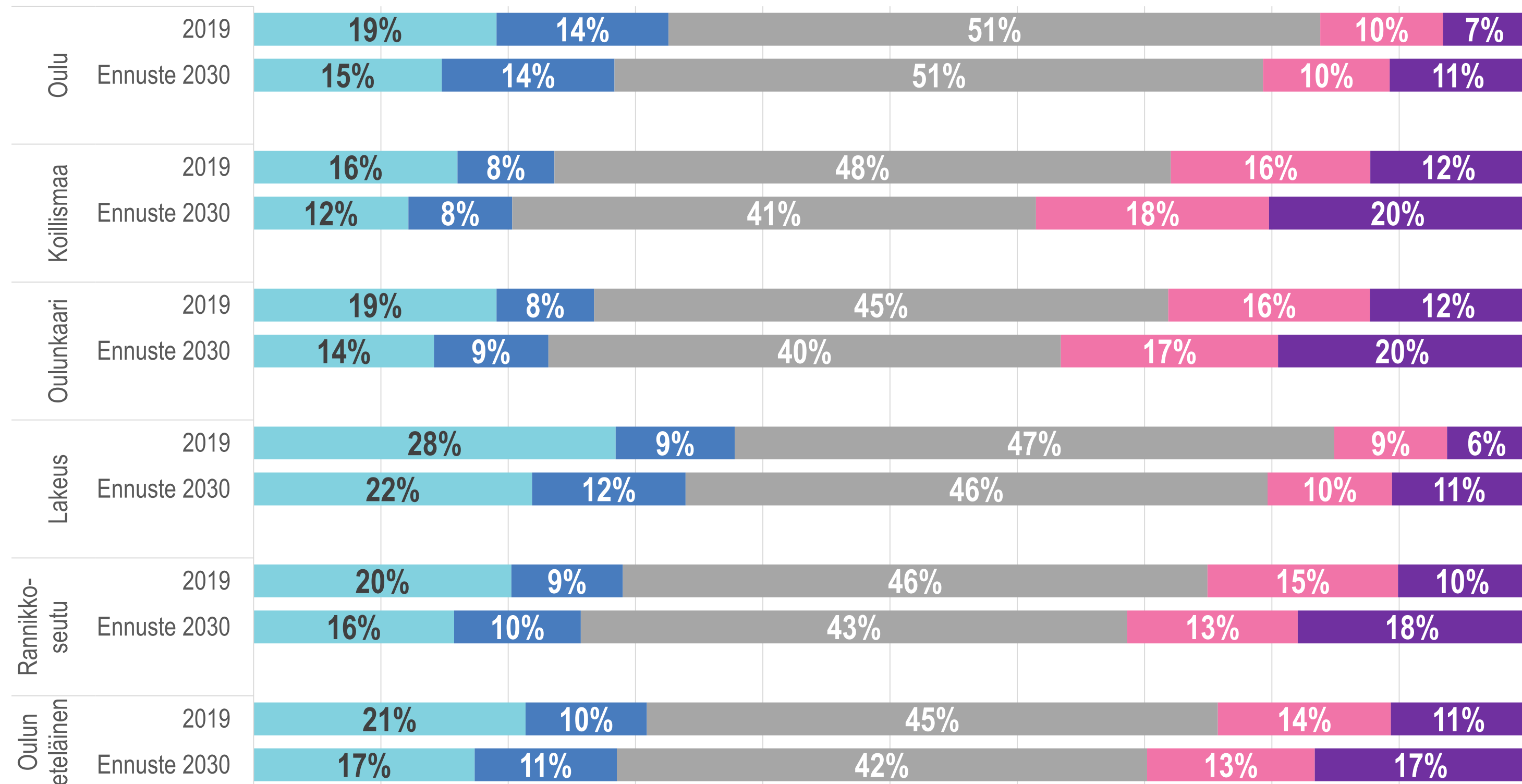
Pohjois-Pohjanmaan väestömäärä kääntyy loivaan laskuun vuonna 2025.

Väestön ikärakenne muuttuu tulevina vuosina kaikilla alueilla.

Väestön ikärakenne muuttuu kaikilla alueilla

Miten varmistetaan laadukkaat sote-palvelut kaikille ikäryhmille myös tulevaisuudessa?

75 vuotta täyttäneet	2019	Ennuste 2030	Ennuste 2040	Muutos 2019-2030	Muutos % 2019-2030	Muutos 2019-2040	Muutos % 2019-2040
Uusimaa	122 333	198 748	243 061	76 415	62 %	120 728	99 %
Pohjois-Pohjanmaa	33 856	54 030	64 539	20 174	60 %	30 683	91 %
Keski-Pohjanmaa	6 750	10 292	11 100	3 542	52 %	4 350	64 %
Päijät-Häme	22 446	34 169	37 335	11 723	52 %	14 889	66 %
Kanta-Häme	18 351	27 835	31 726	9 484	52 %	13 375	73 %
Pirkanmaa	48 606	73 495	84 339	24 889	51 %	35 733	74 %
Varsinais-Suomi	48 369	72 683	82 245	24 314	50 %	33 876	70 %
Pohjois-Karjala	17 748	26 666	29 882	8 918	50 %	12 134	68 %
Keski-Suomi	27 398	40 735	46 059	13 337	49 %	18 661	68 %
Pohjois-Savo	26 239	38 809	44 219	12 570	48 %	17 980	69 %
Lappi	18 902	27 680	31 703	8 778	46 %	12 801	68 %
Etelä-Pohjanmaa	20 800	30 311	33 606	9 511	46 %	12 806	62 %
Kymenlaakso	20 960	29 983	32 520	9 023	43 %	11 560	55 %
Kainuu	8 863	12 494	13 778	3 631	41 %	4 915	55 %
Satakunta	25 886	36 245	38 413	10 359	40 %	12 527	48 %
Pohjanmaa	19 054	26 525	28 408	7 471	39 %	9 354	49 %
Etelä-Karjala	15 601	21 666	23 518	6 065	39 %	7 917	51 %
Etelä-Savo	19 479	26 671	28 691	7 192	37 %	9 212	47 %

Maakuntien järjestys vuoden 2030 ennusteen mukaan

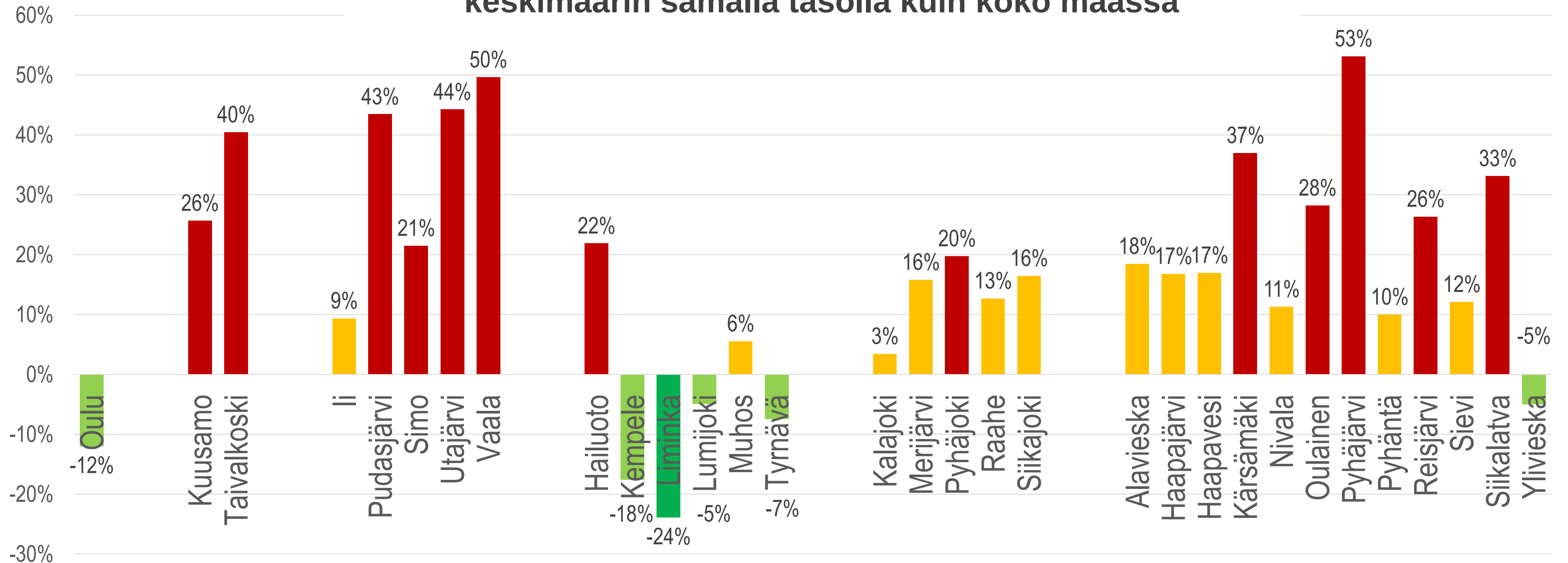
Pohjois-Pohjanmaalla
75 vuotta täyttäneiden
määrä kasvaa vuoteen
2030 mennessä
maakunnista suhteessa
toiseksi voimakkaimmin

Soten palvelutarpeet alueittain, ero maan keskiarvoon

Kerroin sisältää tietoa väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta ja sosioekonomisesta asemasta

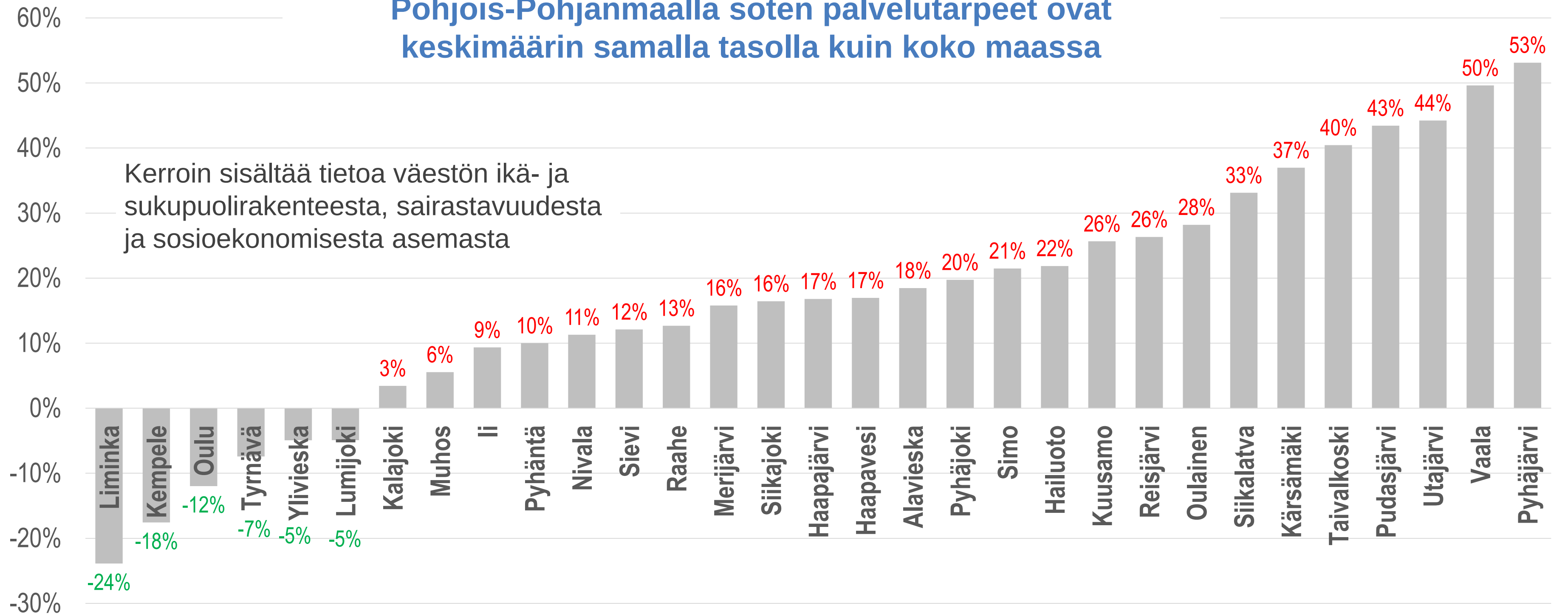
Pohjois-Pohjanmaalla soten palvelutarpeet ovat keskimäärin samalla tasolla kuin koko maassa

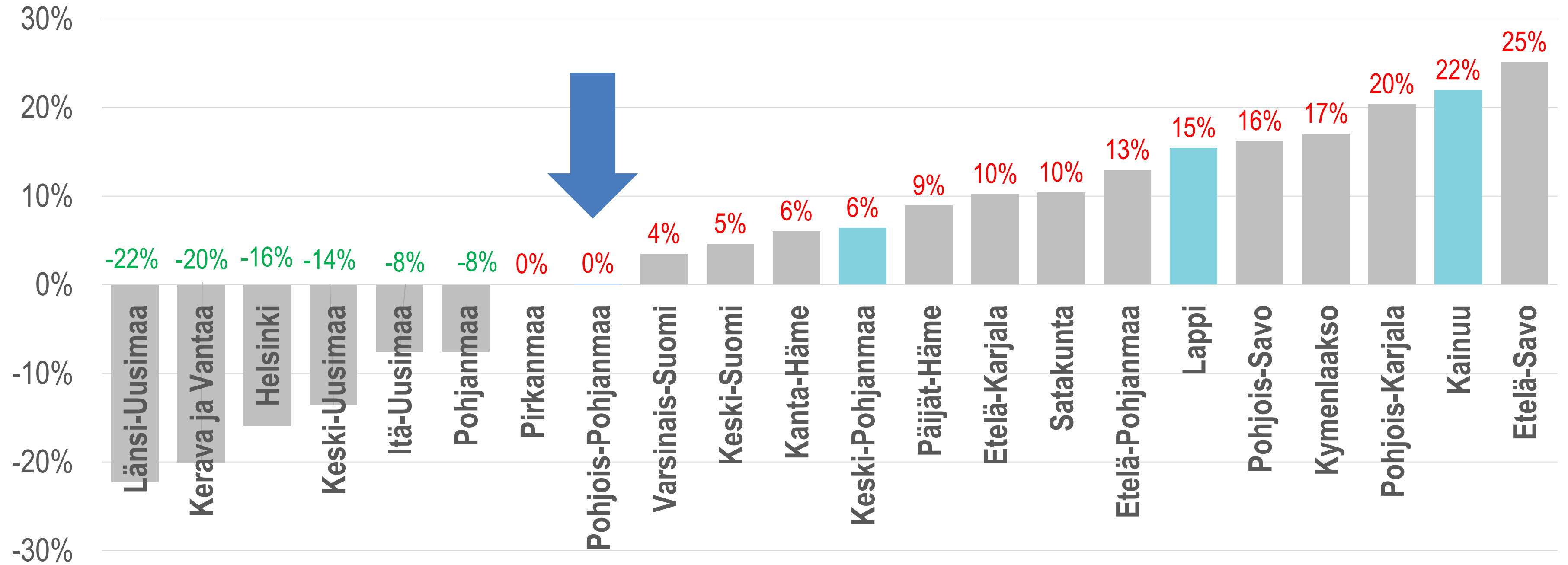
Ero tarvekertoimessa maan keskiarvoon

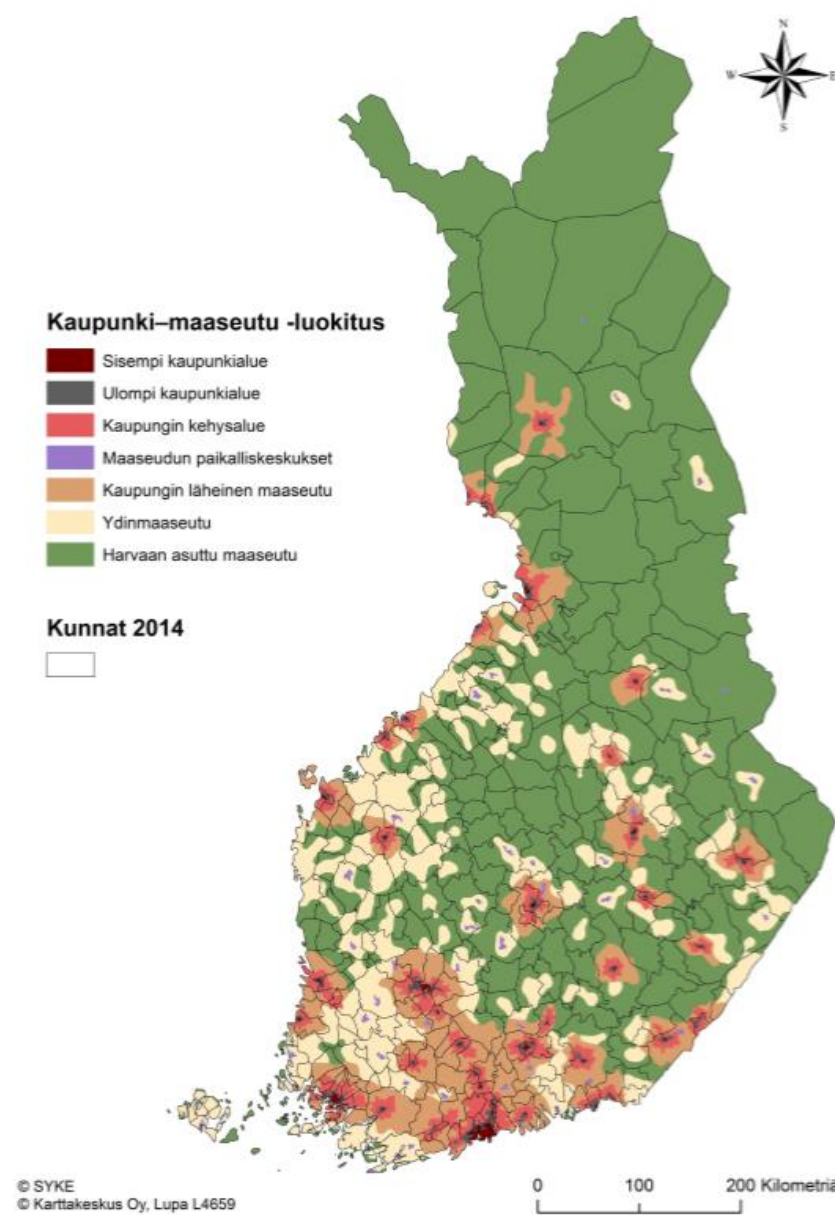
Pohjois-Pohjanmaalla sotien palvelutarpeet ovat keskimäärin samalla tasolla kuin koko maassa

Kerroin sisältää tietoa väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta ja sosioekonomisesta asemasta

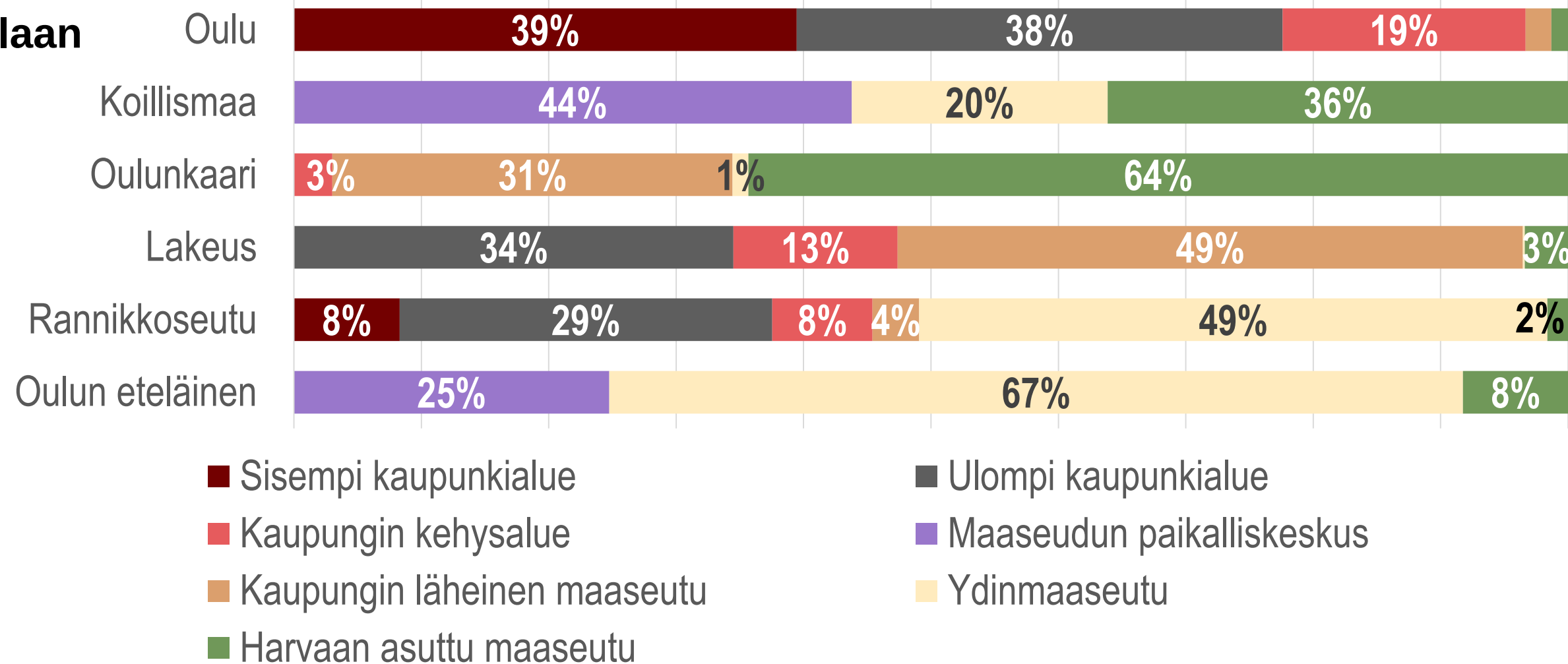

Soten palvelutarpeet vaihtelevat hyvinvointialueittain: ero maan keskiarvoon

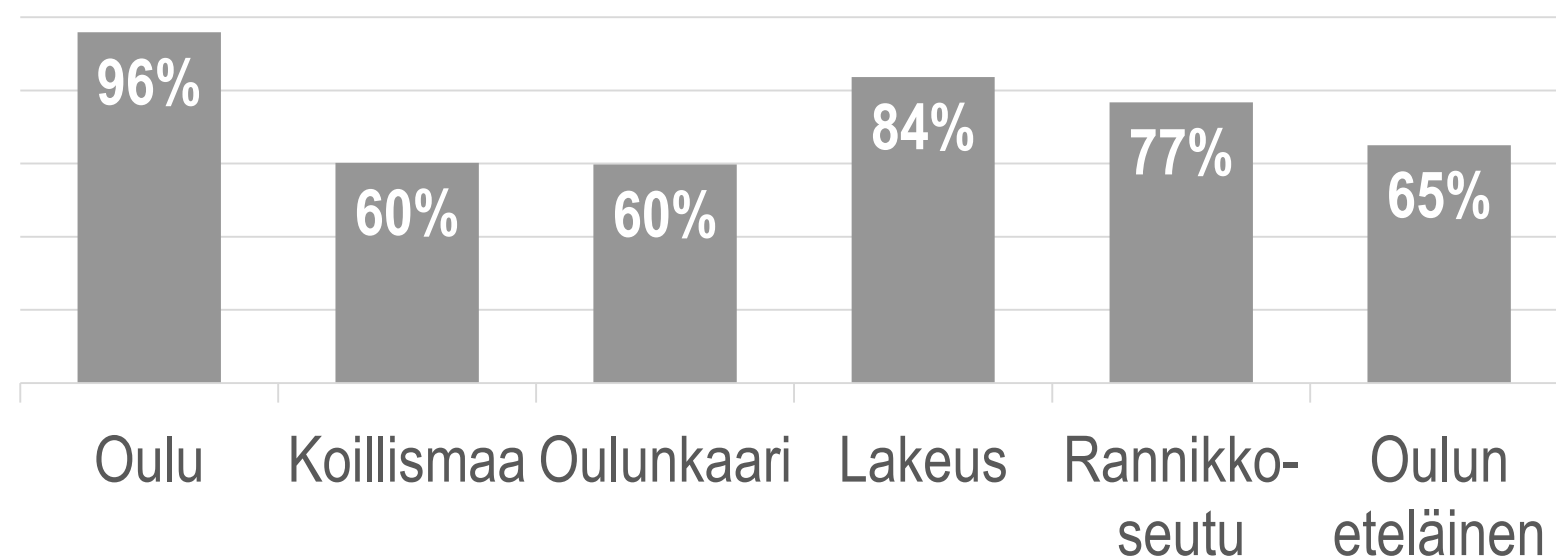

Maapinta-alaan perustuva maaseutu-kaupunki-tarkastelu

Taajamassa asuvien osuus

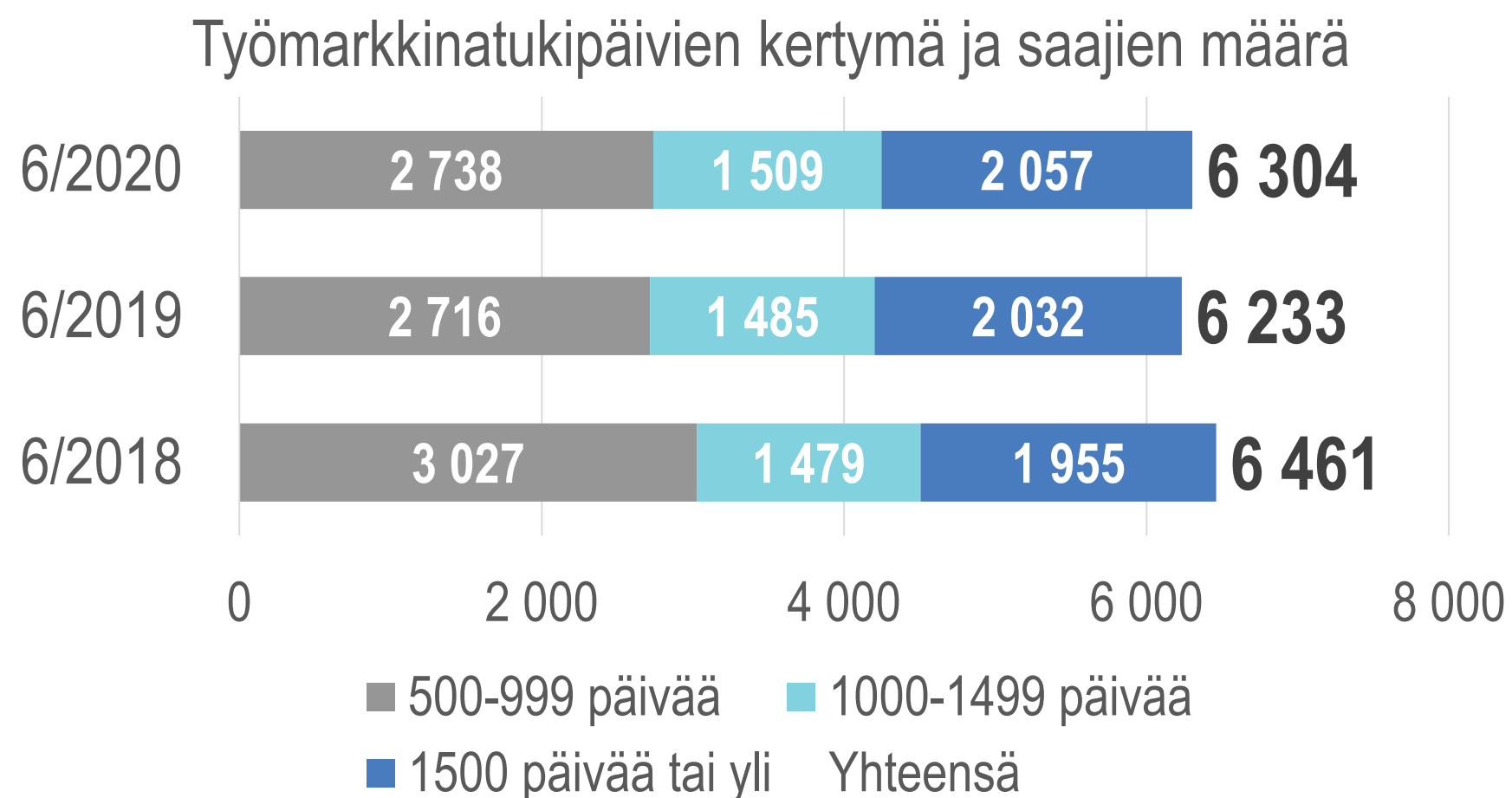

Väestön sijoittuminen taajamiin ja niiden ulkopuolelle vaikuttaa mm. kotiin tarjottaviin palveluihin, keskitettyjen palvelujen käyttöön sekä kuljetusten järjestämiseen.

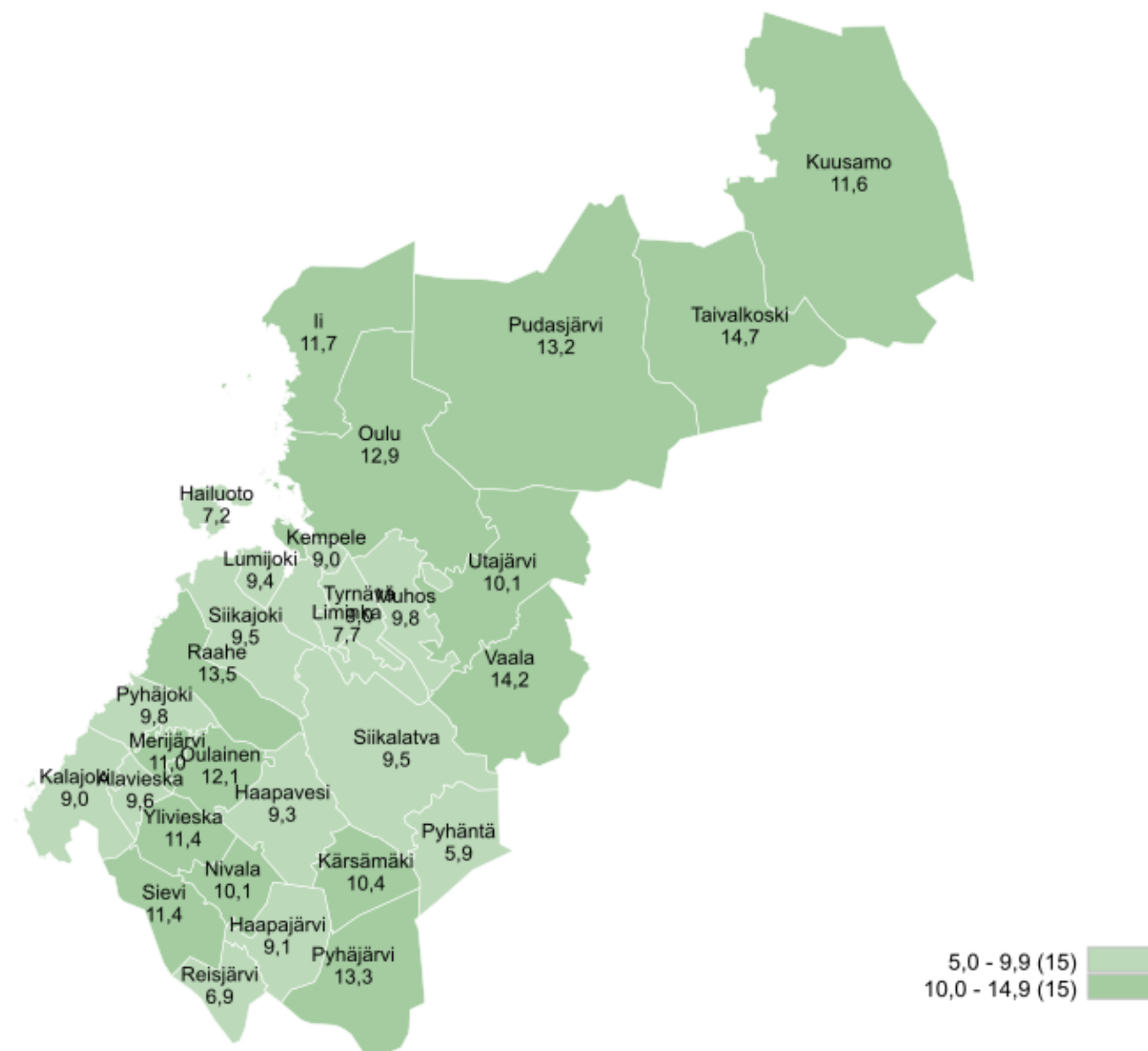
Pohjois-Pohjanmaalla taajamassa asuu keskimäärin 83 % väestöstä eli noin 346 000 ihmistä. Koko Suomessa taajamissa asuu noin 85 % väestöstä.

Työllisyyden kehitys Pohjois-Pohjanmaalla 9/2020

- Työttömiä alkuvuotta enemmän, mutta suunta laskeva.
- Lomautusten määrä vähenee edelleen kevään tilanteesta.
- Avoimia työpaikkoja enemmän kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

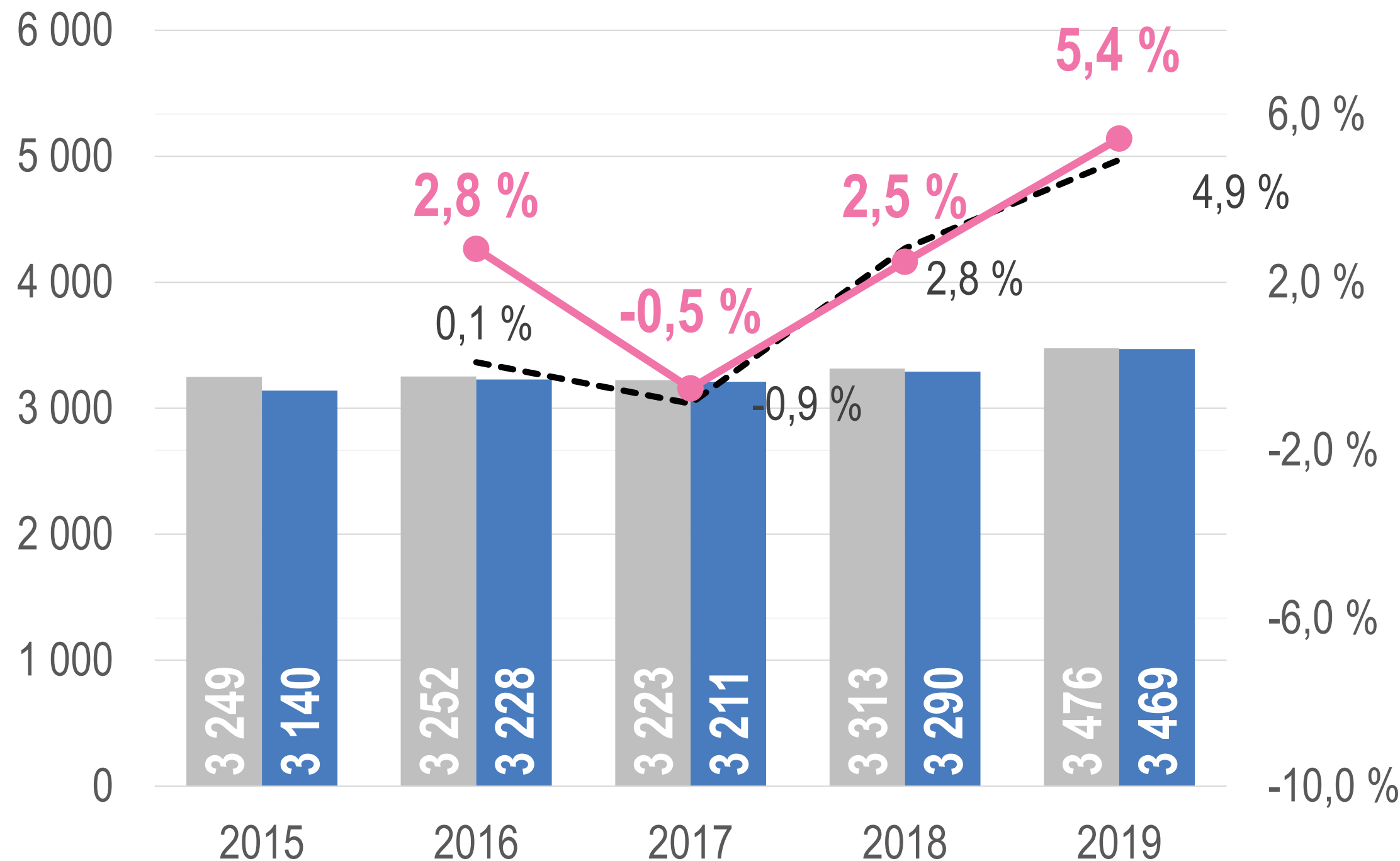

Lähde: TEM:n työllisyyskatsaus

3

Tietoa sote-kustannuksista ja niiden kehityksestä

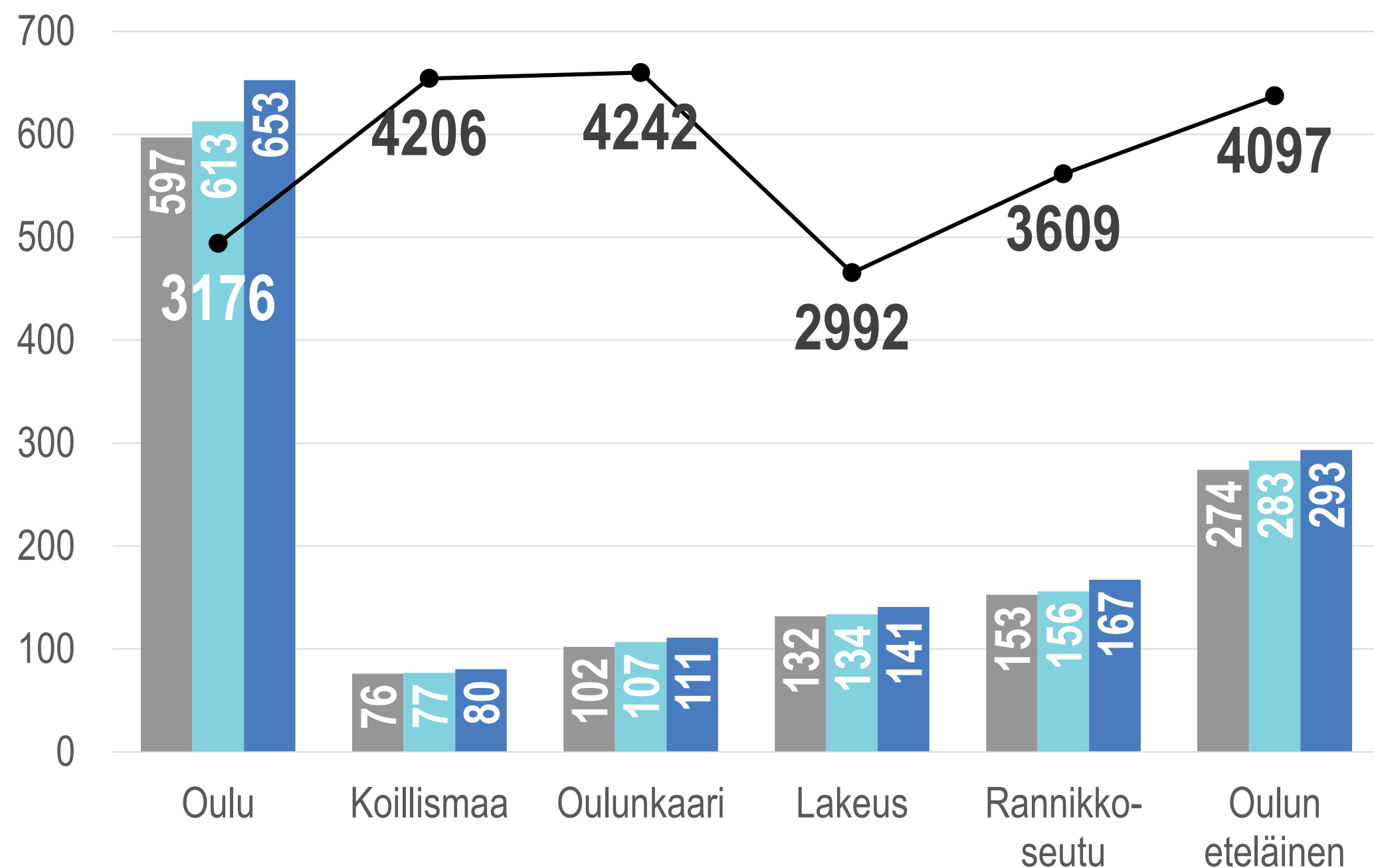

- Soten nettokustannukset €/as. koko maa
- Soten nettokustannukset €/as. Pohjois-Pohjanmaa
- Muutos €/as. koko maa
- Muutos €/as. Pohjois-Pohjanmaa

Sosiaali- ja terveystalouden palveluiden nettokustannukset kasvoivat Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2018 noin 2,5 % eli 80 €/asukas ja vuonna 2019 noin 5,4 % eli 178 €/asukas.

+5,6 % +5,1 % +5,1 % +4,8 % +8,0 % +4,8 %

Muutos €/as. 2018 → 2019

■ 2017 Soten nettokustannukset M€
■ 2019 Soten nettokustannukset M€

■ 2018 Soten nettokustannukset M€
● 2019 €/asukas

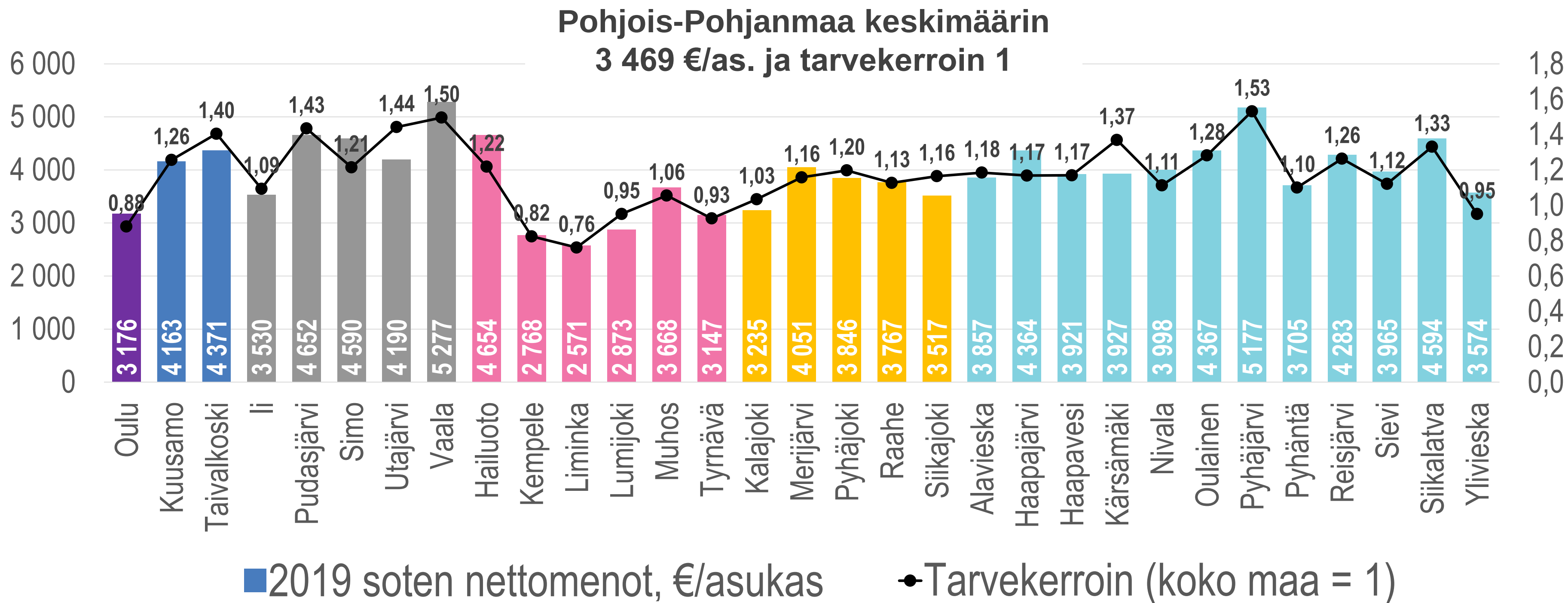
Soten nettokustannukset olivat vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaalla n. 1,43 miljardia euroa (3 469 €/asukas).

Kasvua edelliseen vuoteen asukaskohtaisissa kustannuksissa oli keskimäärin 178 € ja 5,4 %.

Koko maassa soten asukaskohtaiset kustannukset olivat vuonna 2019 noin 3 476 €. Kasvua edelliseen vuoteen oli noin 4,9 %.

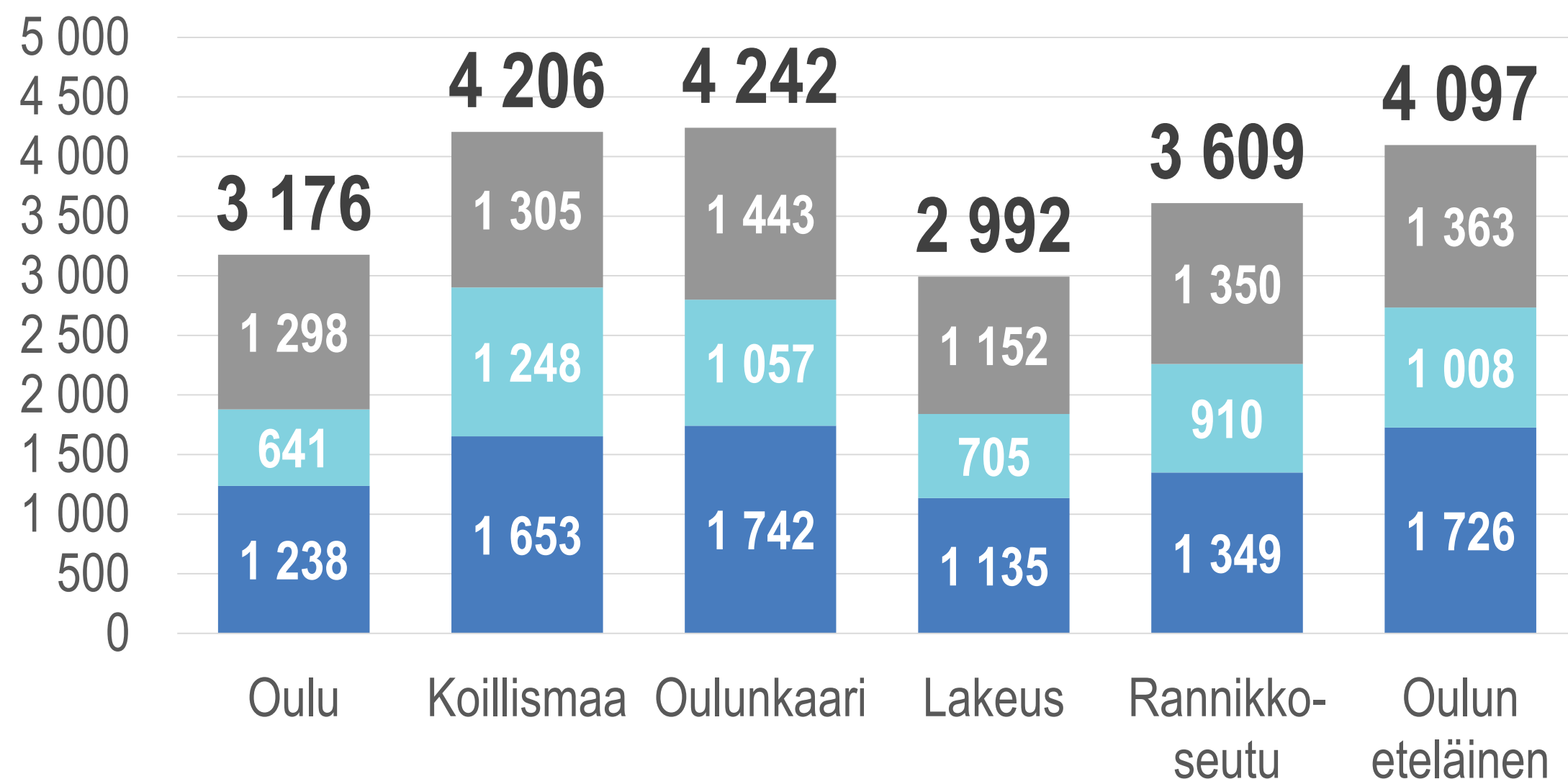
*Taloustiedot perustuvat kuntien Tilastokeskukselle toimittamiin Talous- ja toimintatilaston tietoihin.
Ei sisällä ympäristöterveydenhuoltoa.
Lähde: Tilastokeskus*

Palvelutarpeet heijastuvat sote-kustannuksiin

+5,6 % +5,1 % +5,1 % +4,8 % +8,0 % +4,8 %

Muutos €/as. 2018 → 2019

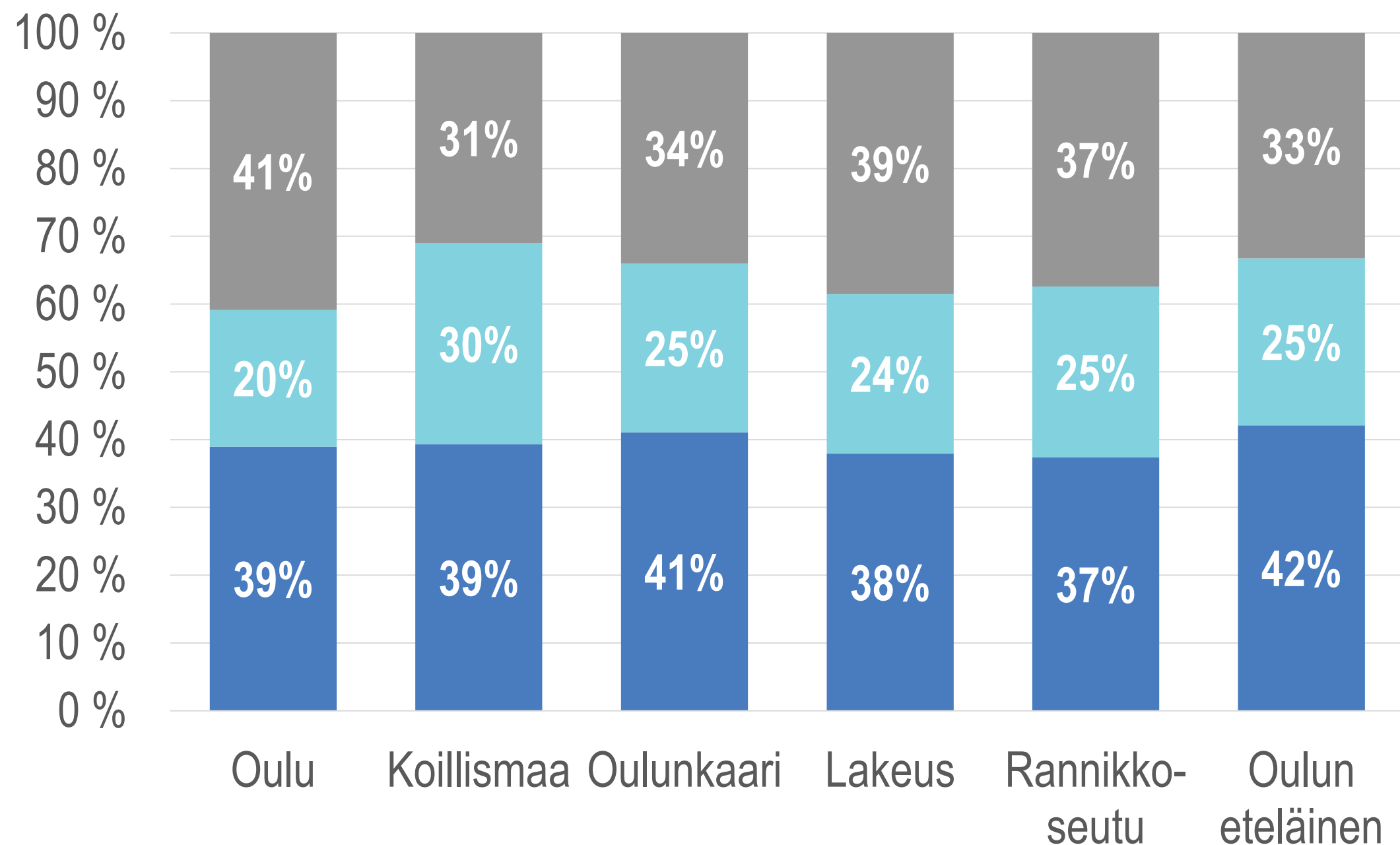
Yhteensä

- 2019 erikoissairaanhoito, €/as.
- 2019 perustason terveyspalvelut, €/as.
- 2019 perustason sosiaalipalvelut, €/as.

Pohjois-Pohjanmaalla perustason sosiaalipalveluiden nettokustannukset olivat vuonna 2019 keskimäärin 1 371 €/as., perustason terveyspalveluiden 794 €/as. ja erikoissairaanhoidon 1 304 €/as. (yhteensä 3 469 €/as.).

Muutokset maakunnassa keskimäärin edelliseen vuoteen verrattuna (€/as.):

- Perustason sosiaalipalvelut + 4,9 %
- Perustason terveyspalvelut + 6,2 %
- Erikoissairaanhoito + 5,5 %
- Sote yhteensä + 5,4 %

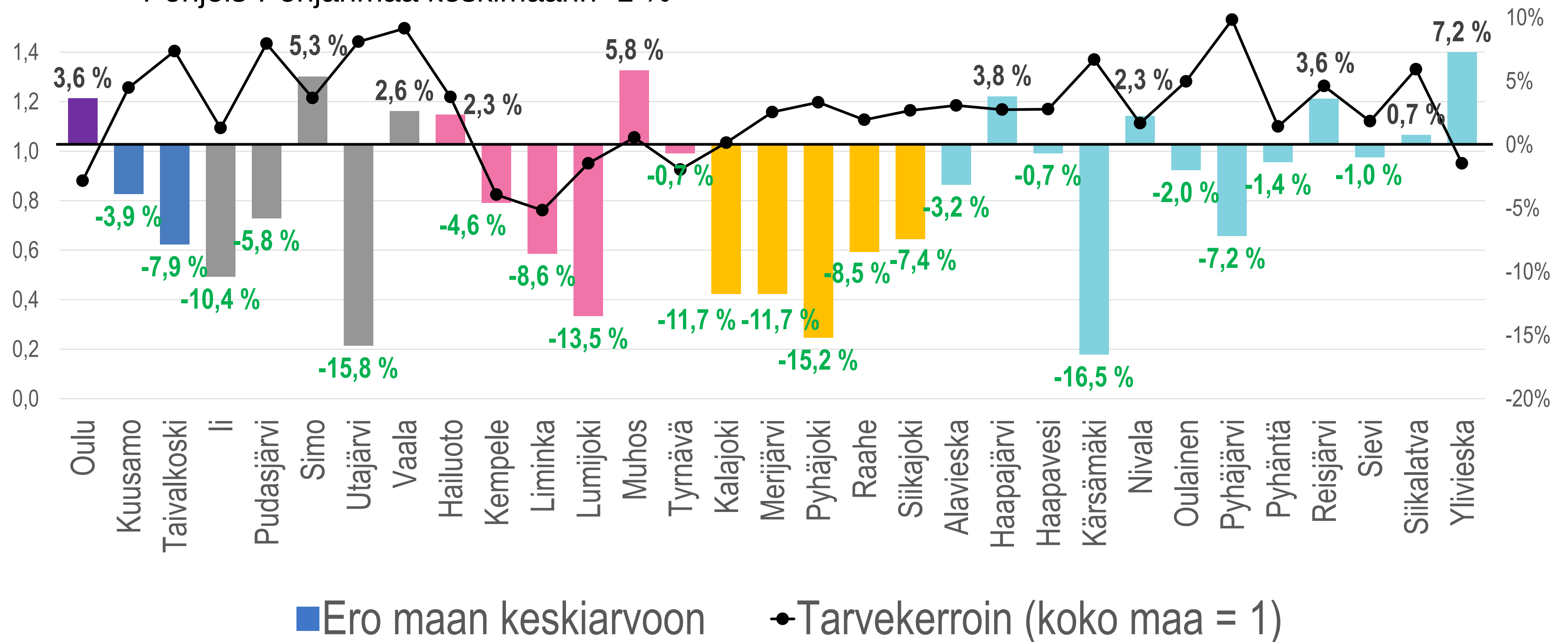
- 2019 erikoissairaanhoito, €/as.
- 2019 perustason terveyspalvelut, €/as.
- 2019 perustason sosiaalipalvelut, €/as.

Palvelurakenteet ja palvelujen toteutustapa vaihtelevat alueilla.

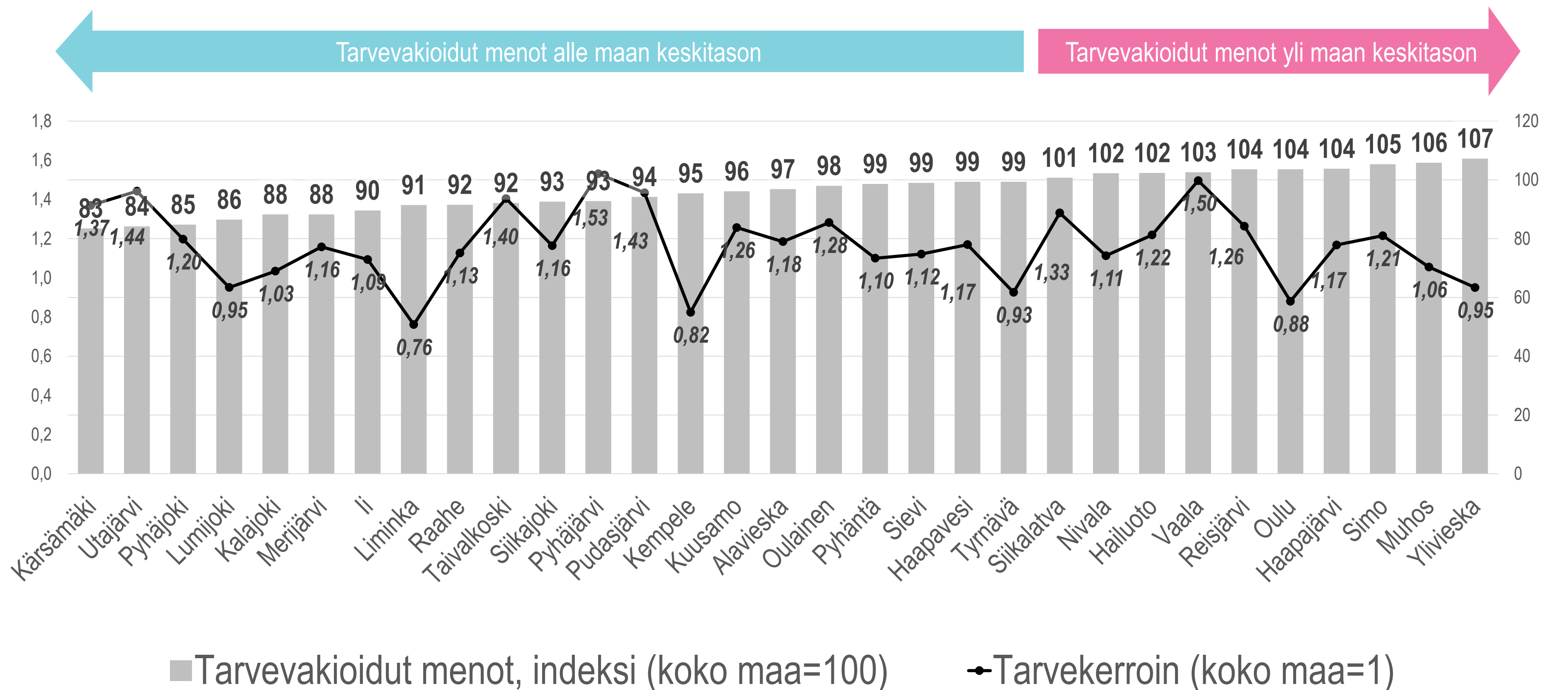
Keskimäärin Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2019 perustason sosiaalipalvelut muodostivat n. 40 % soten asukaskohtaisista nettokustannuksista. Vastaavasti perustason terveyspalvelujen osuus oli 23 % ja erikoissairaanhoidon osuus keskimäärin 38 %.

Tarvevakioitujen kustannusten ero maan keskiarvoon

Pohjois-Pohjanmaa keskimäärin -1 %

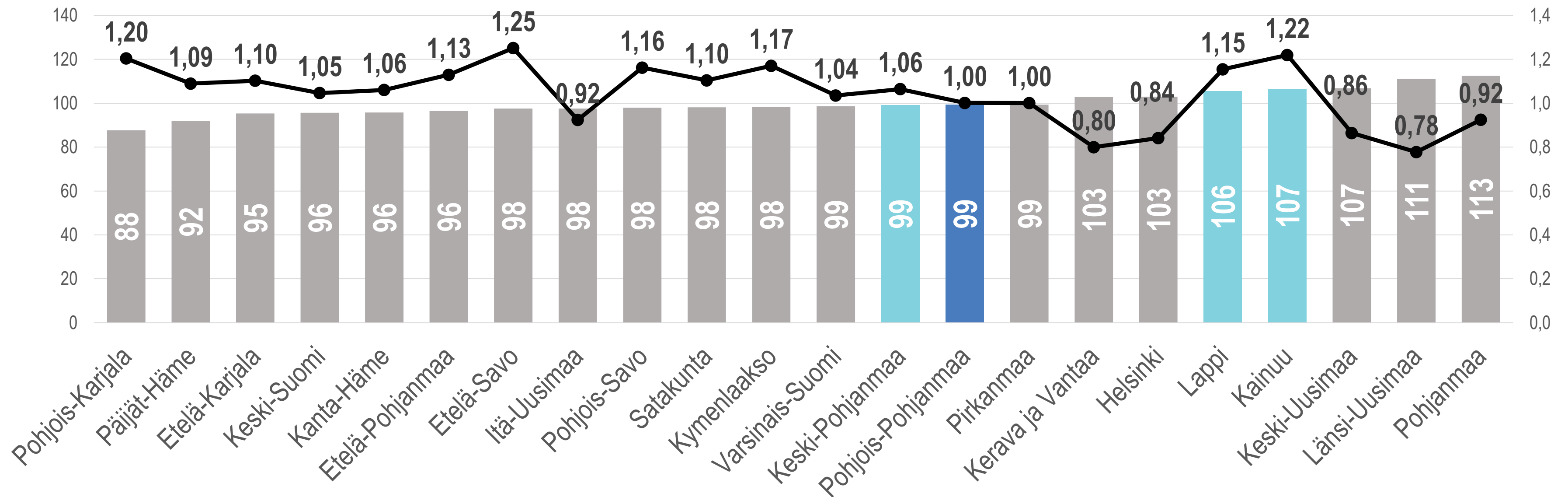
Kuntien tarvevakioidut sote-menot v. 2018 ja tarvekerroin

Hyvinvointialueiden tarvevakioidut sote-menot v. 2018 ja tarvekerroin

Tarvevakioidut menot alle maan keskitason

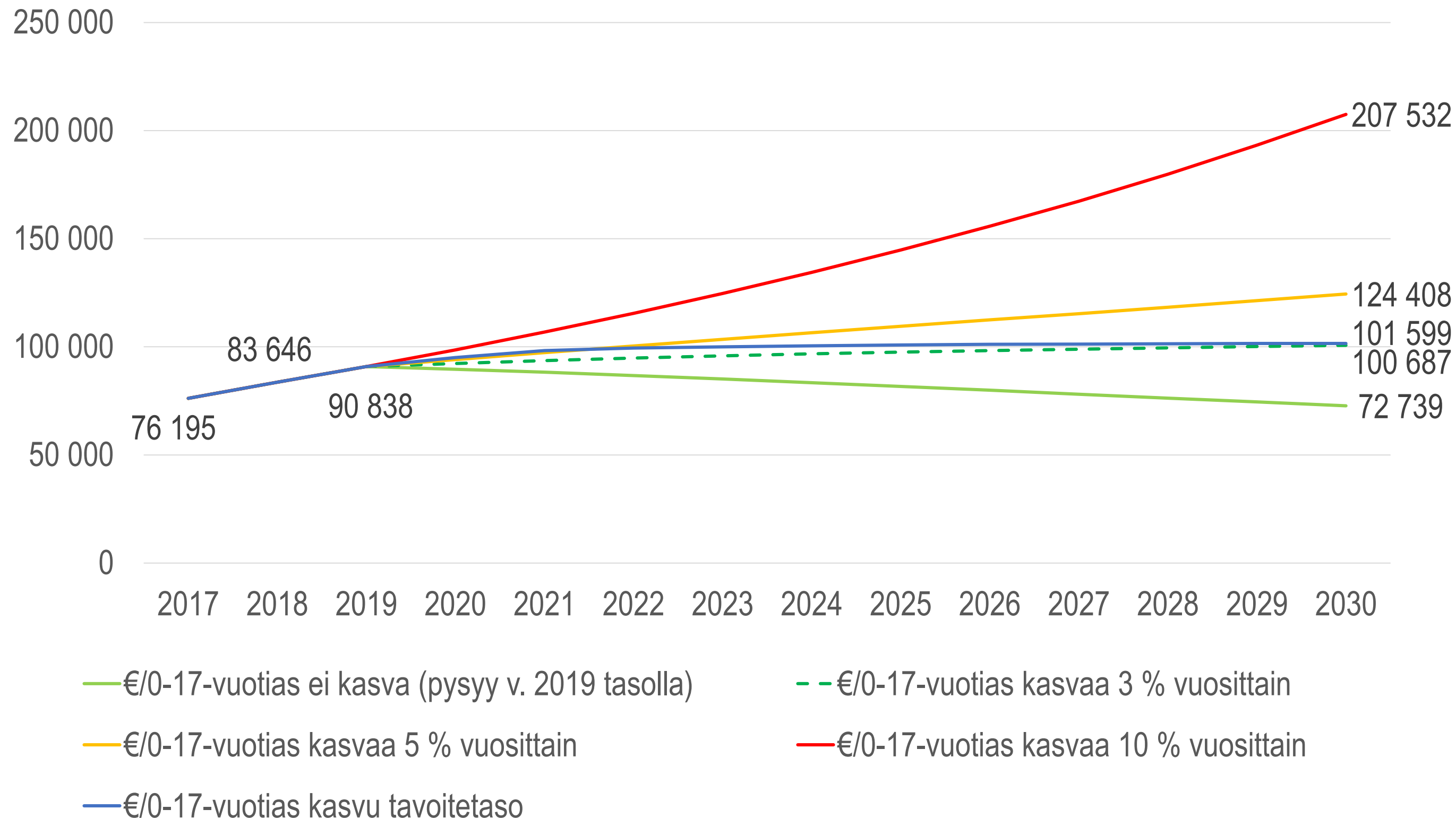
Tarvevakioidut menot yli maan keskitason

■ Tarvevakioidut menot, indeksi (koko maa = 100)

● Tarvekerroin (koko maa = 1)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kustannusskenaariot 2020-2030 (1000 €)

Menot kasvoivat vuosina 2018 ja 2019 n. 7-7,5 M€/vuosi, n. 9 %.

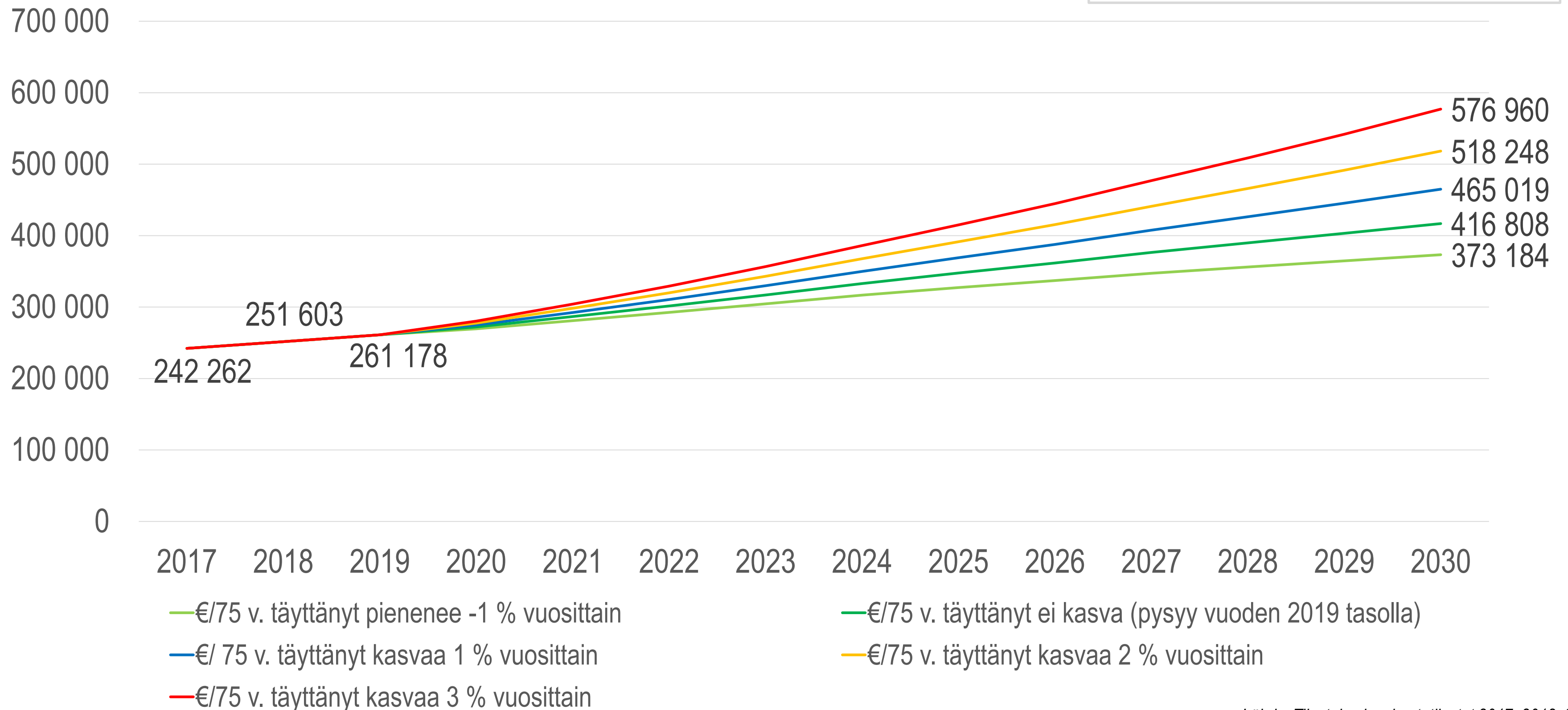
Asukaskohtaiset menot kasvoivat 11,0 % v. 2018 ja 9,8 % v. 2019.

Noin 2,5 % asukaskohtaisten menojen kasvulla menokasvu on suurin piirtein ”0-kasvua”, koska 0-17 vuotiaiden määrä vähenee.

Tavoitetasoksi on tässä laskelmassa asetettu menokasvun taittaminen siten, että vuonna 2023 asukaskohtaiset menot kasvavat vuosittain 2,5 %.

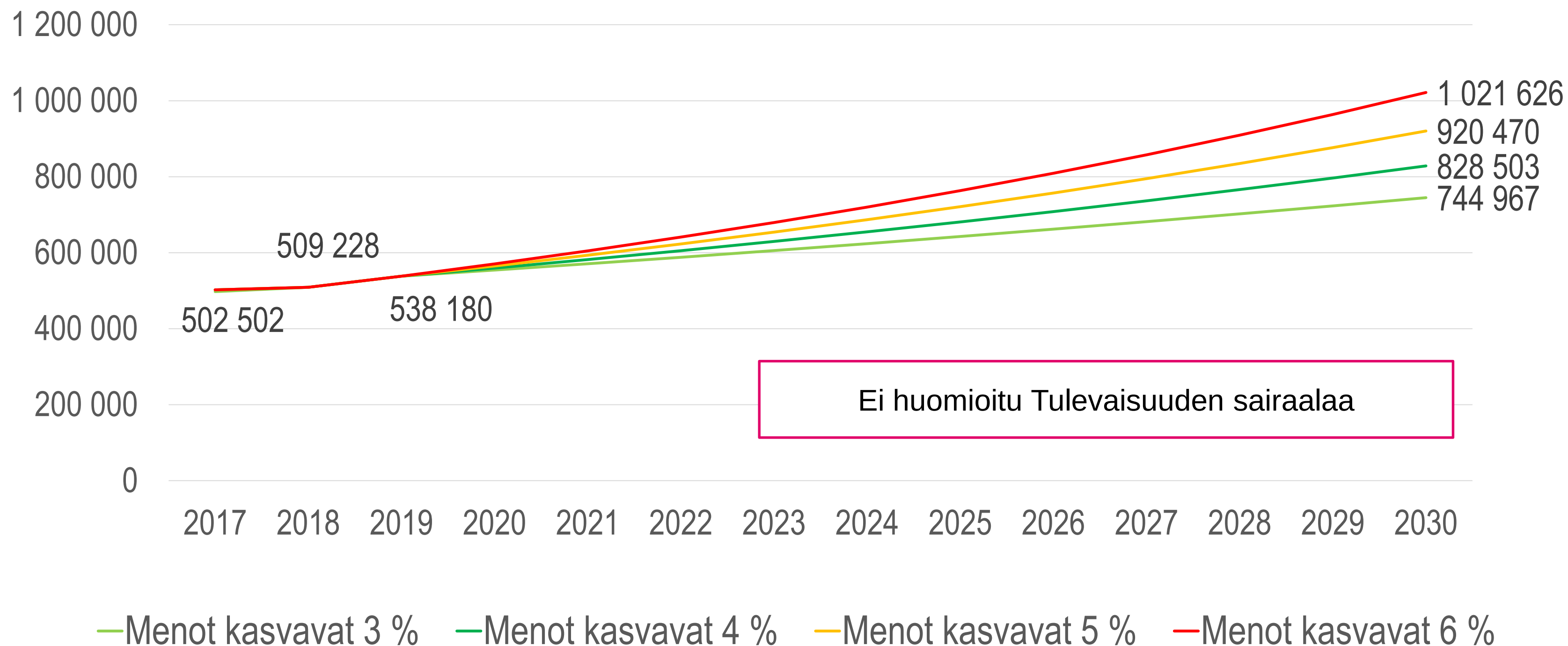
Ikäihmisten palvelujen kustannus- skenaariot 2020-2030 (1000 €)

Menot kasvoivat vuosina 2018 ja
2019 n. 9,5 M€/vuosi, 3,9 %.
Asukaskohtaiset menot kasvoivat
1,4 % v. 2018 ja 1,9 % v. 2019.

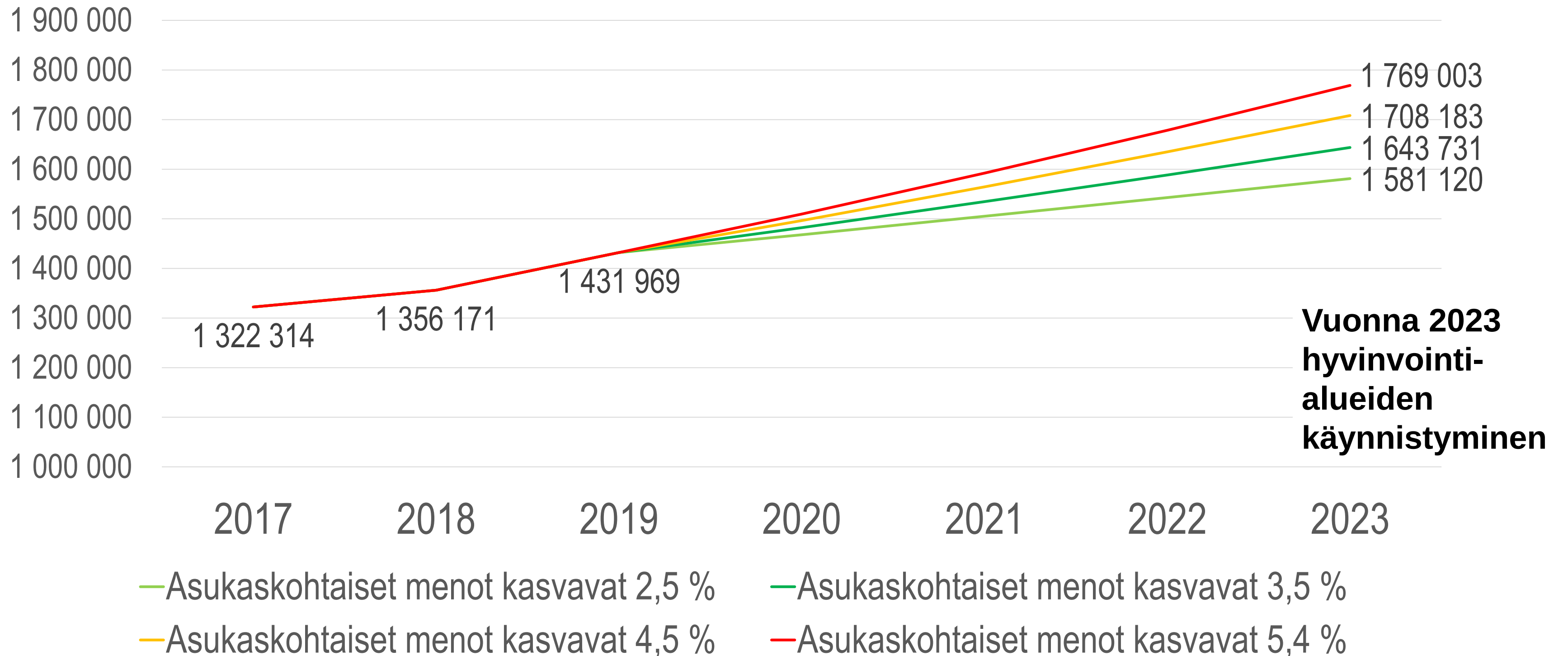
Erikoissairaanhoidon kustannus- skenaariot 2020-2030 (1000 €)

Menot kasvoivat vuonna 2018
n. 6,7 M€ eli 1,3 % ja
2019 n. 29 M€, 5,7 %.

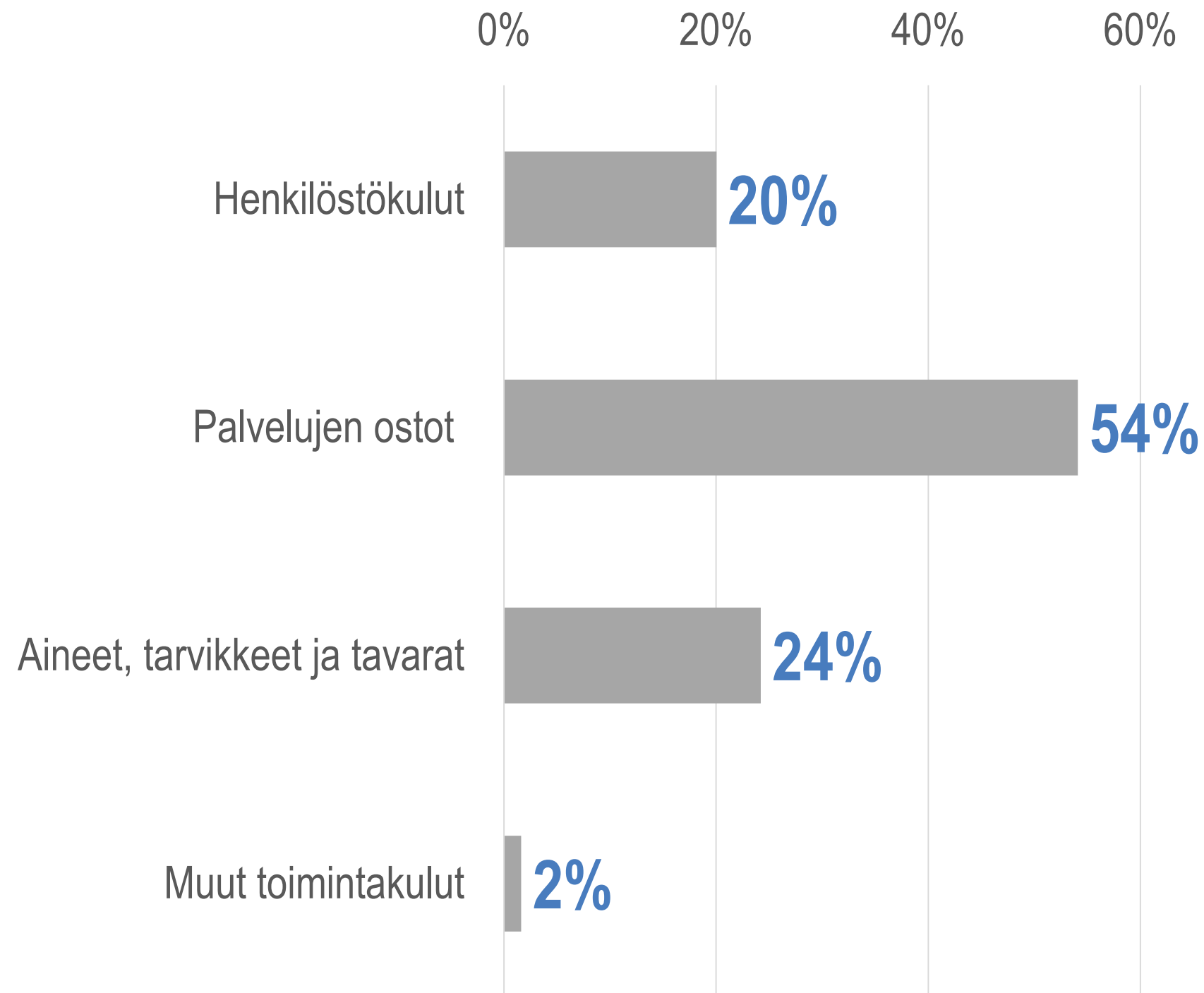

Pohjois-Pohjanmaan soten nettomenojen kustannusskenaariot 2020-2023 (1000 €)

Menot kasvoivat vuonna 2018 n. 33,9 M€ eli 2,6 % ja 2019 n. 75,8 M€/v., 5,6 %.
Asukaskohtaiset menot kasvoivat 2,5 % v. 2018 ja 5,4 % v. 2019.

Koronasta aiheutuvien kustannusten jakaantuminen

Kuntien arvioidut netto- kustannukset koronaan liittyen vuodelle 2020

- Oulu **18 M€**
- Muu maakunta **19 M€**
- Yhteensä **37 M€**
- Lisäksi PPSHP, *ks. seuraava sivu*

*Muun maakunnan osalta kootut tiedot vastaavat 77 %
alueen väestöstä ja skaalaus tehty tämän pohjalta.
Tietojen väestöpohja Oulu mukaan lukien 89 % alueen väestöstä.*

Koronatilanteen vaikutus: VM:n hakemus 31.8.2020 (PPSHP)

- Varautuminen 5,4 milj. euroa
Muun muassa:
 - Varustaminen, mm. suojatarvikkeet, lääkkeet
 - Kouluttaminen
 - Varallaolo
 - Ensihoito
- Torjunta ja hoito 7,1 milj. euroa
Muun muassa:
 - Koronatestaus
 - Henkilöstön lisäresursointi + päivystys
- Varautumiseen, torjuntaan ja hoitoon liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot 0,7 milj. euroa
Muun muassa:
 - Kaksoispaineventilaattorit
 - Tehohoitorespiraattorit
 - Ym.
- Muut välttämättömät epidemiasta aiheutuneet kustannukset 30 milj. euroa
Muun muassa:
 - Hoitovelka 25,6 milj €
 - Muut 4,4 milj €
 - Tietohallinnon tuki (mm. koronaraportointia, etätyö tuki, kannettavat jne.)
 - Ravintohuollon ja välinehuollon vähäisempi kysyntä ja tulojen menetys
 - Muu ylimääräinen työ, kokoukset, järjestelyt...

Vaikuttaa kustannuksiin: Kuntalainen käyttää kuntapalveluita eniten yli 65-vuotiaana

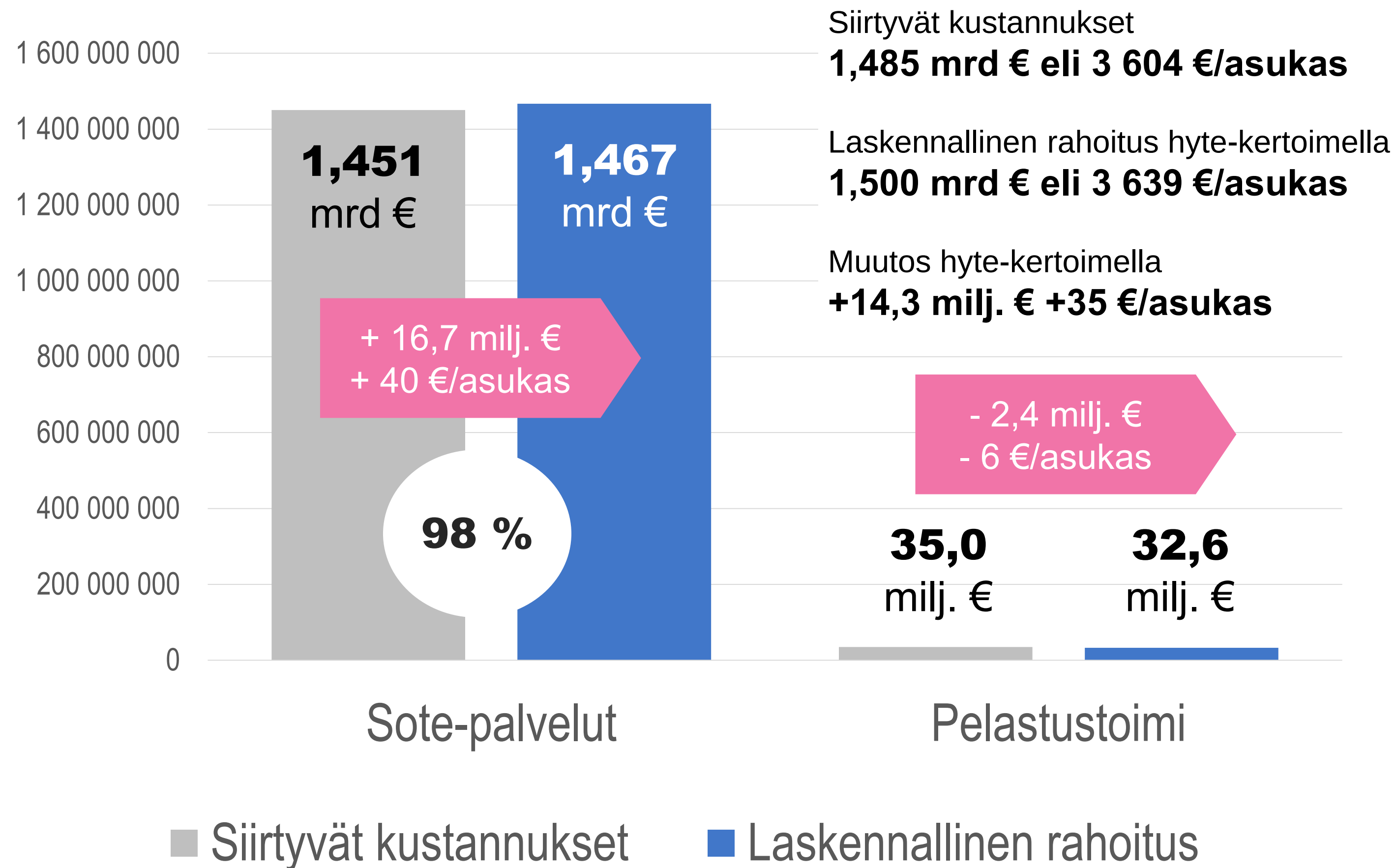
Palvelustrategian jatkotyöstämisessä selvitetään kustannusten kohdentumista Pohjois-Pohjanmaalla.

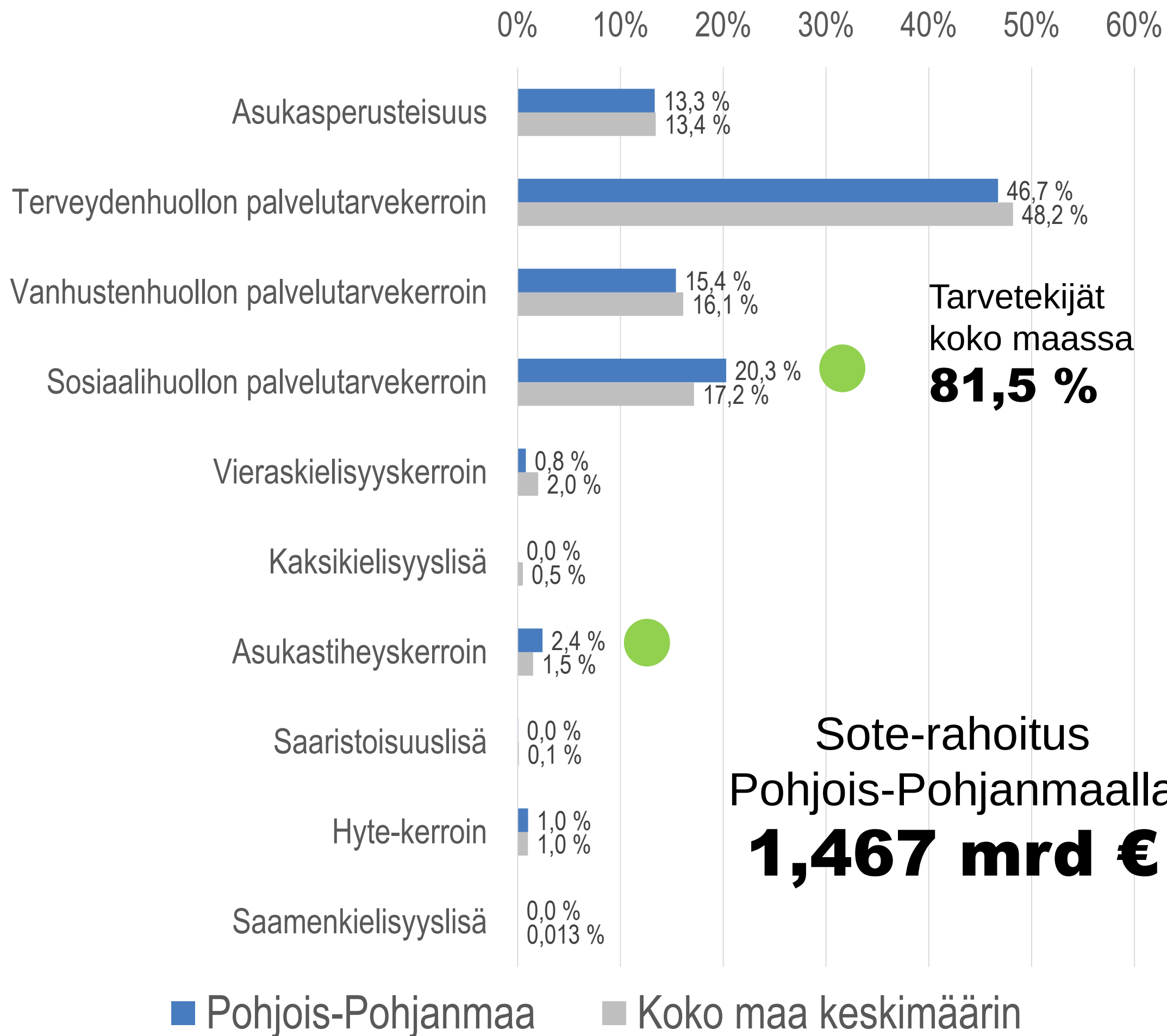
Kuvassa koko maan keskimääräinen tilanne.

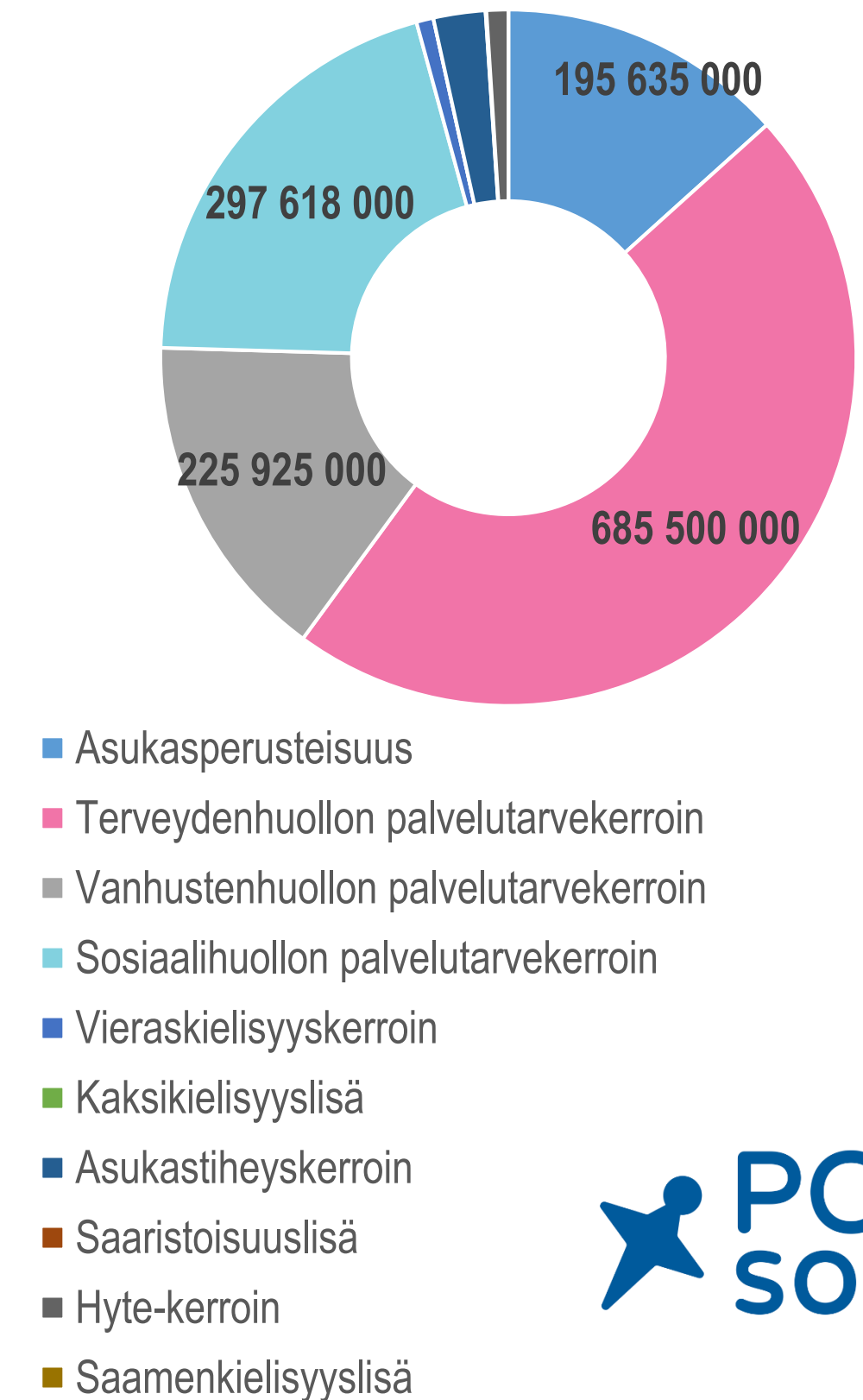
4

Sote-palveluiden rahoitus uudella hyvinvointialueella

Sote-rahoitus Pohjois-Pohjanmaalla

Pohjois-Pohjanmaan rahoitus: sote ja pelastustoimi

Pohjois-Pohjanmaa	Siirtyvä kustannus, €	Siirtyvä kustannus, €/as	Laskennallinen rahoitus (hyte-kertoimella) €	Laskennallinen rahoitus (hyte-kertoimella) €/as	Muutos (hyte-kertoimella) €	Muutos (hyte-kertoimella) €/as	Muutos (hyte-kertoimella) €/as
Yleiskatteellinen rahoitus	1 485 487 786	3 604	1 499 778 816	3 639	14 291 030	35	1,0 %
Sote-rahoitus	1 450 500 302	3 519	1 467 180 835	3 560	16 680 532	40	1,1 %
Pelastustoimen rahoitus	34 987 484	85	32 597 981	79	-2 389 503	-6	-6,8 %

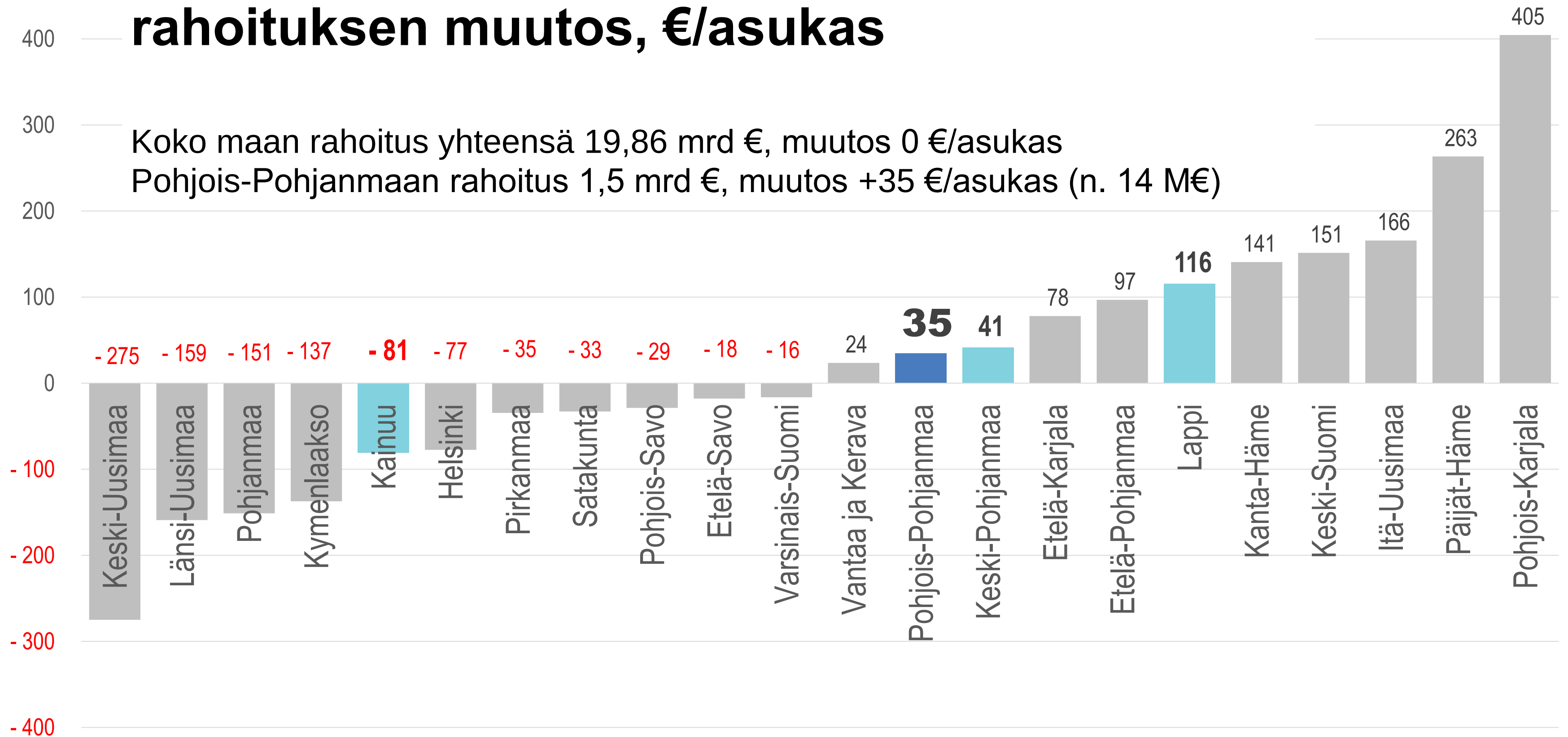
Arvioitu rahoitus on tässä vaiheessa suuntaa antava.
Laskentaperusteet tarkentuvat useaan kertaan ennen vuotta 2023.

Tulevien hyvinvointialueiden yleiskatteellisen rahoituksen muutos, €/asukas

Koko maan rahoitus yhteensä 19,86 mrd €, muutos 0 €/asukas

Pohjois-Pohjanmaan rahoitus 1,5 mrd €, muutos +35 €/asukas (n. 14 M€)

Rahoituksen vuosittainen kehitys

- Rahoituksen tasossa otetaan vuosittain etukäteen huomioon
 - **A) Soten palvelutarpeiden kasvu**
 - THL:n SOME-mallin mukaan arvioidusta vuosittaisesta palvelutarpeen kasvusta huomioitaisiin etukäteen 80 %. Vuosina 2023-2024 palvelutarpeen arvioitu kasvu otettaisiin kuitenkin huomioon täysimääräisesti.
 - Palvelutarpeen kasvuksi arvioidaan vuosina 2023-2029 keskimäärin noin 1 %/vuosi. Palvelutarpeen arvioitua vuosittaista kasvua korotettaisiin 0,2 prosenttiyksiköllä vuosina 2023-2029.
 - Some-malli ei sisällä oletuksia tuottavuuden kasvusta eli kyseessä on väestörakenteen muutoksen vaikutus palvelutarpeeseen nykyisillä rakenteilla ja palvelutasolla.
 - **B) Kustannustason nousu**
 - Hyvinvointialueiden kustannusindeksi muodostuisi yleisen ansiotasoindeksin (60 %), kuluttajahintaindeksin (30 %) ja työnantajan sosiaaliturvamaksujen muutoksen (10 %) perusteella.
 - Kustannusten nousu keskimäärin vuositasolla noin 2,6 % vuosille 2023-2030.
 - **C) Hyvinvointialueiden mahdolliset uudet tehtävät**
- Jälkikäteen tarkistetaan vuosittain tilinpäätöstietojen perusteella toteutuneet kustannukset koko maan tasolla keskimäärin
- Pelastustoimen rahoituksen tason korottamiseen ei sovellettaisi palvelutarpeen kasvun rahoituspykälää

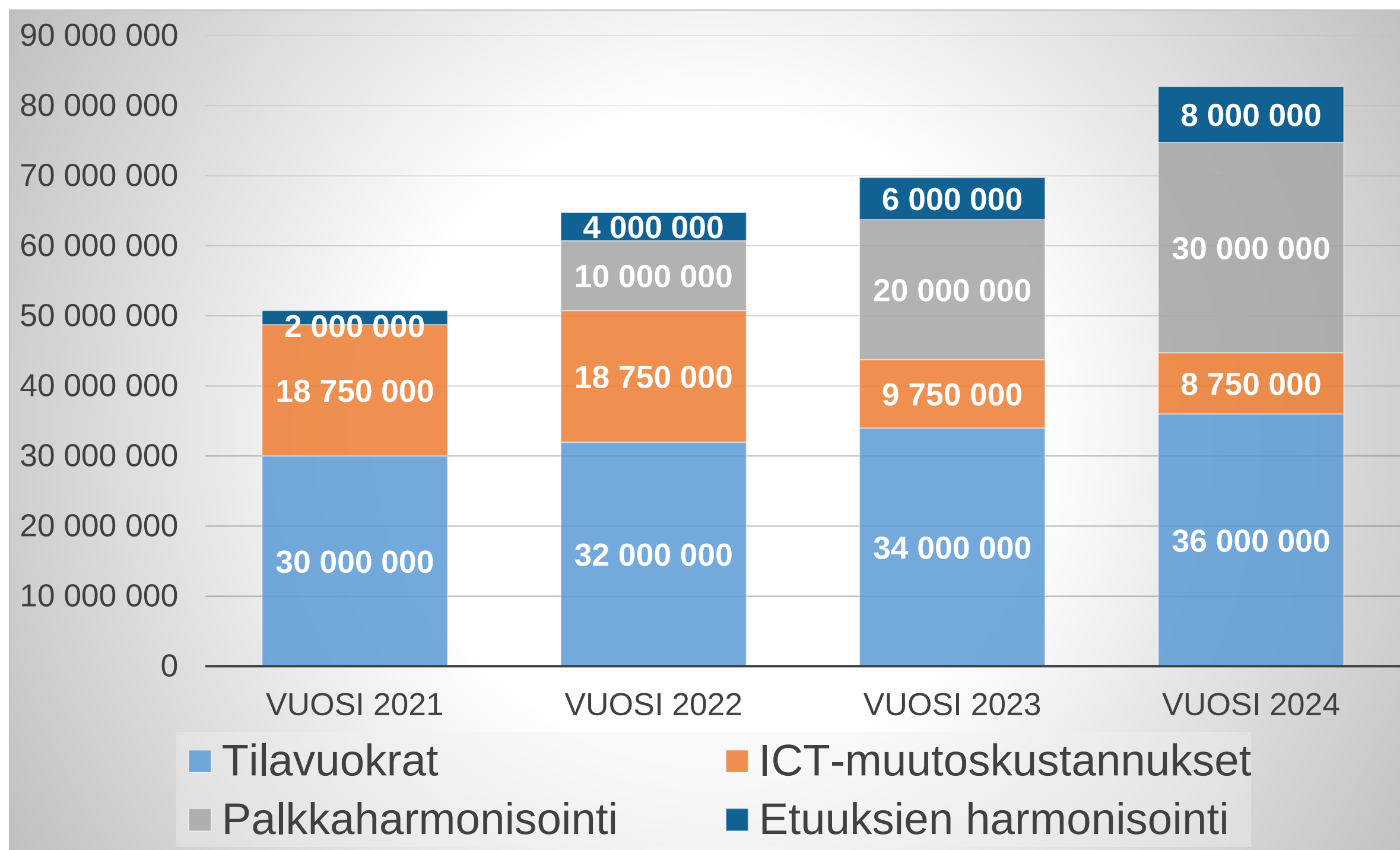
Rahoituksen siirtymätasaus

Hyvinvointialuevero?

Hyvinvointialue	0 €/as 2023	+/- 10 €/as 2024	+/- 30 €/as 2025	+/- 60 €/as 2026	+90/-75 €/as 2027	+150/-90 €/as 2028	+200/-100 €/as 2029
Helsinki	51 421 964	44 941 544	31 980 704	11 309 458	1 588 828	0	0
Vantaa ja Kerava	-4 834 655	-2 190 455	0	0	0	0	0
Länsi-Uusimaa	73 016 035	68 373 015	59 086 975	45 987 867	39 023 337	32 058 807	27 415 787
Itä-Uusimaa	-15 685 423	-14 712 793	-12 767 533	-10 291 261	-7 373 371	-1 537 591	0
Keski-Uusimaa	54 682 907	52 712 937	48 772 997	42 353 431	39 398 476	36 443 521	34 473 551
Varsinais-Suomi	6 046 235	1 260 415	0	0	0	0	0
Satakunta	10 466 531	8 280 291	3 907 811	0	0	0	0
Kanta-Häme	-24 694 263	-22 980 623	-19 553 343	-13 835 694	-8 694 774	0	0
Pirkanmaa	16 489 517	11 316 187	969 527	0	0	0	0
Päijät-Häme	-56 082 201	-54 008 261	-49 860 381	-42 188 182	-35 966 362	-23 522 722	-13 153 022
Kymenlaakso	22 965 442	21 299 212	17 966 752	12 869 750	10 370 405	7 871 060	6 204 830
Etelä-Karjala	-10 258 504	-8 970 944	-6 395 824	-2 322 140	0	0	0
Etelä-Savo	2 413 948	1 049 208	0	0	0	0	0
Pohjois-Savo	7 432 676	4 928 536	0	0	0	0	0
Pohjois-Karjala	-67 591 334	-65 935 644	-62 624 264	-57 055 878	-52 088 808	-42 154 668	-33 876 218
Keski-Suomi	-42 695 372	-39 962 542	-34 496 882	-24 978 810	-16 780 320	-383 340	0
Etelä-Pohjanmaa	-18 354 346	-16 411 186	-12 524 866	-7 146 886	-1 317 406	0	0
Pohjanmaa	26 480 795	24 718 865	21 195 005	16 084 810	13 441 915	10 799 020	9 037 090
Keski-Pohjanmaa	-2 504 256	-1 819 886	-451 146	0	0	0	0
Pohjois-Pohjanmaa	-14 042 592	-9 920 982	-1 677 762	0	0	0	0
Kainuu	6 147 883	5 417 273	3 956 053	1 510 882	414 967	0	0
Lappi	-20 820 985	-19 035 765	-15 465 325	-9 957 656	-4 601 996	0	0
Manner-Suomi	-0	-11 651 600	-27 981 503	-37 660 308	-22 585 108	19 574 087	30 102 018

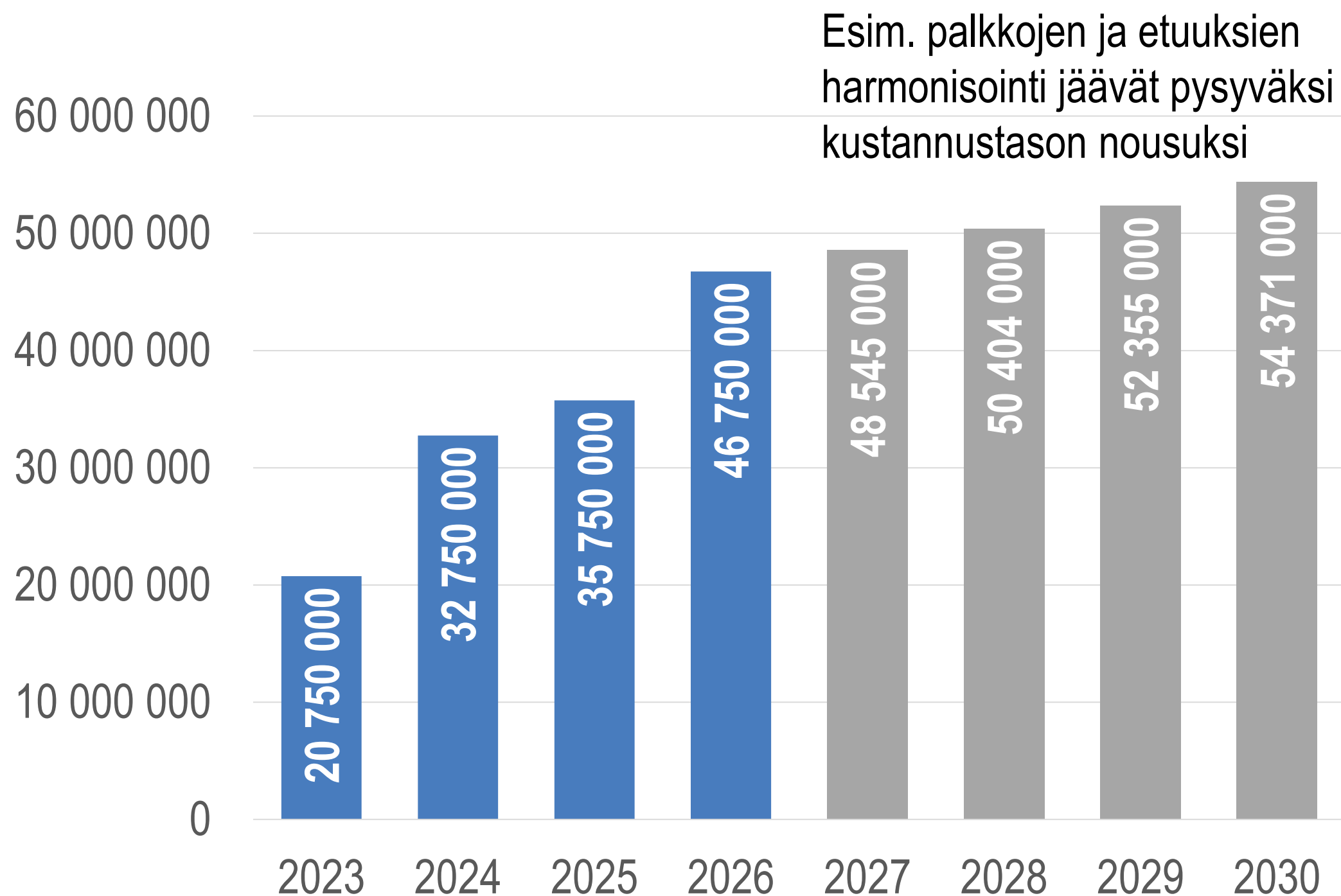
Aiempi POPmaakuntavalmistelu: Arvioidut muutuskustannukset 2021-2024

Aiempi
POPmaakunta-
valmistelu

Aiemmassa POPmaakunta-
valmistelussa muutos-
kustannusten arvioitiin olevan
vuosina 2021-2024 yhteensä
noin **270 miljoonaa euroa**.

Menoja kasvatti erityisesti
tilavuokrista aiheutuva
kustannusten nousu
Maakuntien tilakeskuksen
ilmoittamiin tietoihin perustuen.

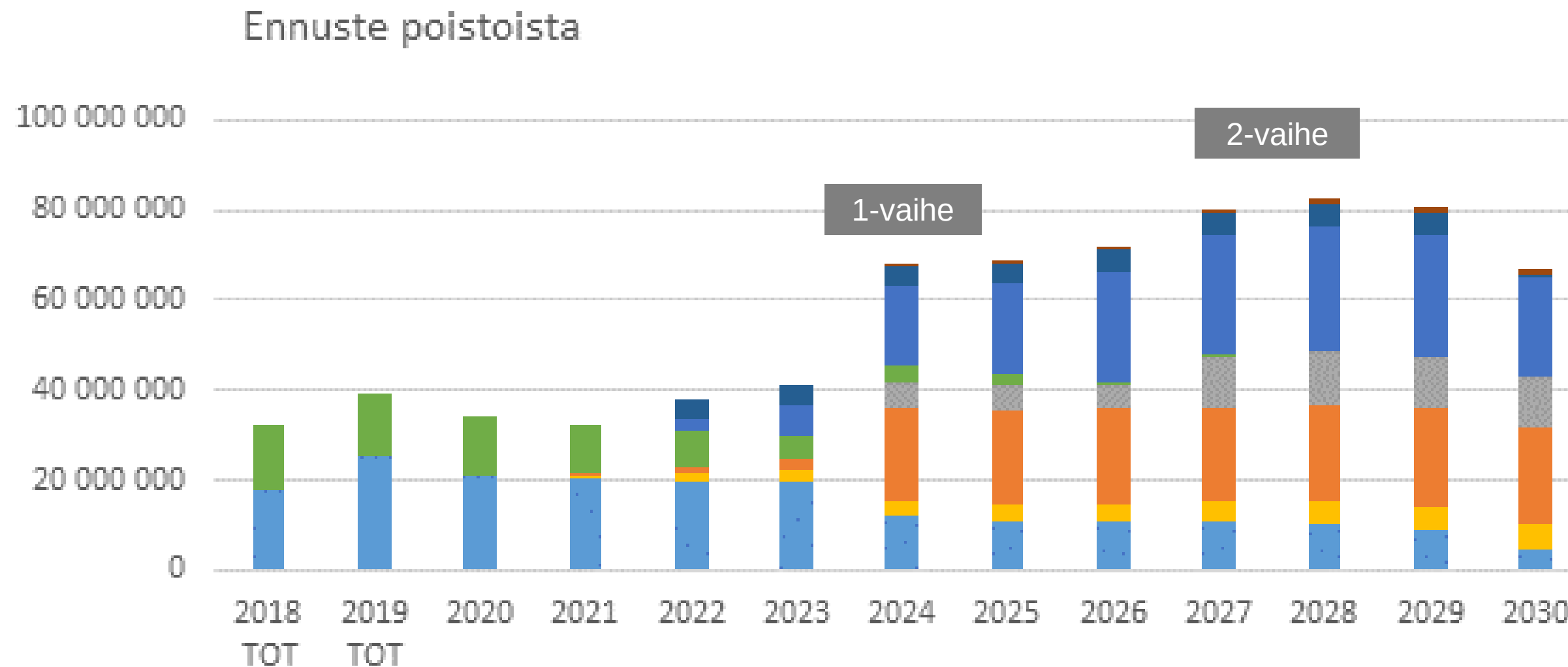
Karkea arvio muutoskustannuksista, mikäli ne kehittyisivät, kuten edellisen POPmaakuntavalmistelun aikana ennakoitiin.

HUOM: muutoskustannusten todellista tasoa ei ole vielä arvioitu

ICT-kustannukset, palkkojen ja etuuksien harmonisointi, ilman Tilakeskuksen vuokratason nousua

Tulevaisuuden sairaalan noin 1,1 miljardin euron tilojen ja laitteiden uudistamisohjelma kasvattaa merkittävästi poistoja

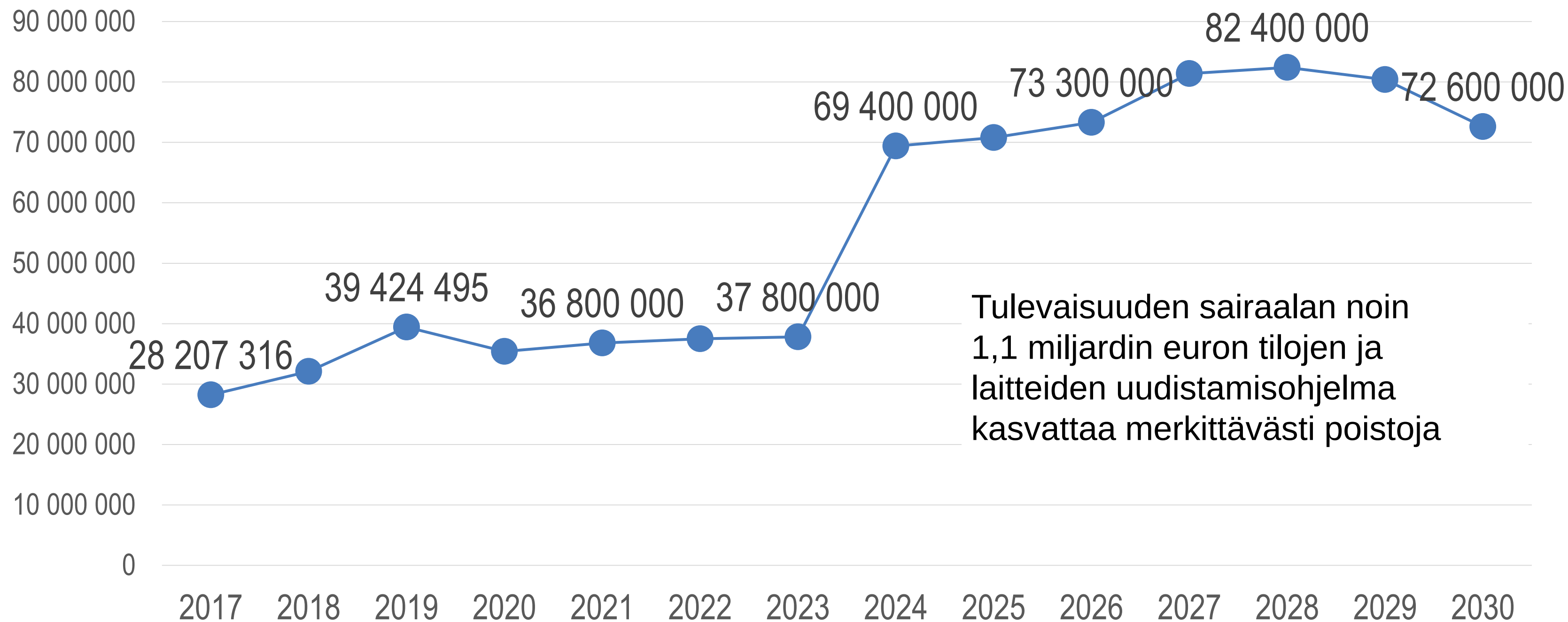
Tiedot
tarkentuvat

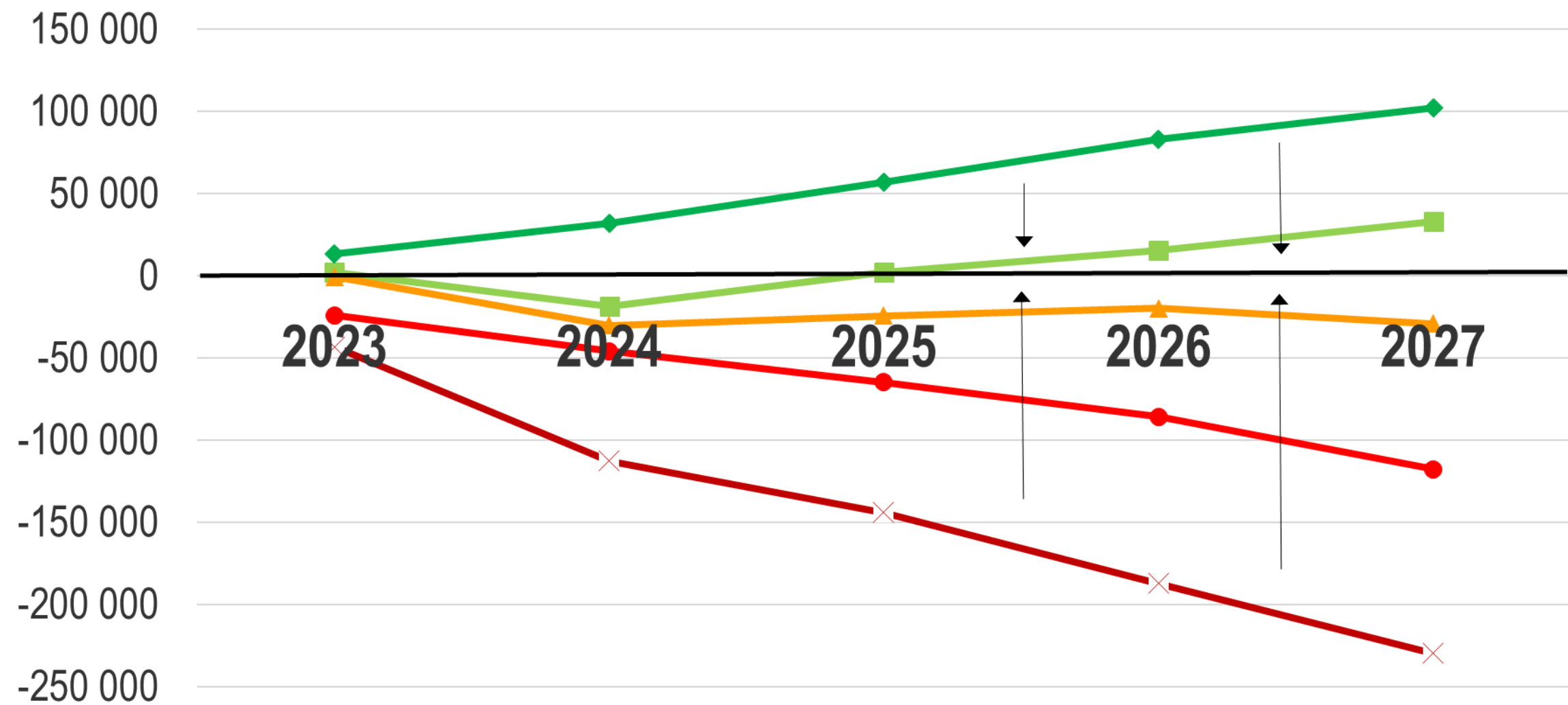
- TULSA budjetissa mukana olevat laitteet/ICT infra C rakennus
- TULSA budjetissa mukana olevat laitteet/ICT infra A+B rakennus
- Laitteinvestoinnit tulevat
- Koneet ja laitteet & ohjelmistot nykyiset
- Poikkeuslupa 2
- Poikkeuslupa 1+ muut uudiskohteet
- Peruskorjaus arvio
- Rakennuspoistot olemassa olevat rakennukset

”Tavoitteena on, että PPSHP:n tuottavuutta parannetaan niin, että investointi maksaa itse itsensä ja kasvavat poistot eivät ns. valu hintoihin.”

Tulevaisuuden sairaalan poistot

Kustannusten ja rahoituksen ero (1000 €)

- A: Kustannukset +2,5 % €/as., lisäksi Tulevaisuuden sairaalan poistot, lisäksi muutuskustannukset, ei lisärahoitusta nykytasoon verrattuna
- ◆ B: Kustannukset +3 % €/as., tuottavuusohjelma kattaa Tulevaisuuden sairaalan poistot, erillisrahoitus muutuskustannuksiin, lisärahoitus 16,7 M€ nykytasoon verrattuna
- ▲ C: Kustannukset +4 % €/as., lisäksi Tulevaisuuden sairaalan poistot, erillisrahoitus muutuskustannuksiin, lisärahoitus 16,7 M€ nykytasoon verrattuna
- D: Kustannukset +5,4 % €/as., tuottavuusohjelma kattaa Tulevaisuuden sairaalan poistot, erillisrahoitus muutuskustannuksiin, lisärahoitus 16,7 M€ nykytasoon verrattuna
- ✕ E: Kustannukset +5,4 % €/as., lisäksi Tulevaisuuden sairaalan poistot, lisäksi muutuskustannukset, ei lisärahoitusta nykytasoon verrattuna

Pohjois-Pohjanmaan asukaskohtaiset kustannukset kasvoivat vuosina 2018 ja 2019 keskimäärin n. 4 % ja vuonna 2019 n. 5,4 %.

Tämän hetkisen arvion mukaan €/asukas kustannuskehitys voi olla enintään n. 2,5 - 3 % huomioiden mm. muutoskustannukset ja Tulevaisuuden sairaalan poistot sekä mahdollisen lisärahoituksen.

Epävarmuus rahoituksen riittävyydestä ajoittuu erityisesti uudistuksen ensimmäisiin vuosiin. Siirtymätasauksen vuoksi täysimääräinen rahoitus toteutuu vasta vuonna 2026.

Rahoituksen riittävyyteen vaikuttaa myös vuosien 2020-2022 kustannuskehitys. Tässä laskelmassa kyseisten vuosien kustannuskehitys on vakioitu eri skenaarioissa VM:n laskennalliselle tasolle (+3,6 %/vuosi).

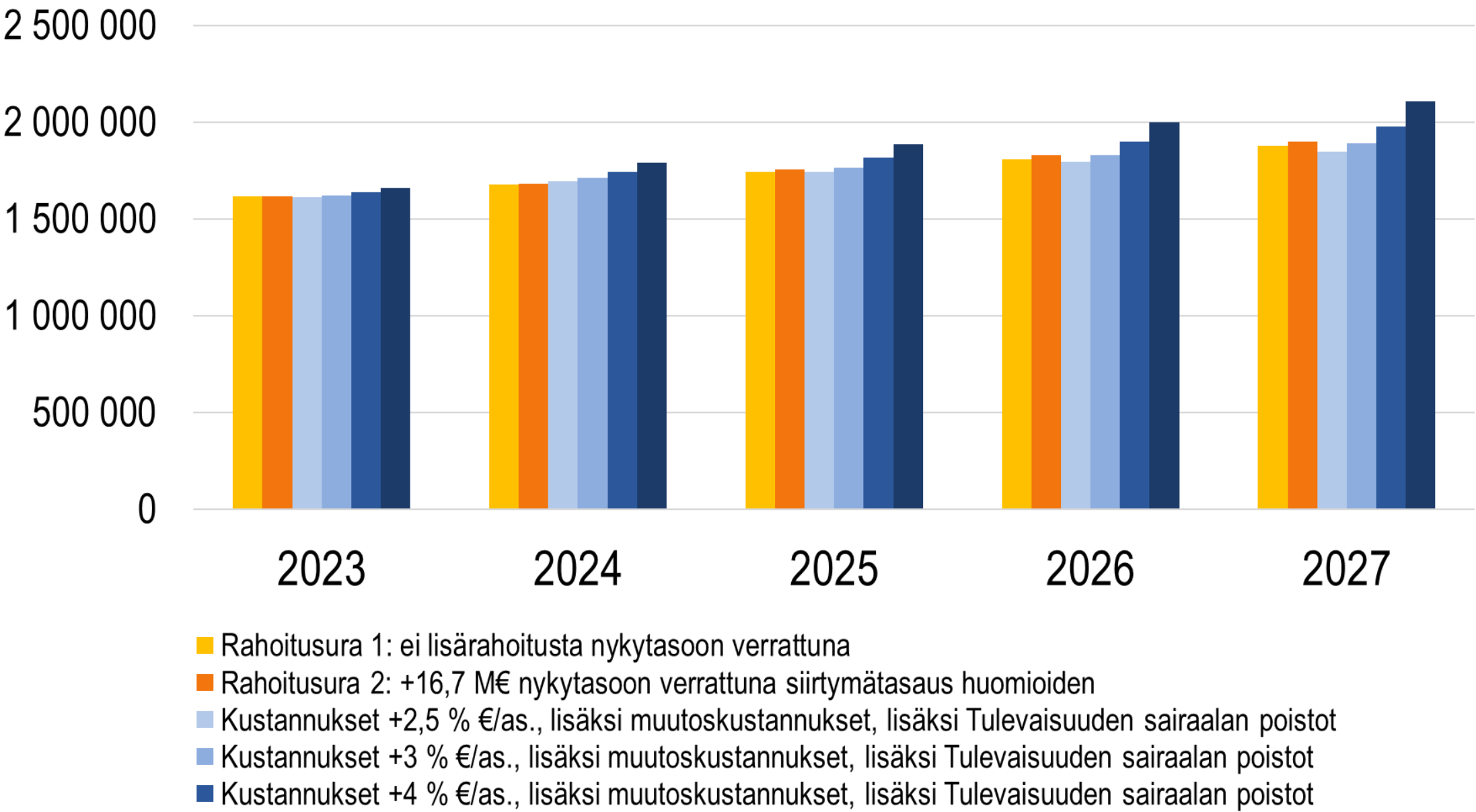
Laskelmissa ei ole huomioitu jälkikäteistä rahoituksen tasausta koko maan tasolla. Vuosittaisesta palvelutarpeen kasvusta huomioidaan etukäteen 80 %. Jälkikäteen tarkistetaan toteutuneet kustannukset koko maan tasolla keskimäärin.

Laskelmissa ei ole myöskään huomioitu mm. hoitajamitoituksen muutoksen lisäkustannuksia. Arvio lisäkustannuksista vuosina 2021-2023 on Pohjois-Pohjanmaalla noin 15-20 miljoonaa.

Lisäksi avoimena ovat vuonna 2026 mahdollisesti käyttöön otettavan hyvinvointialueveron vaikutukset.

Skenaariot ovat tässä vaiheessa suuntaa antavia. Laskentaperusteet tarkentuvat ennen vuotta 2023.

Pohjois-Pohjanmaan soten nettokustannusten ja rahoituksen skenaariot sisältäen muutuskustannukset ilman erillisrahoitusta ja Tulevaisuuden sairaalan poistot (1000 €)

Pohjois-Pohjanmaan asukaskohtaiset kustannukset kasvoivat vuosina 2018 ja 2019 keskimäärin n. 4 % ja vuonna 2019 n. 5,4 %.

Tämän hetkisen arvion mukaan €/asukas kustannuskehitys voi olla enintään n. 2,5 - 3 % huomioiden mm. muutuskustannukset ja Tulevaisuuden sairaalan poistot sekä mahdollisen lisärahoituksen.

Epävarmuus rahoituksen riittävyydestä ajoittuu erityisesti uudistuksen ensimmäisiin vuosiin. Siirtymätasauksen vuoksi täysimääräinen rahoitus toteutuu vasta vuonna 2026.

Rahoituksen riittävyyteen vaikuttaa myös vuosien 2020-2022 kustannuskehitys. Tässä laskelmassa kyseisten vuosien kustannuskehitys on vakioitu eri skenaarioissa VM:n laskennalliselle tasolle (+3,6 %/vuosi).

Laskelmissa ei ole huomioitu jälkikäteistä rahoituksen tasausta koko maan tasolla. Vuosittaisesta palvelutarpeen kasvusta huomioidaan etukäteen 80 %. Jälkikäteen tarkistetaan toteutuneet kustannukset koko maan tasolla keskimäärin.

Laskelmissa ei ole myöskään huomioitu mm. hoitajamitoituksen muutoksen lisäkustannuksia. Arvio lisäkustannuksista vuosina 2021-2023 on Pohjois-Pohjanmaalla noin 15-20 miljoonaa.

Lisäksi avoimena ovat vuonna 2026 mahdollisesti käyttöön otettavan hyvinvointialueveron vaikutukset.

Skenaariot ovat tässä vaiheessa suuntaa antavia. Laskentaperusteet tarkentuvat ennen vuotta 2023.

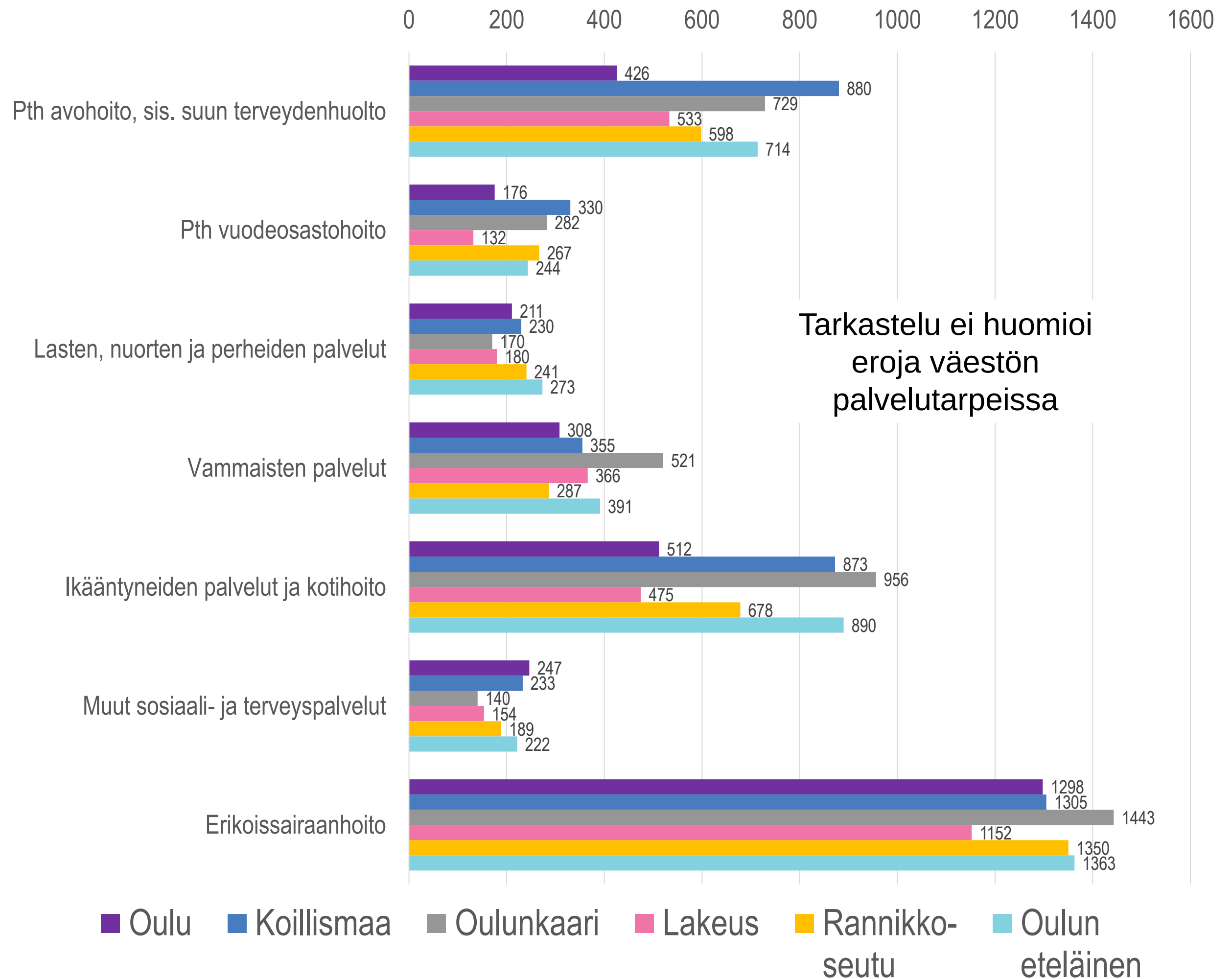
5

Tietoa soten palvelukonaisuuksista

Nettokustannukset vuonna 2019, €/asukas

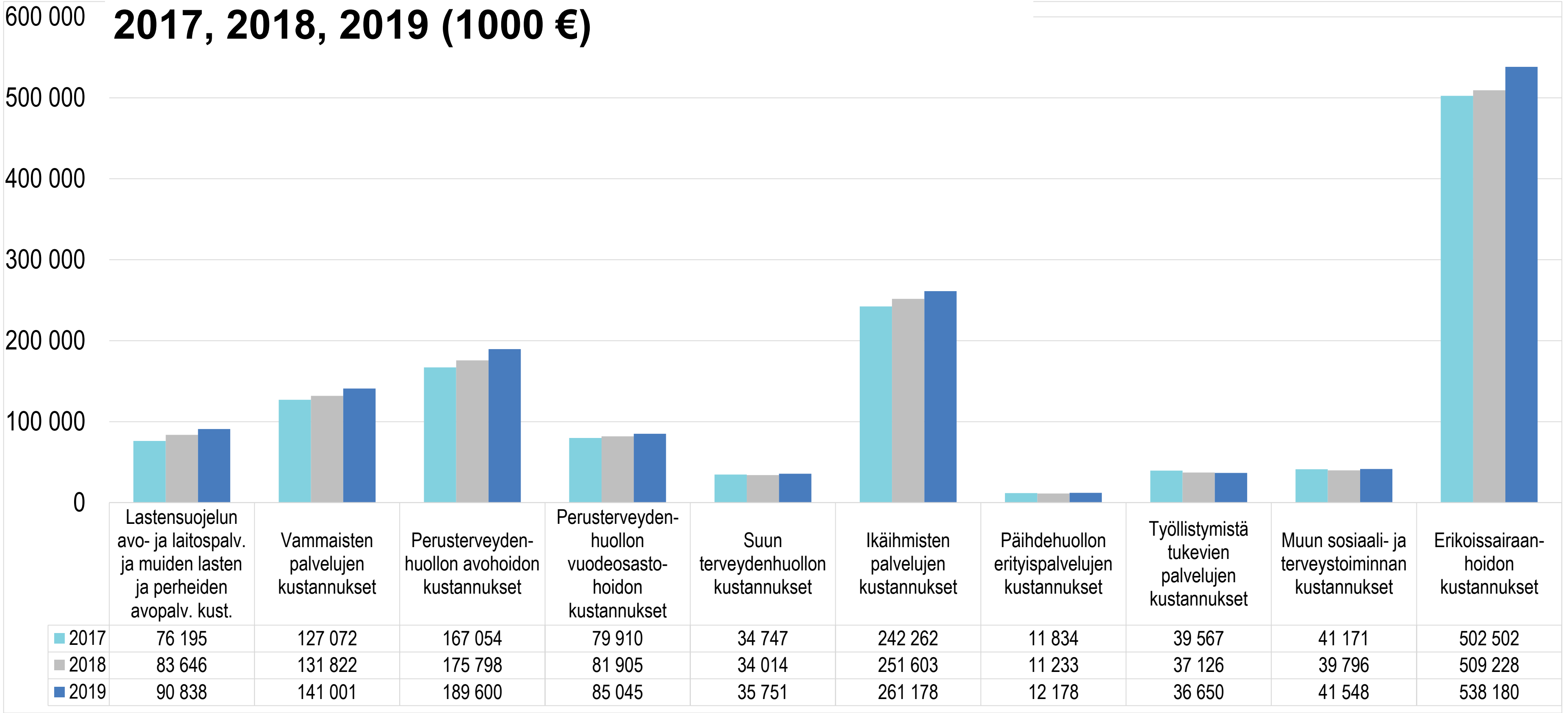
	Soten nettokust.	Alle 18- vuotiaat	75 v. täyttäneet
Oulu	3176 €/as.	21 %	7 %
Koillismaa	4206 €/as.	18 %	12 %
Oulunkaari	4242 €/as.	22 %	12 %
Lakeus	2992 €/as.	32 %	6 %
Rannikkoseutu	3609 €/as.	23 %	10 %
Oulun eteläinen	4096 €/as.	24 %	11 %

Taloustiedot perustuvat kuntien Tilastokeskukselle toimittamiin Talous- ja toimintatilaston tietoihin.
Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Pohjanmaan sote-palveluiden nettokustannukset tilastoluokittain 2017, 2018, 2019 (1000 €)

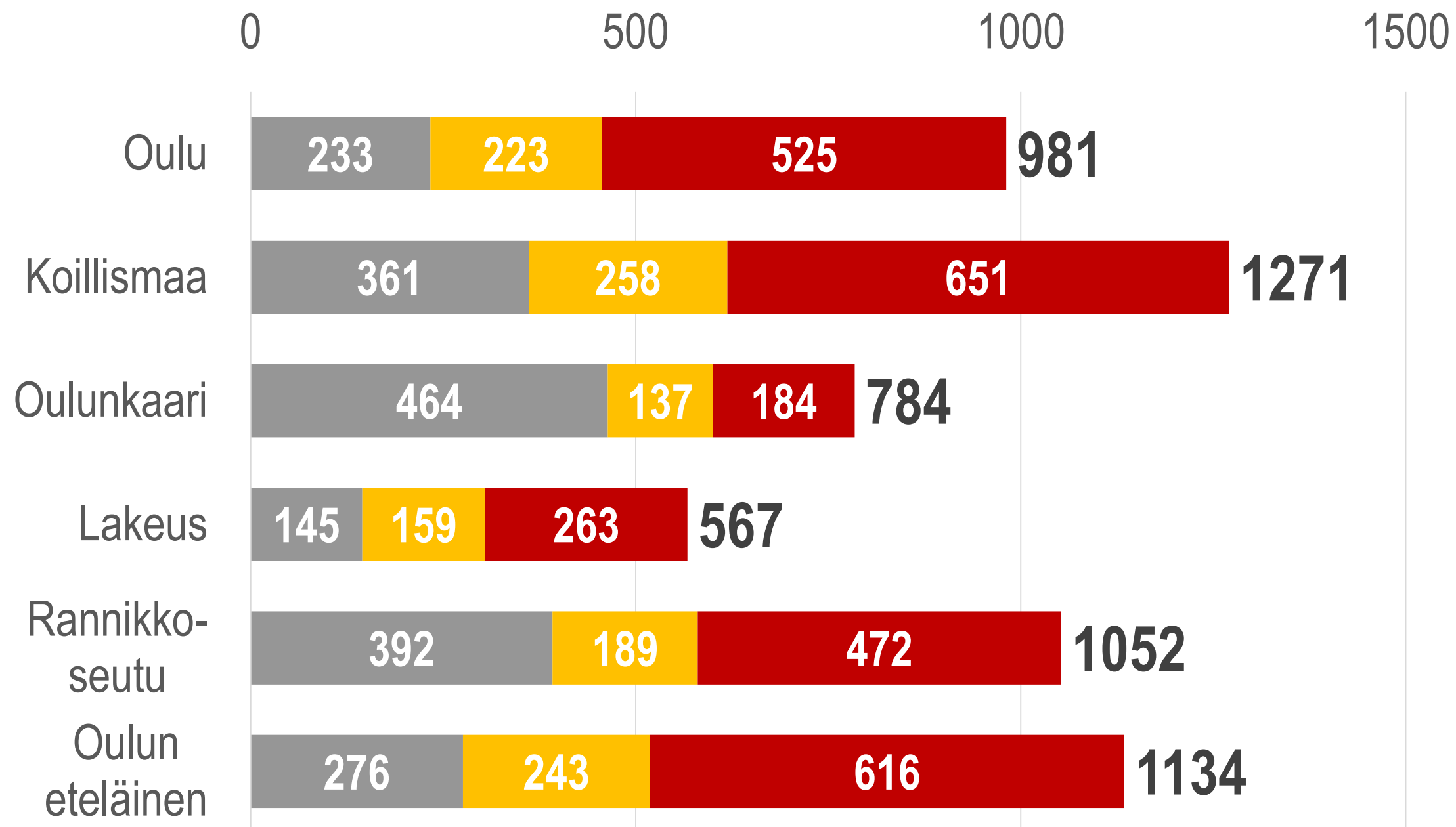
Nettokustannukset v. 2019, 1,432 mrd. €
Nettokustannukset v. 2018, 1,356 mrd. €
Nettokustannukset v. 2017, 1,322 mrd. €

Muutokset 2017-2019	Nettokust. vuonna 2019	€/asukas vuonna 2019	Muutos €	Muutos €/as.	Muutos %
			2017 - 2019	2017 - 2019	2017 - 2019
Perusterveydenhuollon avohoito ja vuodeosastohoito	310 396 000	752	28 685 000	68	9,9 %
Perusterveydenhuollon avohoito (pl. suun th)	189 600 000	459	22 546 000	54	13,2 %
Suun terveydenhuolto	35 751 000	87	1 004 000	2	2,6 %
Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito	85 045 000	206	5 135 000	12	6,2 %
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	90 838 000	220	14 643 000	35	18,9 %
Muut lasten ja perheiden avopalvelut	25 061 000	61	5 813 000	14	29,9 %
Lastensuojelun avohuolto	20 020 000	48	2 883 000	7	16,5 %
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	45 757 000	111	5 947 000	14	14,7 %
Vammaisten palvelut	141 001 000	342	13 929 000	33	10,7 %
Muut vammaisten palvelut	75 338 000	182	7 274 000	17	10,4 %
Vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut	59 633 000	144	6 676 000	16	12,3 %
Vammaisten laitoshoido	6 030 000	15	-21 000	0	-0,6 %
Ikääntyneiden palvelut ja kotihoito	261 178 000	633	18 916 000	44	7,6 %
Muut ikääntyneiden palvelut	40 826 000	99	6 073 000	15	17,2 %
Kotihoito	78 945 000	191	7 787 000	18	10,7 %
Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut	111 368 000	270	6 570 000	15	6,0 %
Ikääntyneiden laitoshoido	30 039 000	73	-1 514 000	-4	-5,0 %
Muut sosiaali- ja terveystoimen palvelut	90 376 000	219	-2 196 000	-6	-2,6 %
Muu sosiaali- ja terveystoiminta	41 548 000	101	377 000	1	0,7 %
Päihdehuollon erityispalvelut	12 178 000	29	344 000	1	2,7 %
Työllistymistä tukevat palvelut	36 650 000	89	-2 917 000	-7	-7,6 %
Erikoissairaanhoido	538 180 000	1 304	35 678 000	84	6,8 %
Yhteensä	1 431 969 000	3 469	109 655 000	258	8,0 %

Rakennemuutokset ja palvelutarpeet näkyvät Pohjois-Pohjanmaan sote-kustannuksissa

Muutokset soten asukaskohtaisissa nettokustannuksissa vuosina 2017-2019

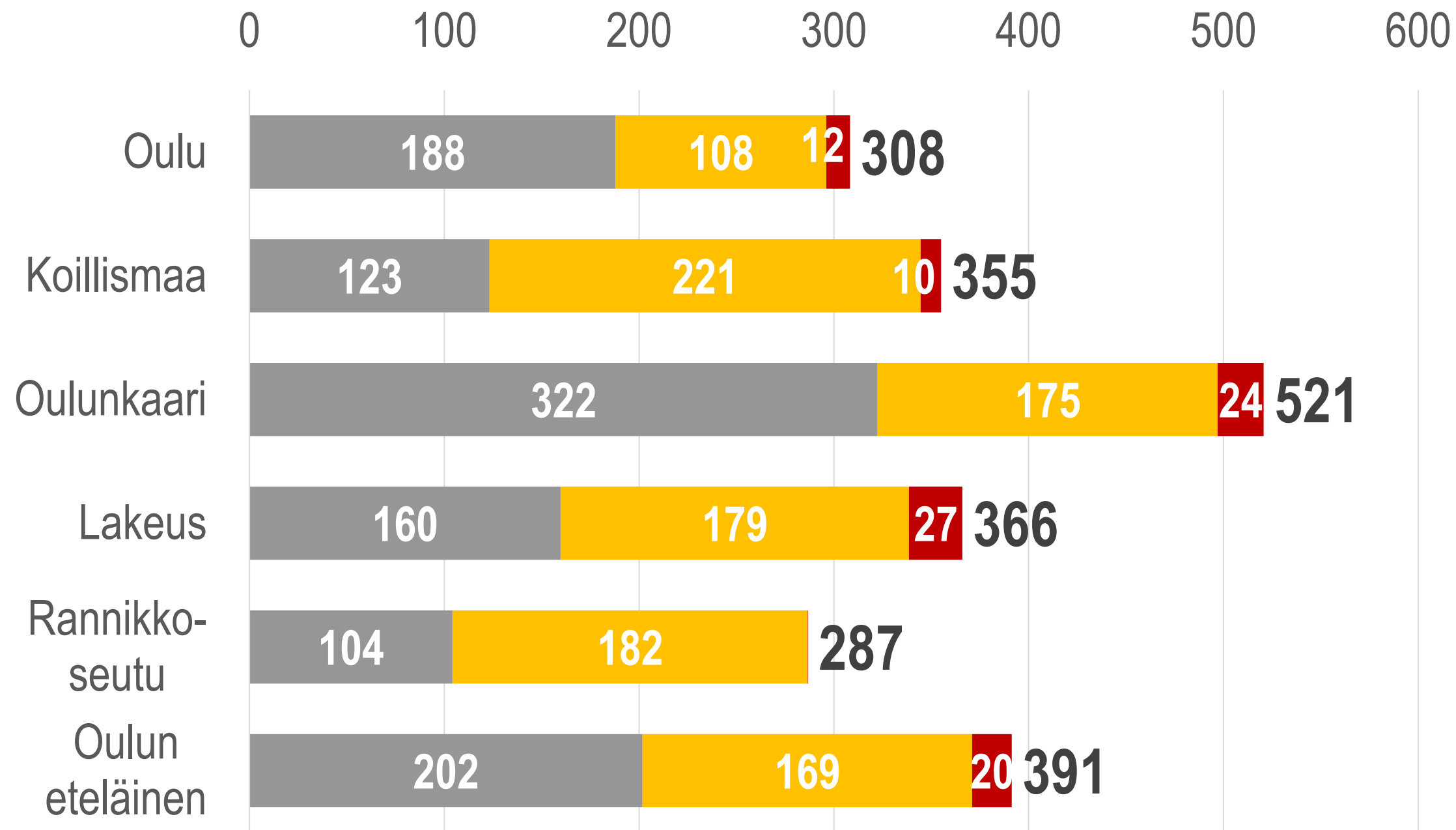

- Lasten, nuorten ja perheiden muut avopalvelut, €/alle 18-v.
 - Lastensuojelun avohuoltopalvelut, €/alla 18-v.
 - Lastensuojelun laitos- ja perhehoito, €/alle 18-v.
- Yhteensä

Lasten, nuorten ja perheiden avohuollon ja lastensuojelun nettokustannuksia vuonna 2019

€/alle 18-vuotias

	Soten nettokust.	Alle 18-vuotiaat	Alle 18-v. osuus
Oulu	3176 €/as.	44 133	21 %
Koillismaa	4206 €/as.	3 460	18 %
Oulunkaari	4242 €/as.	5 682	22 %
Lakeus	2992 €/as.	14 950	32 %
Rannikkoseutu	3609 €/as.	10 600	23 %
Oulun eteläinen	4096 €/as.	17 251	24 %

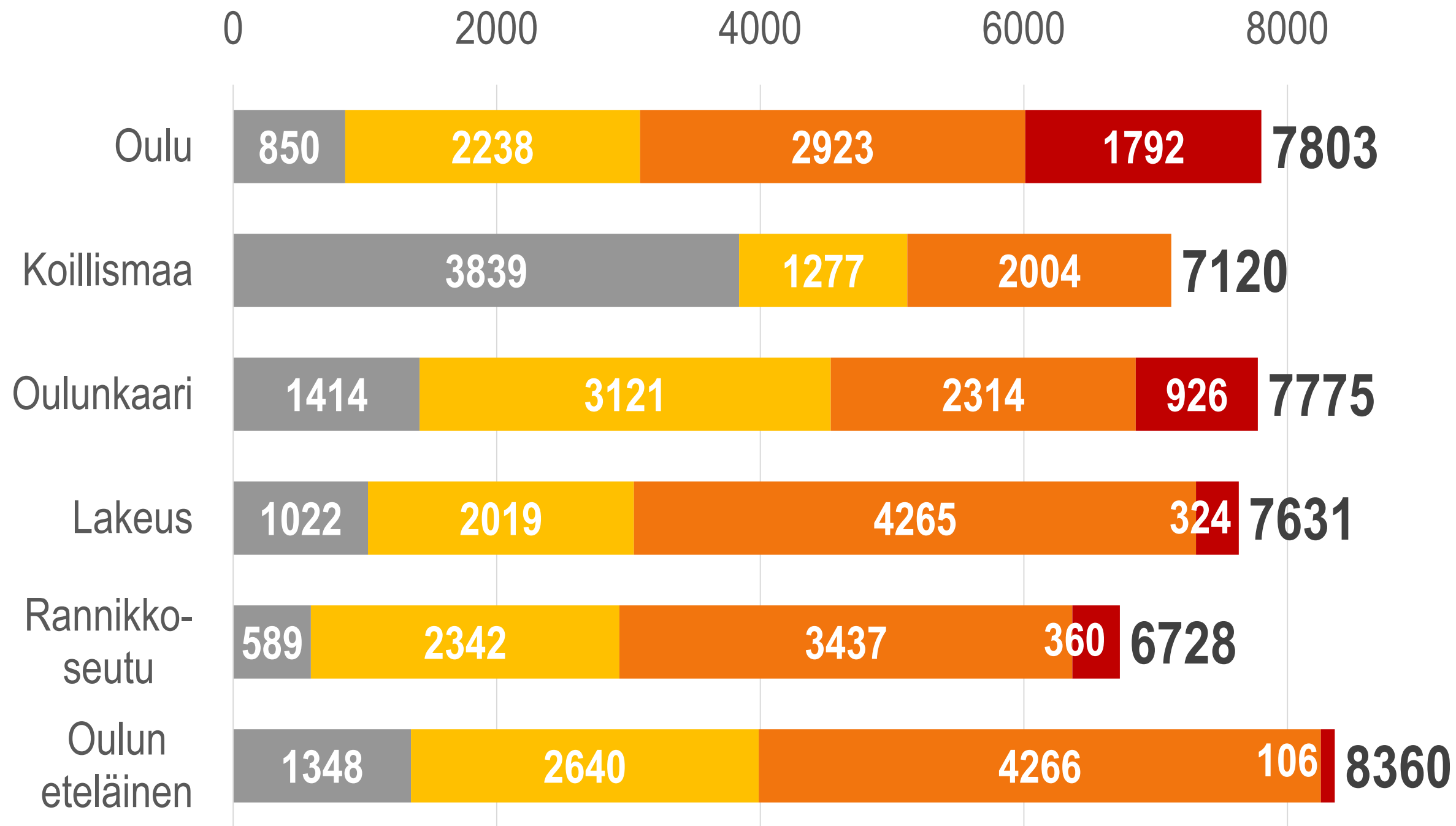

- Vammaisten muut palvelut, €/as.
- Vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, €/as.
- Vammaisten laitoshoidon nettokust., €/as.

Yhteensä

Vammaispalvelujen nettokustannuksia vuonna 2019 €/asukas

	Soten nettokust.
Oulu	3176 €/as.
Koillismaa	4206 €/as.
Oulunkaari	4242 €/as.
Lakeus	2992 €/as.
Rannikkoseutu	3609 €/as.
Oulun eteläinen	4096 €/as.

■ Ikäntyneiden muut palvelut, €/75 v. täyttänyt

■ Kotihoito, €/75 v. täyttänyt

■ Ikäntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, €/75 v. täyttänyt

■ Ikäntyneiden laitoshoido, €/75 v. täyttänyt

Yhteensä

Ikäntyneiden palvelut ja kotihoito vuonna 2019

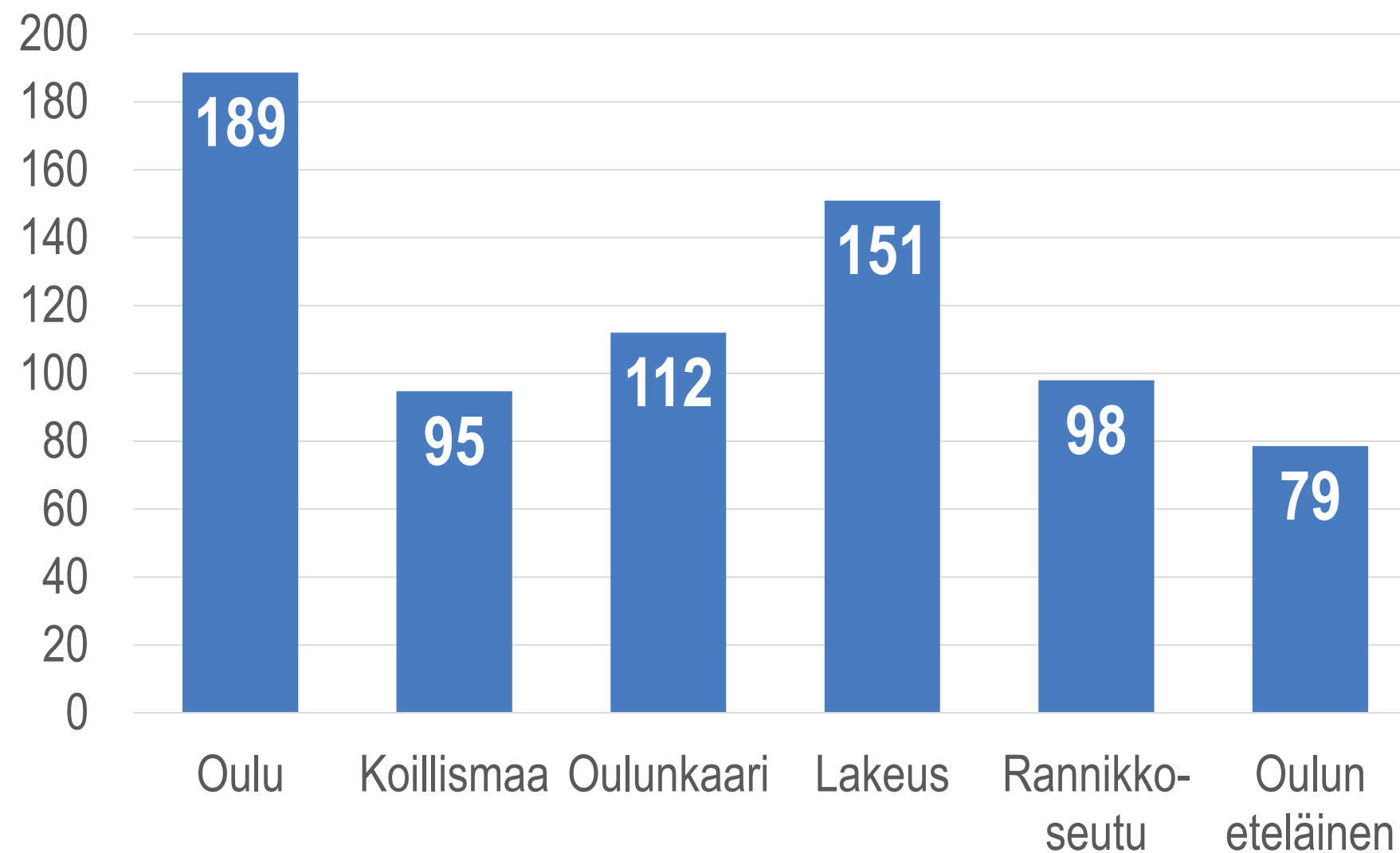
€/75 v. täyttänyt

	Soten nettokust.	75 v. täyttäneet	75 v. täyt. osuus
Oulu	3176 €/as.	13 481	7 %
Koillismaa	4206 €/as.	2 342	12 %
Oulunkaari	4242 €/as.	3 219	12 %
Lakeus	2992 €/as.	2 930	6 %
Rannikkoseutu	3609 €/as.	4 675	10 %
Oulun eteläinen	4096 €/as.	7 623	11 %

Yhteenveto nettokustannuksista vuonna 2019, M€ ja €/as.

	Pohjois-Pohjanmaa		Oulu		Koillismaa		Oulunkaari		Lakeus		Rannikko-seutu		Oulun eteläinen	
Kustannustietoa v. 2019	M€	€/as.	M€	€/as.	M€	€/as.	M€	€/as.	M€	€/as.	M€	€/as.	M€	€/as.
	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
Pth avohoito ja vuodeosastohoito	310,4	752	123,6	601	23,1	1 211	26,5	1 011	31,3	665	40,1	865	68,6	958
Perusterveydenhuollon avohoito (pl. suun th)	189,6	459	71,9	350	14,9	780	16,8	641	21,1	449	23,1	498	43,5	607
Suun terveydenhuolto	35,8	87	15,5	76	1,9	100	2,3	88	4,0	84	4,6	100	7,7	107
Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito	85,0	206	36,1	176	6,3	330	7,4	282	6,2	132	12,4	267	17,4	244
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	90,8	220	43,3	211	4,4	230	4,5	170	8,5	180	11,2	241	19,6	273
Muut lasten ja perheiden avopalvelut	25,1	61	10,3	50	1,2	65	2,6	101	2,2	46	4,2	90	4,8	66
Lastensuojelun avohuolto	20,0	48	9,8	48	0,9	47	0,8	30	2,4	51	2,0	43	4,2	58
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	45,8	111	23,2	113	2,3	118	1,0	40	3,9	83	5,0	108	10,6	148
Vammaisten palvelut	141,0	342	63,3	308	6,8	355	13,6	521	17,2	366	13,3	287	28,0	391
Muut vammaisten palvelut	75,3	182	38,6	188	2,4	123	8,4	322	7,5	160	4,8	104	14,4	202
Vammaisten ympärivuorok. hoivan asumispalv.	59,6	144	22,3	108	4,2	221	4,6	175	8,4	179	8,5	182	12,1	169
Vammaisten laitoshoido	6,0	15	2,5	12	0,2	10	0,6	24	1,3	27	0,0	0	1,5	20
Ikääntyneiden palvelut ja kotihoito	261,2	633	105,2	512	16,7	873	25,0	956	22,4	475	31,5	678	63,7	890
Muut ikääntyneiden palvelut	40,8	99	11,5	56	9,0	470	4,6	174	3,0	64	2,8	59	10,3	143
Kotihoito	78,9	191	30,2	147	3,0	157	10,0	384	5,9	126	10,9	236	20,1	281
Ikääntyneiden ympärivrk hoivan asumispalvelut	111,4	270	39,4	192	4,7	246	7,5	285	12,5	265	16,1	347	32,5	454
Ikääntyneiden laitoshoido	30,0	73	24,2	118	0,0	0	3,0	114	1,0	20	1,7	36	0,8	11
Muut sosiaali- ja terveysterveystoiminta	90,4	219	50,7	247	4,4	233	3,7	140	7,2	154	8,8	189	15,9	222
Muu sosiaali- ja terveystoiminta	41,5	101	20,2	98	2,3	118	2,4	91	4,9	103	4,5	96	7,5	105
Päihdehuollon erityispalvelut	12,2	29	8,8	43	0,2	8	0,3	10	0,2	3	1,2	25	1,7	23
Työllistymistä tukevat palvelut	36,7	89	21,7	105	2,0	106	1,0	39	2,2	47	3,1	68	6,7	93
Erikoissairaanhoido	538,2	1 304	266,7	1 298	24,9	1 305	37,8	1 443	54,2	1 152	62,6	1 350	97,6	1 363
Yhteensä	1 432,0	3 469	652,7	3 176	80,4	4 206	111,0	4 242	140,8	2 992	167,3	3 609	293,4	4 097

Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon kustannukset, €/asukas

Sisältää:

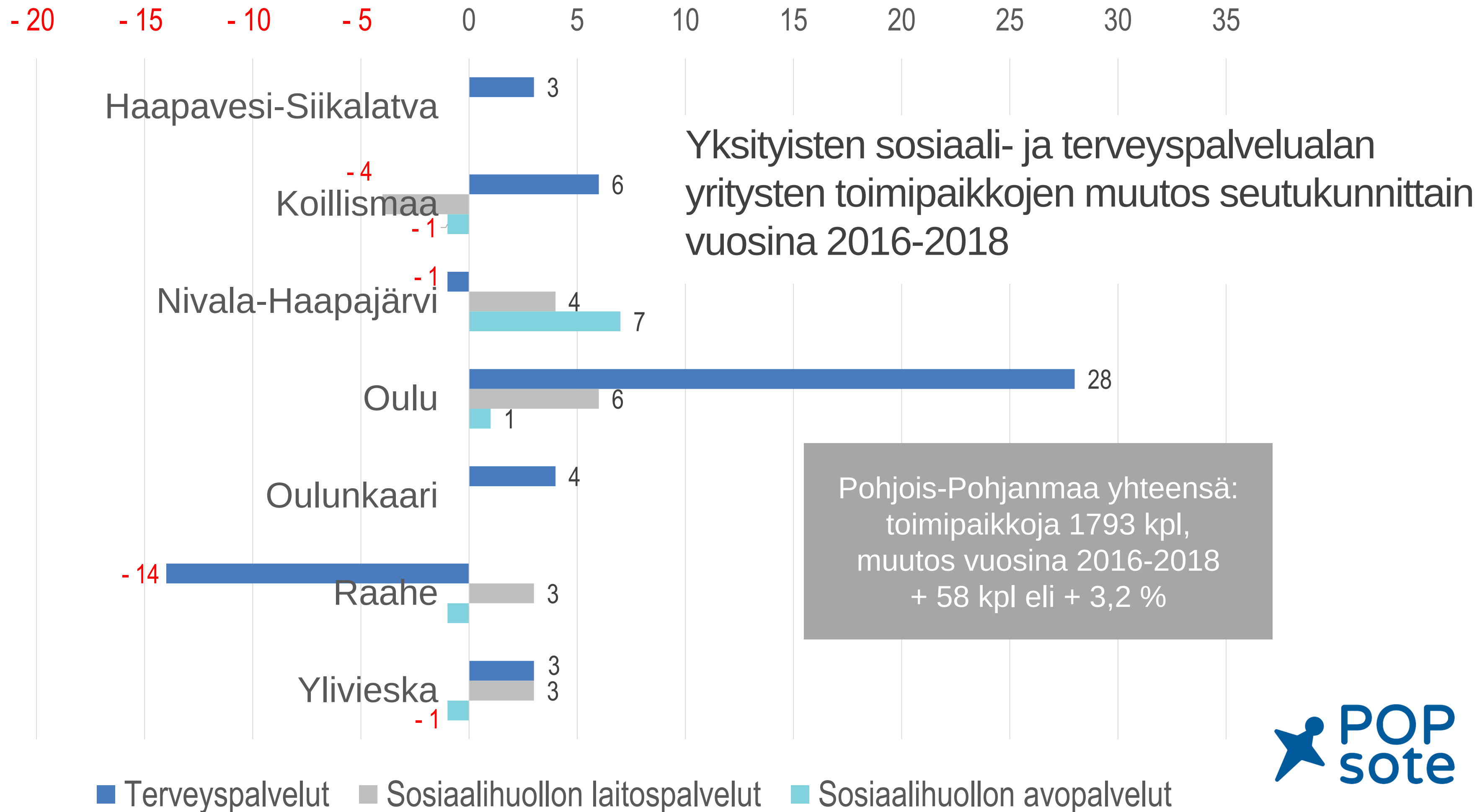
- Yksityisten lääkäripalvelujen kustannukset
- Yksityisen hammashuollon kustannukset
- Yksityisen tutkimuksen ja hoidon kustannukset

Vuonna 2019 Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon kustannukset olivat Pohjois-Pohjanmaalla 60,5 M€ eli noin 147 €/asukas.

Vastaavat luvut olivat vuotta aiemmin 56,4 M€ ja 137 €/asukas.

Koko maassa Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2019 noin 183 €/asukas.

Yksityisten palveluiden käyttöä tarkastellessa on huomioitava mm. väestön palvelutarpeet, julkisten ja yksityisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, sosioekonomiset tekijät sekä palvelujen käyttöön liittyvä toimintakulttuuri.

Yksityisten sosiaali- ja terveystalvelualan yritysten toimipaikkojen muutos seutukunnittain vuosina 2016-2018

Pohjois-Pohjanmaa yhteensä:
toimipaikkoja 1793 kpl,
muutos vuosina 2016-2018
+ 58 kpl eli + 3,2 %

	Haapavesi-Siikalatva		Koillismaa		Nivala-Haapajärvi		Oulu		Oulunkaari		Raahe		Ylivieska	
	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018	Toimip. 2018	Muutos 2016-2018
Terveystalvelut	24	3	38	6	62	-1	1040	28	39	4	51	-14	82	3
Sosiaalihuollon laitostalvelut	9	0	12	-4	22	4	132	6	11	0	14	3	20	3
Sosiaalihuollon avotalvelut	4	0	6	-1	15	7	75	1	5	0	6	-1	9	-1
Yhteensä	37	3	56	1	99	10	1247	35	55	4	71	-12	111	5

Muutamia seutukuntien yrityksiä voi puuttua tilastoon liittyvistä tietosuojasyistä, mutta luvut näkyvät Pohjois-Pohjanmaan kokonaisluvuissa

Pohjoispohjalaisten hyvä arki ja elämä – elinvoiman ja kilpailukyvyn lähde ja tulos

”Ymmärtäkää ihmisen kokonaisuutta: kokonaisuus haltuun kotona”

(kokemustoimija 25.2.2020)

- Suurin osa lapsista ja nuorista ja merkittävä osa aikuisista kokee elävänsä **hyvää elämää**
 - maakuntien välisessä vertailussa sijat 3-4, paitsi 4-vuotiaiden vanhemmilla sija 8
- **10-39 prosenttia ei koe** elävänsä hyvää elämää. Karkeasti arvioiden
 - 3300 pohjoispohjalaista 7-12-vuotiasta
 - 5120 pohjoispohjalaista 13-16-vuotiasta
 - 121 600 pohjoispohjalaista aikuista (ikävuodet 20-)
- Keskeisiä huolenaiheita ja painotusalueita:
 - Osallisuus (sis. huono-osaisuuden ja eriarvoisuuden)
 - Mielen hyvinvointi (sis. päihde- ja väkivaltanäkökulman)
 - Taloudellinen toimeentulo

Pohjois-Pohjanmaan yhteinen hyvinvointikäsitys

Hyvinvointiyhteistyö

Peruselementit:

- Pohjoispohjalaisten osallisuus
 - 30 kuntaa ja kuntayhteisöä
 - Maakuntayhteisö
 - Verkostot

Vahvuuksia:

- **Ihmislähtöisyys** (hyvinvointisopimuksen tahtotila)
- Kuntalaisten **hyvä arki** ← hyvinvointityö ja -johtaminen sekä paikallisten resurssien kokoaminen (arjen turva -periaate) kuntayhteisössä ← maakunnallinen hyvinvointiyhteistyö tukena 30 kunnalle
- Hyte ollut katkeamattomasti **maakuntaohjelmassa** pisimpään Suomessa → strategisuus ja päämäärätietoisuus
- Kansallisen tason suunnannäyttäjä lapsi- ja perhepalvelujen toimintakulttuurin muutostyössä

Ideat ja suuntaviivat:

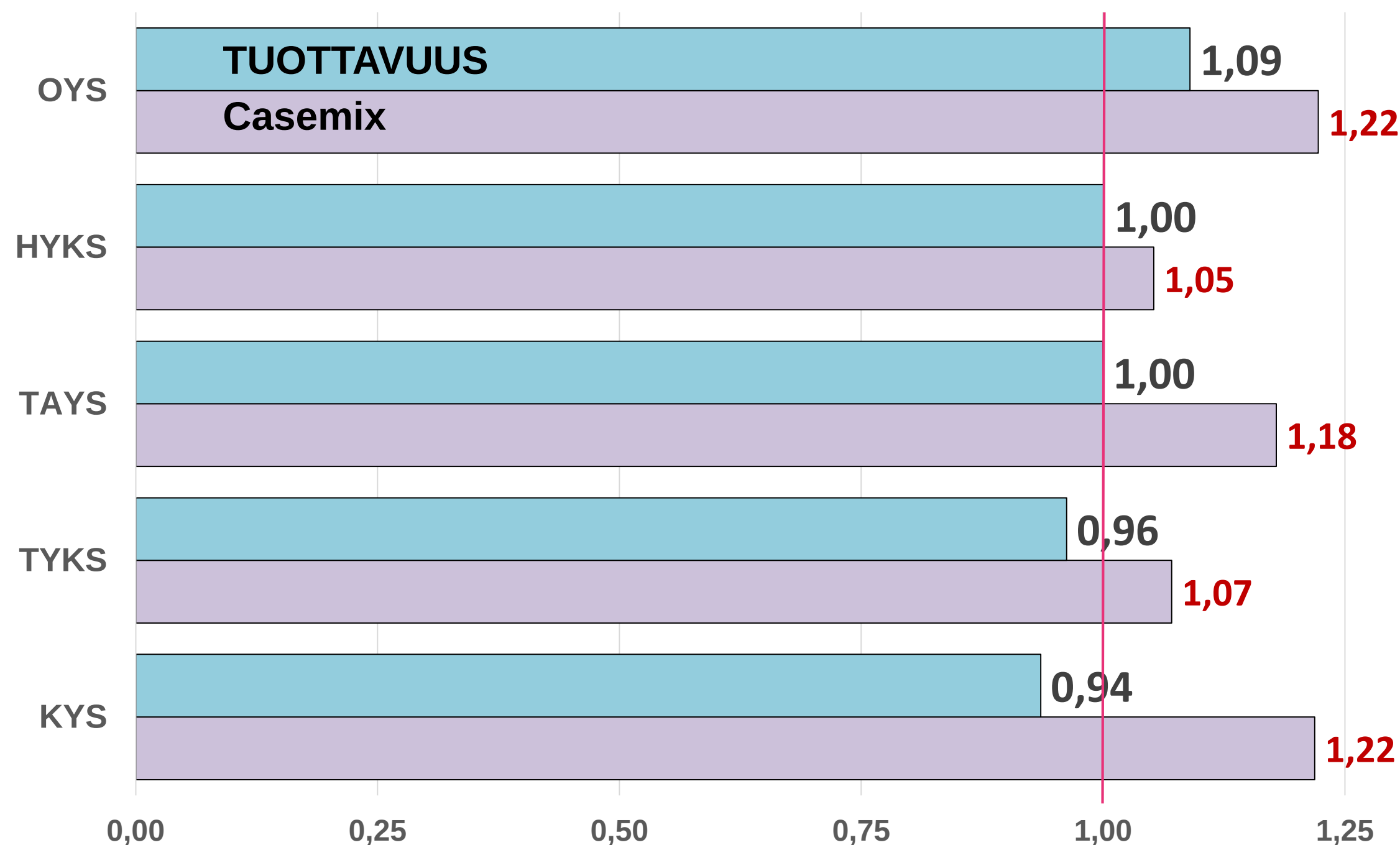
- Hyte ja sen vaikuttavuus **kuntalaisia kohtaavassa työssä**
- **Kokemustieto** mittaritiedon rinnalle
- **Pohjoispohjalaisten hyvinvointikertomus ja -suunnitelma** osana maakuntaohjelman ja sote-palvelustrategian valmistelua keväällä 2021
- ”Maakunta, joka ei siedä huono-osaisuutta”
- **Hyvinvointitalous-ajattelu**: Hyvinvoinnin ja talouskasvun lisääntyminen samanaikaisesti

Alueiden
tiedot
tarkentuvat
valmistelun
edetessä

5

**Tietoa erikoissairaanhoidon
käytöstä ja kustannuksista**

Yo-sairaaloiden episodituottavuus (poikkileikkaus) ja Casemix v. 2019

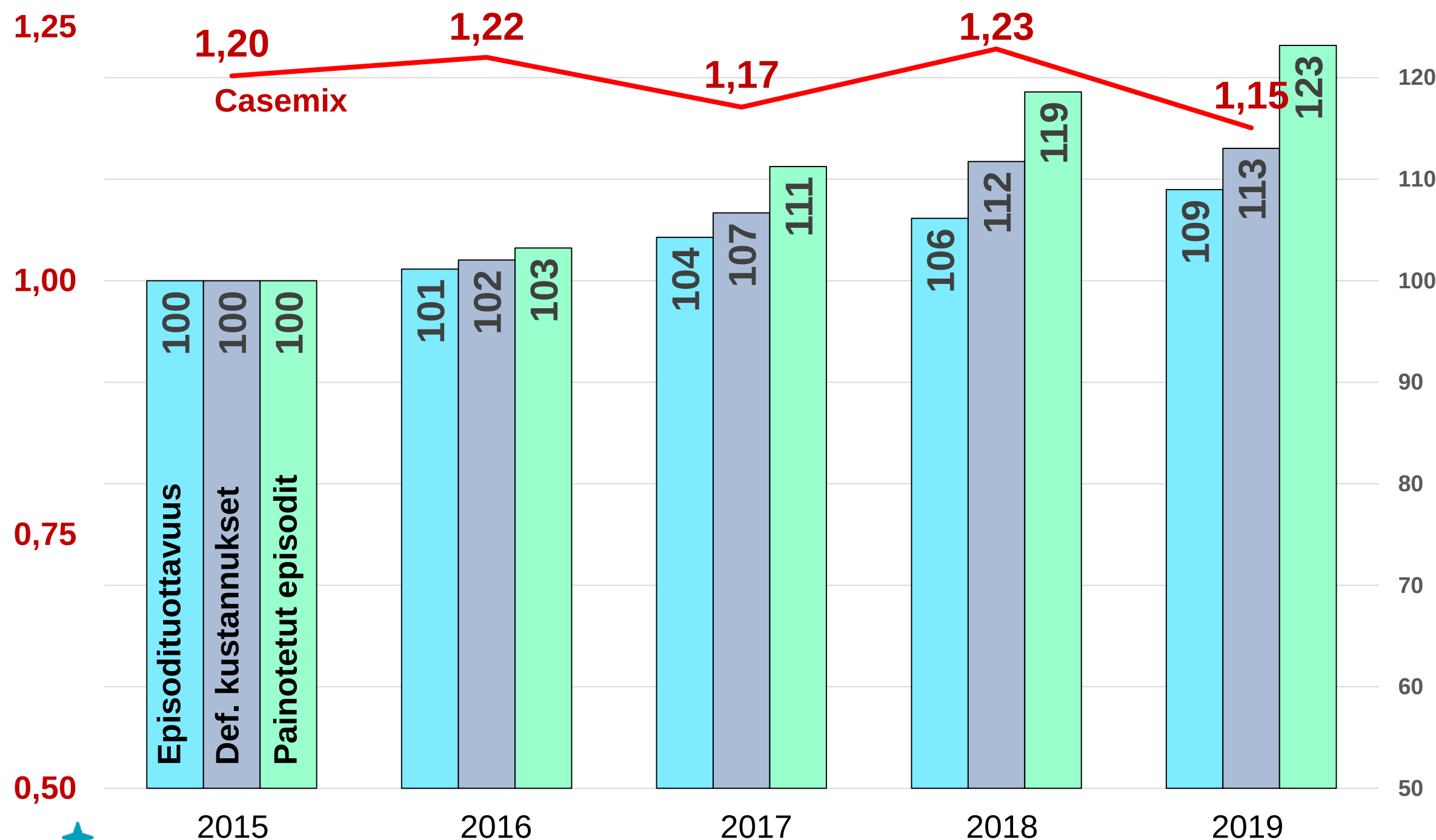

Episodituottavuus = episodituotos/kustannukset. Indeksä kuvaa episodituottavuutta suhteessa saman sairaalatyyppin keskiarvoon (=1,00), ilman palkkaindeksiä.

Yliopistosairaala sisältää alueensa kaikki sairaalat.

Casemix -indeksi kuvastaa sairaalassa hoidettujen potilaiden keskimääräistä hoidon vaikeusastetta, koko maa = 1,00.

Episodituottavuuden kehitys 2015-2019, OYS

**OYS sisältää myös
Oulaskankaan tiedot**

Tulkintaa:

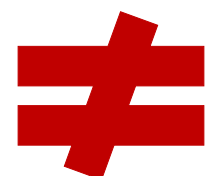
**Tuottavuus kasvanut viidessä
vuodessa n. 9%.**

Taustalla episodien (painotetut)
määrän kasvu 23 % samaan
aikaan kun kustannukset
(deflatoituna) ovat kasvaneet vain
13%.

(Huom: casemix lasketaan aikasarjassa
lähtövuoden, 2015 drg-painoilla)

Tuottavuus vs. kustannukset

 Tuottavuus

kustannukset

 Tuottavuus

tuotos / panos (annettu hoito / käytetyt eurot)

THL:n vertailussa tuottavuus on toiminnan tuotoksen ja sen aikaansaamiseksi käytettyjen panosten välinen suhde.

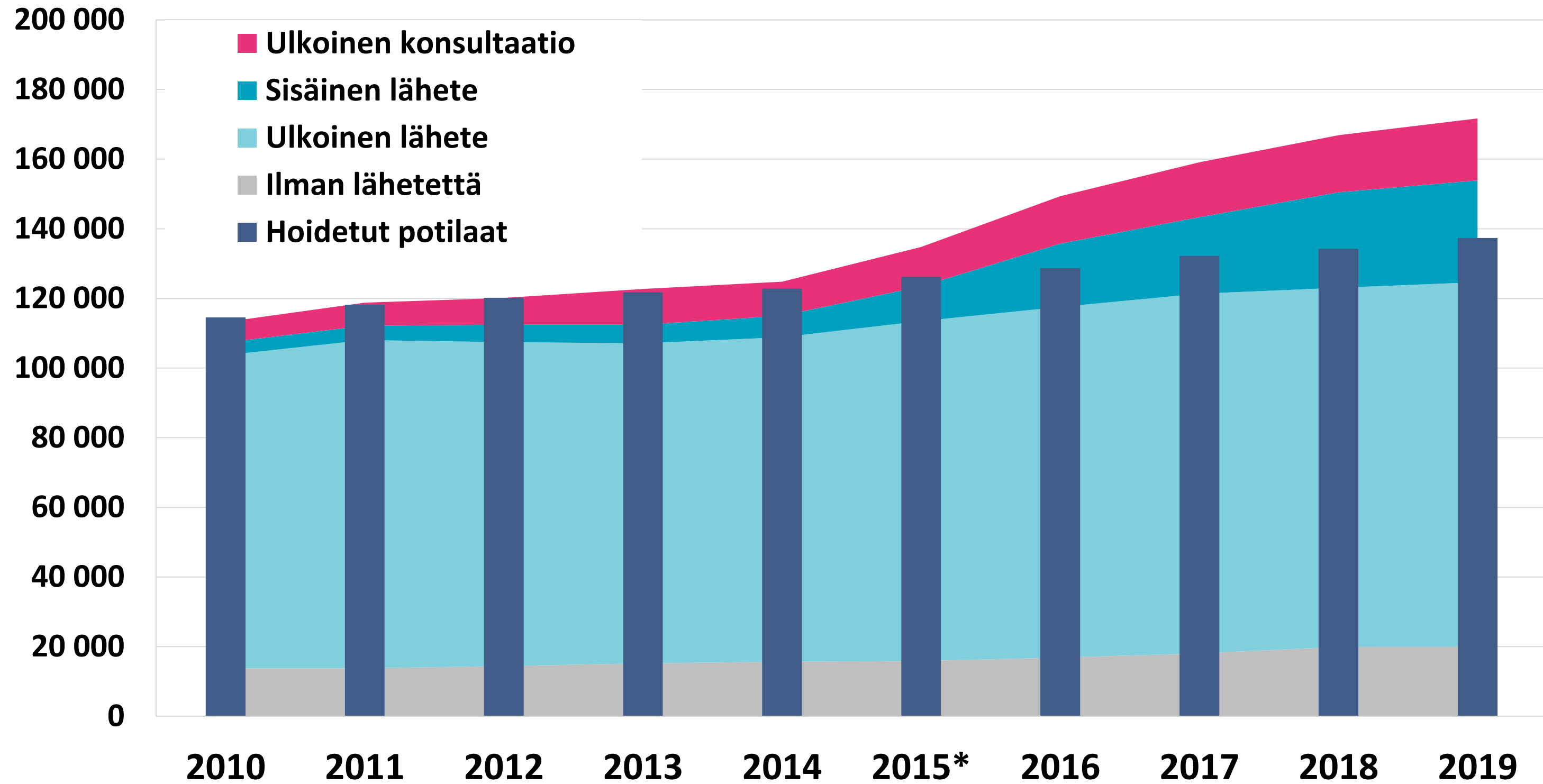
Panoksina on käytetty sairaalan (ja/tai) erikoisalan hoitotoiminnasta aiheutuvia kokonaiskustannuksia.

Kokonaistuotos käsittää episodien painotetun (vaikeusasteella) summan.

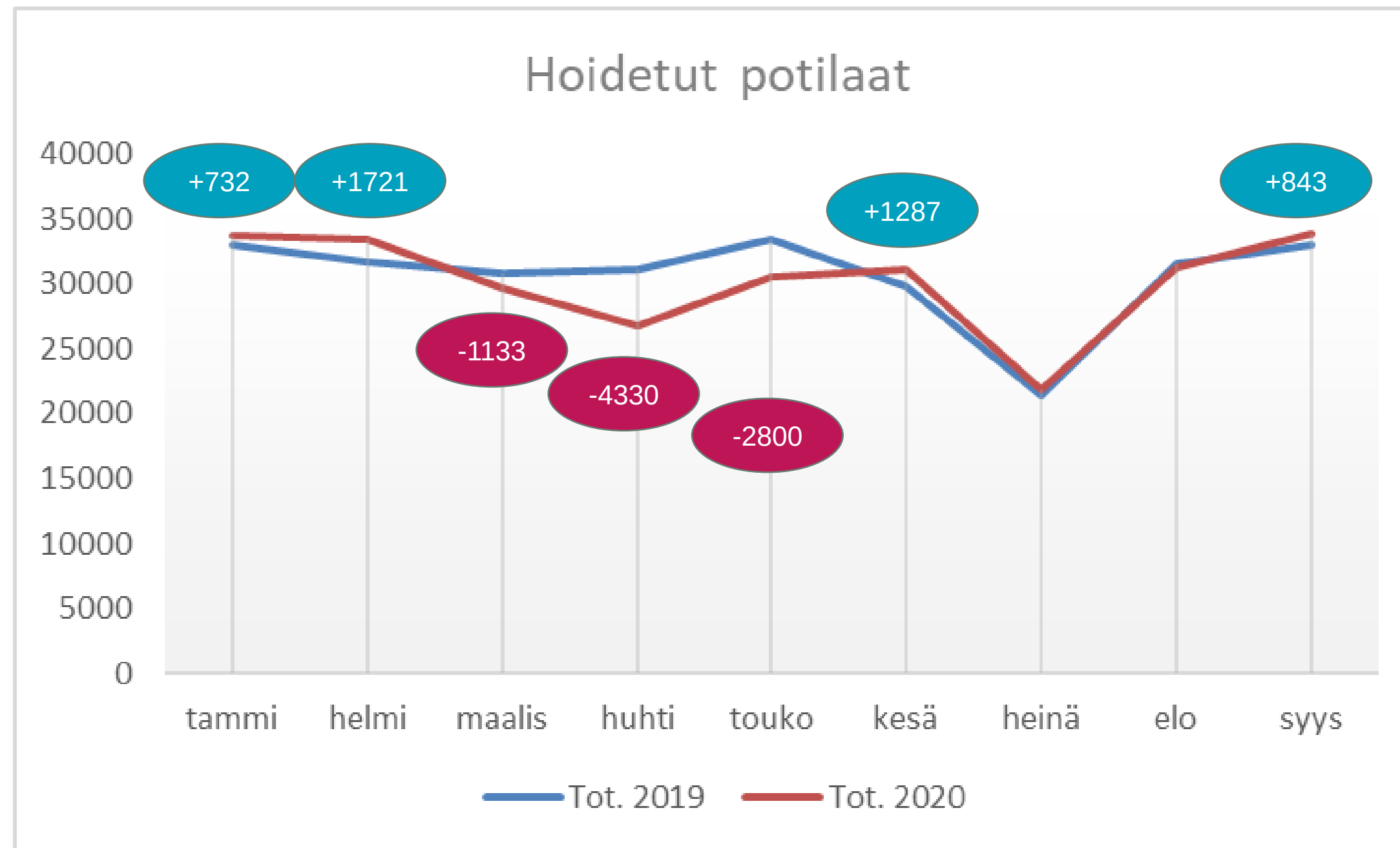
Suomen tuottavin YO-sairaala (ennakkotieto 2019)

Kysyntä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä 2010–2019

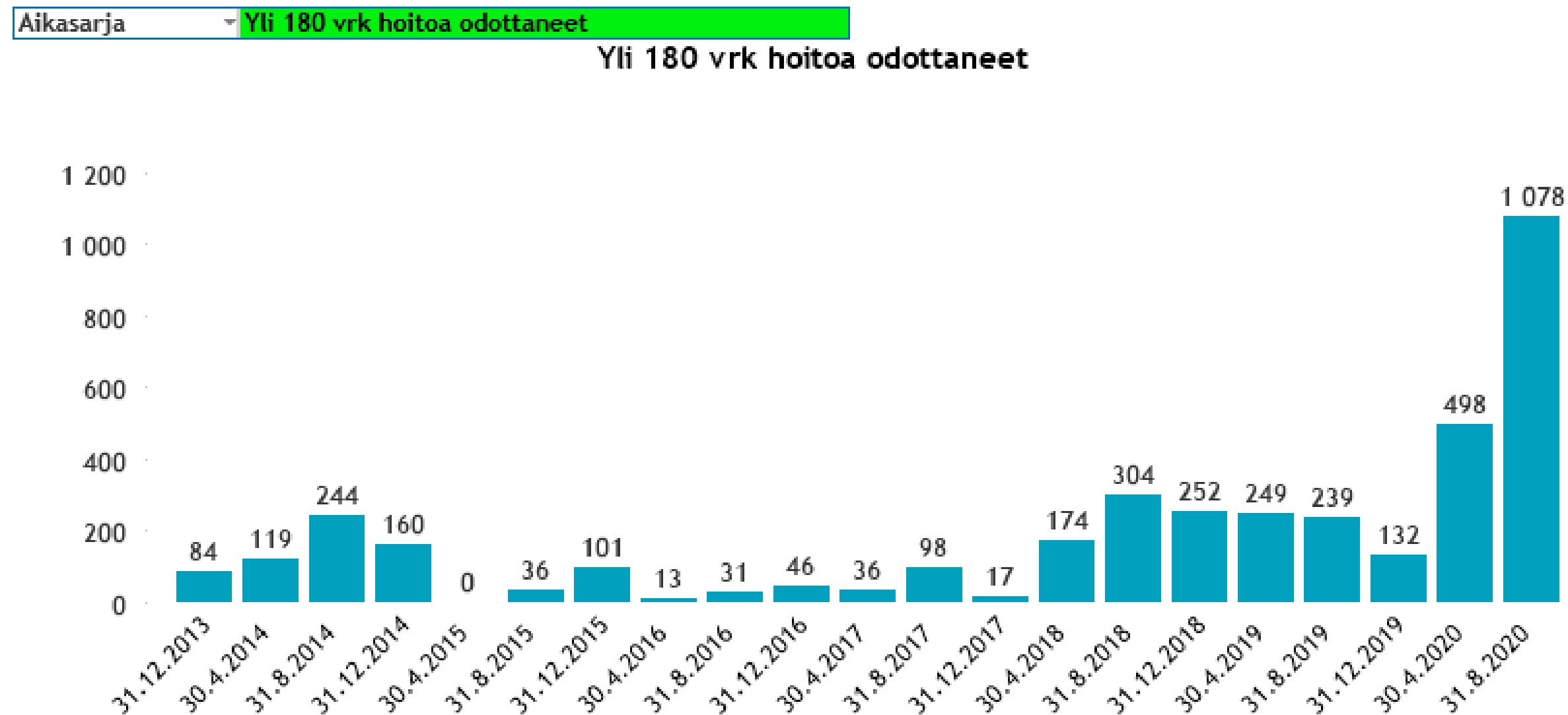
*Kanta-esko käyttöönotto 2015 lokakuussa

Hoidetut potilaat 2019-2020 tammi-syyskuu / ESH

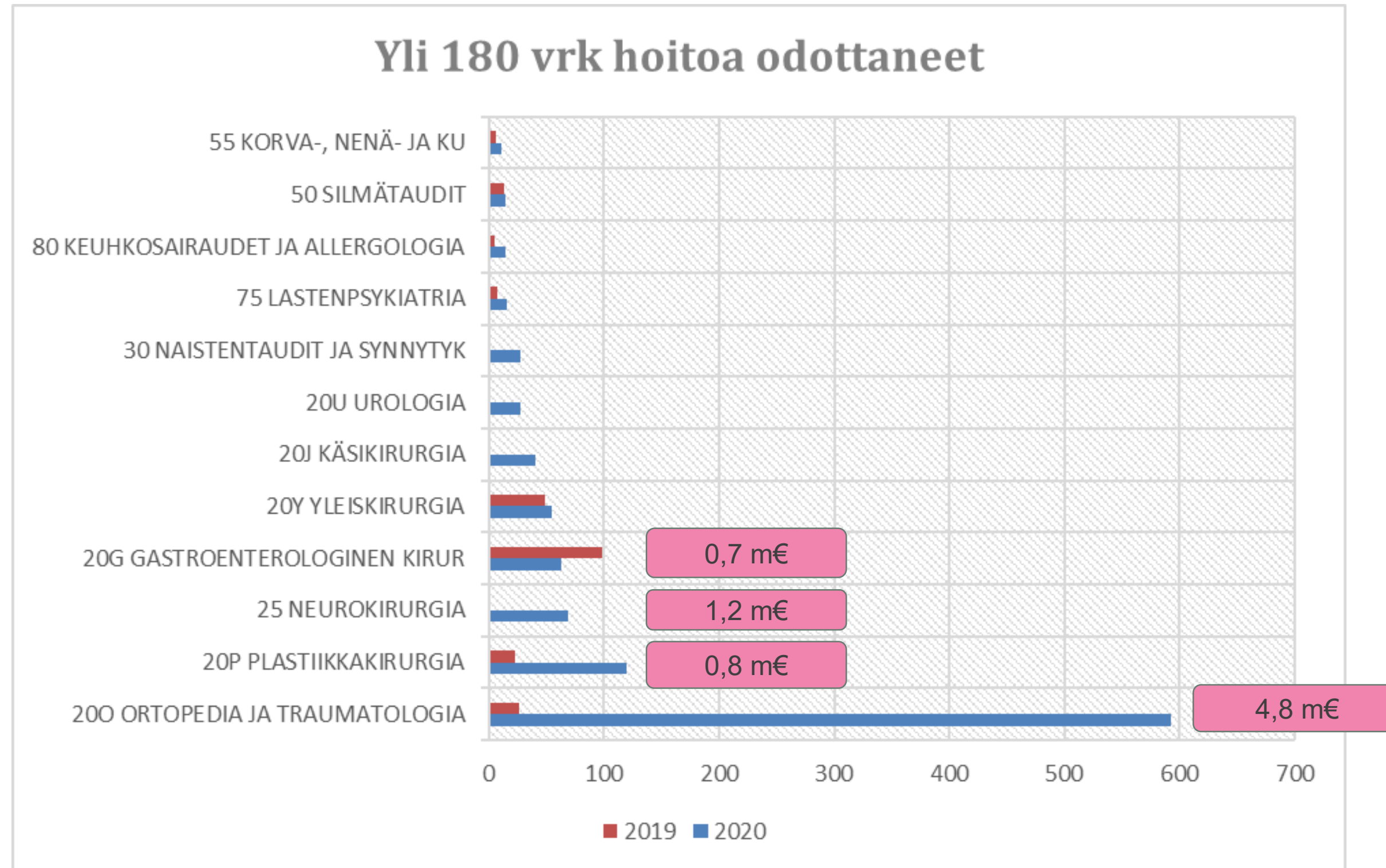
Koronatilanteen
vaikutus

Koronatilanteen vaikutukset: hoitojonot kasvaneet

Lain mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa (21 vrk) siitä, kun lähete on saapunut. Tarpeelliseksi todettu hoito on aloitettava kuuden kuukauden (180 vrk) kuluessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu.

Koronatilanteen vaikutus: Paljonko on hoitojonon hinta

Jonon hintaa on mallinnettu seuraavasti:
Huomioitu yli 180 vrk hoitoa odottavat 31.8.2020 sekä 30 % 91-180 vrk hoitoa odottavista.

Laskutusarvio on otettu v. 2020 erikoisala-kohtaisen keskilaskutuksen mukaan, hoitomuoto operatiivinen.

Yht. 9,5 milj €

Koronatilanteen vaikutus: VM:n hakemus 31.8.2020 (PPSHP)

- Varautuminen 5,4 milj. euroa

Muun muassa:

- Varustaminen, mm. suojatarvikkeet, lääkkeet
- Kouluttaminen
- Varallaolo
- Ensihoito

- Torjunta ja hoito 7,1 milj. euroa

Muun muassa:

- Koronatestaus
- Henkilöstön lisäresursointi + päivystys

- Varautumiseen, torjuntaan ja hoitoon liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot 0,7 milj. euroa

Muun muassa:

- Kaksoispaineventilaattorit
- Tehohoitorespiraattorit
- Ym.

- Muut välttämättömät epidemiasta aiheutuneet kustannukset 30 milj. euroa

Muun muassa:

- Hoitovelka 25,6 milj €
- Muut 4,4 milj €
 - Tietohallinnon tuki (mm. koronaraportointia, etätyö tuki, kannettavat jne.)
 - Ravintohuollon ja välinehuollon vähäisempi kysyntä ja tulojen menetys
 - Muu ylimääräinen työ, kokoukset, järjestelyt...

Lisämateriaalia

Sitra julkaisi 1/2020
katsauksen
megatrendeihin

Julkaisu löytyy
täältä:

[https://media.sitra.fi/2019/12/01114605/
megatrendit-2020selvitys1.pdf](https://media.sitra.fi/2019/12/01114605/megatrendit-2020selvitys1.pdf)

MEGATRENDIT & JÄNNITTEET

Tietoa Tilastokeskuksen palveluluokista

- **Muut lasten ja perheiden avopalvelut**

- Mm. kasvatus- ja perheneuvonta, lasten ja perheiden tukihenkilötoiminta, isyyden selvittäminen, lapsen elatus- ja elatuksen turvaamisasiat, adoptioneuvontapalvelu, perheasioiden sovittelu, ensi- ja turvakodit, opiskeluhuollon kuraattori, ehkäisevä perhetyö, kodin- ja lastenhoitopalvelut ym. muihin luokkiin kuulumattomat lasten ja perheiden palvelut

- **Muut vammaisten palvelut**

- Mm. vammaisten ei-ympäri vuorokautiset asumispalvelut, vammaisten päivätoiminta, vammaisten työtoiminta, vammaisten perhehoito, vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, vammaiskotitalouksiin myönnettyt omaishoidontuet sekä muut vammaisten palvelut, joita ei sisällytetä muihin vammaispalveluiden tehtäväluokkiin

- **Muut ikääntyneiden palvelut**

- Mm. ei-ympäri vuorokautiset asumispalvelut, perhehoito, ikääntyneiden päivätoiminta, ikääntyneiden kotitalouksiin myönnettyt omaishoidontuet ja ikääntyneiden palvelujen suunnittelu ja ohjaus

- **Muu sosiaali- ja terveystoiminta**

- Mm. toimeentulotuki sekä toimeentulotukeen liittyvät sosiaalityöntekijöiden ja muut menot. Kuntouttava työtoiminta, sosiaaliasiamiestoiminta, veteraanikuntoutus (mahdollinen kunnan tai kuntayhtymän menoksi jäävä osa), kunnan rahoitusosuus passiivisen työmarkkinatuen kustannuksiin, kunnan opintoavustukset, erilaiset sairauksien hoitoon annettavat vapaaehtoiset avustukset yms. avustukset yksityisille ja järjestöille siltä osin kuin niitä ei voida sijoittaa toiminnan edellyttämään luokkaan, pakolaisten vastaanottoasemat ja -keskukset, lastensuojelun suurten kustannusten tasaus (sekä kunnissa että erityishuoltopiireissä) sekä muu edellä mainittuihin luokkiin kuulumaton sosiaali- ja terveystoimi, mm. mielenterveysongelmaisten asumispalvelut silloin, kun niitä ei tilastoida erikoissairaanhoidon